

**El mètode Montessori a Catalunya
a través de
revistes i publicacions periòdiques
(1911-2014)**

The Montessori method in Catalonia seen
through magazines and publications
(1911-2014)

Roser Bonet Abelló

Període 2015-2017

Tutor: Joan Soler i Mata

Treball Final de Màster

Màster en Pedagogia Montessori 0-6

Universitat de Vic- Universitat Central de Catalunya

Maig 2017

Índex

Agraïments.....	pàg.4
Resum.....	pàg.6
1. Introducció.....	pàg.8
1.1 Justificació.....	pàg.10
1.2 Objectius.....	pàg.12
2. Context històric i educatiu: síntesi.....	pàg.14
2.1 El 1900 i la seva visió pedagògica.....	pàg.16
2.2 A partir de 1911.....	pàg.18
2.3 Dictadura de Primo de Rivera (1923-1930).....	pàg.22
2.4 La Segona República (1931-1936).....	pàg.23
2.5 Guerra Civil (1936 -1939) i Dictadura de Franco (1939 -1975).....	pàg.24
2.6 L'arribada de la democràcia (1975) fins al canvi de segle.....	pàg.26
3. Metodologia.....	pàg.30
3.1 Localització i catalogació d'articles.....	pàg.32
3.2 Anàlisi dels continguts dels articles.....	pàg.35
4. Fitxes dels articles.....	pàg.38
5. Anàlisi.....	pàg.182
6.1 Anàlisi quantitativa.....	pàg.184
6.2 Anàlisi qualitativa.....	pàg.190
6. Conclusions.....	pàg.196
7. Epíleg: reflexions finals.....	pàg.202
8. Bibliografia.....	pàg.206
8.1 Referències bibliogràfiques.....	pàg.208
8.2 Bibliografia de consulta.....	pàg.209

9. Annex: (CD adjunt).....pàg.212

Annex 1 – Documents consultats

Annex 2 – Recull d'articles

Agraïments

Agrair a tothom que m'ha animat a dur a terme aquest treball.

Al meu tutor, Joan Soler, per la seva ajuda i orientació des del primer moment. Per ser a la vora tot i la distància.

A la meua família i amics, pel seu suport incondicional, per animar-me quan més ho necessitava i creure en mi. En especial, al meu marit, per valorar cada esforç fet durant aquest temps.

Finalment, a tots aquells que d'alguna manera m'han acompanyat i ajudat durant el període d'elaboració d'aquest Treball Final de Màster.

Moltes Gràcies.

Resum

Maria Montessori (1870-1952), doctora i pedagoga, va dedicar la vida a l'estudi de l'infant. A partir de les seves observacions va elaborar un mètode pedagògic en el qual el centre era el nen i propiciava la resolució de les seves necessitats.

El seu mètode va estendre's per tot el món, arribant a Catalunya l'any 1911 a través d'un article a la revista *Feminal*. L'any 1914 es va dur a terme per primera vegada a la Casa de Maternitat de Barcelona una experiència d'aplicació del mètode Montessori. Des d'aquell moment l'interès pel mètode va anar en creixement, sent molts els mestres i pedagogs interessats en ell. Aquest fet va provocar que fins i tot la mateixa Maria Montessori va viure durant un període a Catalunya.

En aquest treball hem analitzat 95 articles publicats a Catalunya des del 1911 al 2014, any de celebració del centenari de la primera aula Montessori a Barcelona, per tal de valorar la repercussió que aquests articles podien haver tingut en la difusió i impuls del mètode a Catalunya.

Paraules clau: Mètode Montessori, Renovació pedagògica, Escola Nova.

Resumen

María Montessori (1870-1952), doctora y pedagoga, dedicó su vida al estudio del niño. A partir de sus observaciones elaboró un método pedagógico en el que el centro era el niño y propiciaba la resolución de sus necesidades.

Su método se extendió por todo el mundo, llegando a Catalunya el año 1911 a través de un artículo en la revista *Feminal*. El año 1914 se llevó a cabo por primera vez en la Casa de la Maternidad de Barcelona, una experiencia de aplicación del método Montessori. Desde ese momento el interés por el método fue en crecimiento, siendo muchos los maestros y pedagogos interesados en él. Este hecho provocó también que la misma María Montessori viviera diversos años en Cataluña.

En este trabajo hemos analizado 95 artículos publicados en Catalunya desde 1911 a 2014, año de celebración del centenario de la primera aula Montessori en Barcelona, para poder valorar la repercusión que estos artículos podían haber tenido en la difusión e

impulso del método en Cataluña.

Palabras clave: Método Montessori, Renovación pedagógica, Escuela Nueva.

Abstract

Maria Montessori (1870-1952), doctor and pedagogue, dedicated her life to the study of the child. From her observations she developed a child-centered pedagogical method, which propitiated the resolution of the child needs.

Her method spread throughout the world, arriving in Catalonia in 1911 through an article in the magazine *Feminal*. In 1914 an experience of application of the method Montessori was carried out for the first time in “La Casa de la Maternitat” of Barcelona. Since then, interest in the method has been growing, with many teachers and pedagogues interested in it. This fact is also one of the reasons Maria Montessori herself lived several years in Catalonia.

In this document we have analyzed 95 articles published in Catalonia from 1911 to 2014, the year of the centenary of the first Montessori classroom in Barcelona, in order to assess the repercussion that these articles could have had on the dissemination and promotion of the method in Catalonia.

Keywords: Montessori method, pedagogical renewal, New Education Fellowship.

1. Introducció

Aquest Treball de Final de Máster està elaborat a partir de la recerca i recollida d'articles en revistes i publicacions periòdiques digitalitzades que parlen sobre el mètode pedagògic de Maria Montessori a Catalunya durant el període 1911-2014.

Durant els cursos 2015-2017 he estat cursant el Máster en Pedagogia Montessori de la UVic. Uns anys de molta dedicació elaborant àlbums, observacions, pràctiques i creant materials Montessori mentre anava fent alhora la recerca de documentació per aquest treball.

Així doncs aquest treball és la culminació de dos anys en el màster Montessori (i fins i tot anterior).

Hem estructurat el treball iniciant amb una introducció en la que expliquem el motiu d'aquest treball, així com els seus objectius. A continuació hi ha una síntesi del context històric i educatiu de Catalunya en els anys de l'estudi de la recerca. Tot seguit hem disposat la metodologia per tal d'explicar el procés de localització, catalogació i anàlisi dels articles, juntament amb una graella amb tots els documents consultats i la fitxa de cada article.

Tot seguit s'hi troba l'anàlisi quantitatiu i qualitatiu dels articles, per tancar-ho amb les conclusions.

Els últims apartats del treball són un epíleg amb reflexions finals, la bibliografia i l'annex amb el recull d'articles en un CD.

Aquí us detallarem el motiu d'aquest treball i els propòsits que té.

1.1 Justificació

El motiu d'aquesta recerca es remunta a l'abril de 2014 quan vaig assistir a la celebració del "Centenari de la primera escola Montessori a Espanya" que es va dur a terme a Girona. En aquell temps jo treballava a "Figueres Montessori School" com a mestre a la Casa dels Nens (3-6 anys) i juntament amb companys de l'escola vaig assistir a les jornades.

En el primer dia d'aquestes es duia a terme una conferència titulada "Montessori ayer: La historia de la pedagogía Montessori en España" a càrrec del professor Joan Soler i Mata. Per formacions en pedagogia Montessori que havia fet anteriorment ja sabia que Maria Montessori havia estat a Catalunya i hi havien hagut moltes escoles que seguien el seu mètode, però va ser en aquesta conferència, en la que en Joan Soler va citar

revistes i publicacions molt interessants sobre aquells anys, quan em vaig sentir encuriós i fascinat de la importància que va tenir aquest mètode en les nostres terres. Quan va acabar la conferència vaig mostrar el meu agraïment i curiositat a en Joan Soler que molt amablement va passar-me el seu contacte per tal de que jo pogués buscar aquella informació que m'havia semblat interessant. D'aquesta manera després de que ell em cités algunes webs on podia buscar, vaig iniciar la recerca aquell mateix abril de 2014.

Aquest procés em va obrir un nou món. Tot sovint un article em portava a un altre, o citava algun fet important que ràpidament buscava al cercador i trobava nous articles. D'aquesta manera, com si d'una tela d'aranya es tractés, vaig acabar tenint un recull de gairebé 70 articles.

Al 2015, quan vaig matricular-me al Màster en Pedagogia Montessori de la UVic i saber que havia de fer un treball d'investigació pel TFM, vaig decidir que volia poder treure'n profit i mostrar així tots els articles que havia trobat, usant-los pel meu treball.

Més endavant el mateix Joan Soler, ja com a tutor del meu treball, em va recomanar que em centrés tan sols en aquells articles i publicacions periòdiques aparegudes entre els anys 1911 (que és el primer article que es publica a Catalunya sobre el mètode) i el 2014 (la celebració del centenari de la primera escola a Espanya) .

Durant aquest temps he seguit cercant articles, però la curiositat i l'emoció m'ha portat més enllà anant a visitar l'Arxiu Històric de la Diputació de Barcelona on vaig trobar informació molt interessant, com per exemple cartes de Maria Montessori al Consell de Pedagogia, o les cartes de les mestres pensionades quan eren a Roma el 1914. També vaig anar a visitar el magatzem del Museu de Barcelona on tenen més d'un centenar de materials Montessori que van pertànyer a les Escoles de Barcelona. Així com també he contactat amb gent que ha tingut familiars lligats a les antigues escoles Montessori, on hi exercien de mestres o n'havien sigut alumnes.

Però tota aquesta informació la mantinc guardada, doncs aquest treball que ara presento és tan sols l'inici del que més endavant m'agradaria continuar amb un Doctorat, cercant

i anant més enllà de les revistes per poder conèixer millor com va ser la difusió, implantació i desenvolupament del mètode Montessori a Catalunya.

Hi ha molt a explicar sobre el mètode Montessori a Catalunya i una llarga història a reconstruir a través de tots els documents, records i vivències que hi han guardades i escampades per tot el territori català, i per mi seria un goig poder indagar més en profunditat per escriure una història completa de Maria Montessori i el seu mètode a Catalunya. Sóc una gran enamorada del mètode i de la meva terra, i poder adjuntar aquests dos elements en un mateix propòsit seria un gran plaer.

1.2 Objectius

Amb aquest recull de documentació històrica i l'anàlisi corresponent vull poder fer una petita aproximació de 103 anys d'història de Pedagogia Montessori a Catalunya a aquells que estiguin interessats en qui va ser Maria Montessori i què va fer en terres catalanes. Crec que és un treball molt interessant que recull informació rellevant per entendre el mètode en aquell temps i també en l'actualitat. Com a Guia Montessori m'ha captivat trobar tanta informació interessant sobre el mètode, informació que crec que és desconeguda per la gent que treballa amb aquesta pedagogia dia a dia.

Aquí dins trobareu articles que parlen de la filosofia Montessori, materials pedagògics i escoles Montessori ja sigui explicat per periodistes desconeguts però amb necessitat d'informar, per autors importants en la pedagogia catalana com per exemple Joan Palau i Vera o Eladi Homs, i també de la mà de la mateixa Maria Montessori.

Els objectius que ens hem plantejat són:

1. Cercar i documentar publicacions distribuïdes a Catalunya entre els anys 1911 i 2014 que tractin sobre el mètode Montessori.
2. Catalogar i sintetitzar els articles i la informació recollida.
3. Analitzar el valor i opinió que dóna cada article al mètode Montessori

4. Analitzar la situació històrica i educativa del moment juntament amb la qualitat de les publicacions cercades.

5. Analitzar les fonts de les publicacions periòdiques dels que disposava la gent per tal de conèixer el mètode.

2. Context històric i educatiu: síntesi

En aquest apartat es vol contextualitzar la Catalunya del 1911 al 2014, que són les dates en les que centro la meua recerca de publicacions periòdiques actualment digitalitzades que parlen del mètode Montessori, per tal de poder fer una valoració i anàlisi sobre les fonts per les quals els mestres, pedagogs, polítics, etc. s'interessen i apliquen aquesta pedagogia a Catalunya, tan estesa durant varis anys.

És important marcar un context polític, social, cultural i pedagògic que ajudi a entendre millor perquè el mètode de la Dra. Montessori va tenir tan de ressò en les nostres terres.

2.1 El 1900 i la seva visió pedagògica

Al 1857 es publica la Lley Moyano la qual regularia l'ensenyament i els diferents graus educatius, però tot i l'estricta reglamentació legal, l'estat espanyol mostrava desinterès per l'alfabetització del poble, i no vas ser fins al 1900 que el sistema educatiu espanyol va comptar amb un ministeri "Ministerio de Instrucción Pública y Bellas artes". Al 1900 l'analfabetisme a Espanya formava part de dues terceres parts de la població.

Tot i la desgana dels mandataris de l'Estat davant les necessitats del poblet, hi havia persones afins a la pedagogia que buscaven la millor manera de combatre la poca cultura del moment amb iniciatives innovadores.

Al 1901 el pedagog Francesc Ferrer i Guàrdia crea l'escola Moderna, de caire anarquista, llibertaria, laica i positivista. Fomentava la coeducació i s'impartien ensenyaments científics i humanistes. A partir d'aquest projecte altres grups afins seguiren els seus plantejaments. Però tot acaba quan al 1909, Ferrer i Guàrdia, va ser afusellat acusat injustament de ser instigador de la Setmana Tràgica.

Tot així, respirant aquest aire de canvi que sorgia a Catalunya, al 1903 a Girona s'inicien les "Converses Pedagògiques" de la mà de Silvestre Santaló, que tenia l'objectiu de compartir experiències amb d'altres mestres sobretot de les zones rurals, del què Salomó Marquès en diu "per això va proposar realitzar unes trobades voluntàries de mestres per fer una "conversa" professional al voltant d'algun tema que els interessés(...)Una "conversa" on tothom tenia dret a la paraula"(2013, p.12).

Amb aquesta iniciativa s'establien vincles i relacions entre els mestres de pobles petits. Veient la bona acollida i la necessitat de compartir experiències, recursos i coneixements a través de l'auto-formació dels mestres, aquestes "Converses" van anar estenent-se al llarg del territori català.

Una altra iniciativa del moment és la de Pau Vila i Dinarès, treballador tèxtil, que al 1905 funda l'escola Horaciana amb la que va esdevenir ser un notable pedagog. En l'apartat sobre *La renovació pedagògica al primer terç del segle XX* de Josep González-Agàpito (1999) ens diu que la citada escola Horaciana tenia com a lema 'Ensenyar divertint'. Frase que emmarca la ideologia d'aquesta i que mostra la sensibilitat educativa que s'estava vivint, i el plantejament de l'Escola Nova en el que estarà immersa.

Al 1906 es dona per iniciat el Noucentisme, un moviment que influeix en l'art i la literatura, a partir d'unes publicacions diàries de gran ressò, escrites per Eugeni d'Ors a *La Veu de Catalunya*, sota el títol de "Glosari". Vilanou i Soler ens parlen de l'obra d'Ors com "la cruïlla dels camins per arribar a tothom, en la motivació i la voluntat d'intervenir i en la capacitat d'elaboració i de síntesi de les idees que circulaven en aquells primers anys del nou-cents"(1999, p.31). I amb l'arribada del Noucentisme, es va enfilant el canvi de mirada a la educació i pedagogia unificant-ho sota el títol de l'Escola Nova, un moviment europeu del primer terç del segle XX impulsat per "homes decidits que, com el pedagog suís Ferrière, hi veien l'instrument idoni per aconseguir les fites de les noves societats democràtiques i industrialitzades"(Vilanou i Soler, 1999, p.32).

González-Agàpito (1999a) mostra el punt comú del moviment de l'Escola Nova:

Tenen en comú la voluntat de fonamentar el procés educatiu i l'aprenentatge en l'activitat natural de l'educand, caire que el porta a basar l'esmentat procés educatiu, no pas en la lògica de l'adult, sinó en el coneixement psicològic de l'infant i el jove i en el respecte als seus interessos i iniciatives"(p.28).

Podem afegir-hi les paraules de Vilanou i Soler (1999) que són els principis de l'escola activa: l'atenció als interessos de l'infant, l'aprenentatge a través de l'acció i l'experiència i l'escola lligada al medi (p.33).

Aquestes descripcions ja deixen veure punts comuns amb la pedagogia que plantejava Maria Montessori, i ens deixa intuir el "camí llaurat" que va trobar-se la seva filosofia. Els canvis sorgeixen des de dins i perquè hi hagi un canvi en l'escola, cal que els mestres tinguin les eines necessàries. En relació amb això podem trobar que al 1906 Joan Bardina obre les portes de l'Escola de Mestres, destinada a la formació de professionals per a les escoles de Catalunya facilitant la renovació d'aquests (Duran, 1999).

Per tal d'ajudar els mestres en la seva tasca, a part dels cursos que s'esdevenien arreu com s'ha comentat abans, també sorgien publicacions que facilitaven una difusió més extensa, com per exemple, *El Defensor del Magisterio* (1885-1905) o el 1908 la primera publicació de *El Magisterio Gerundense*, destinada a tots els mestres de la comarca gironina. Sobre *El Magisterio Gerundense* en aquest treball hi trobareu cinc articles¹ que parlen sobre el mètode Montessori, dels quals quatre articles formen part d'una sèrie.

A nivell polític al 1907, Enric Prat de la Riba és elegit president de la Diputació, fins el 1917. Això farà que es duguin a terme moltes iniciatives i propostes pedagògiques renovadores des de la Diputació. Pel què fa al mètode Montessori, és al gener d'aquest mateix any 1907 que Maria Montessori obre la primera "Casa dei Bambini" a Roma que farà conèixer el seu mètode a nivell internacional.

2.2 A partir de 1911...

L'any 1911 quan ja es comptaven quatre anys de la primera "Casa dei Bambini" a Roma, creada per Maria Montessori i ja havia publicat un llibre relacionat amb l'educació dels infants *El mètode de la Pedagogia Científica aplicat a l'auto-educació infantil a la Casa dels Nens* (1909), arriba a Catalunya de la mà de la Revista *Feminal* el primer article que parla sobre aquest mètode sota el nom *Costures Modernes*².

¹ Vegeu els articles amb referència del 7-TFM fins 10-TFM dins l'annex

² Vegeu l'article amb referència 1-TFM dins l'annex

L'any 1913, la Diputació crea el Consell d'Investigació Pedagògica que esdevindrà l'òrgan que portarà, com veurem més endavant, a la mateixa Doctora i el seu mètode, a Catalunya. Des del Consell d'investigació Pedagògica hi ha la voluntat de conèixer les propostes pedagògiques que arriben des d'Europa i Amèrica. Havent-se començat a fer ressò del mètode Montessori, el 1913, Joan Palau i Vera és, a través de l'esmentat Consell, pensionat i enviat a Roma a conèixer la "Casa dei Bambini". En el recull de documentació estudiada es fa referència a un article que parla sobre una carta que va enviar Joan Palau i Vera al Consell de Pedagogia per tal de mostrar el seu entusiasme al visitar la "Casa dei Bambini".³

Sense perdre de vista la part política, el 19 de desembre de 1913 el govern de Madrid va autoritzar les mancomunitats de províncies. Això va fer possible que es constituís la Mancomunitat de Catalunya⁴.

Des d'abril de 1914 a agost de 1923 la Mancomunitat va dur a terme les línies d'actuació proposades, una de les quals era la direcció de l'acció educativa a través del Consell de Pedagogia- dirigit per Eladi Homs, i amb Alexandre Galí com a secretari-. El Consell de Pedagogia va ser creat l'any 1916 a partir de la transformació del Consell d'Investigació Pedagògica de la Diputació de Barcelona creat anteriorment, el 1913.

El Consell de Pedagogia va prioritzar la formació dels mestres amb la creació de la Biblioteca del Consell, les Escoles d'Estiu, la publicació de revistes com *Quaderns d'Estudi* i el *Butlletí dels mestres*, la dotació de beques per dur a terme viatges d'estudis i van crear els Estudis Normals de la Mancomunitat (Soler i Vilanou, 1999).

Així per exemple, a través del Consell de Pedagogia, la Diputació i l'Ajuntament de Barcelona, el 29 de gener de 1914 es va iniciar l'assaig del mètode Montessori a la Casa de la Maternitat de Barcelona, dirigit per Joan Palau i Vera, durant 14 setmanes. En aquest temps Palau va posar en pràctica tot el que havia après en el seu viatge a Roma. Hi ha un recull d'aquesta experiència escrita pel mateix Palau en la revista *Quaderns d'estudi*⁵.

³ Vegeu l'article amb referència 6-TFM dins l'annex

⁴ *Enric Prat de la Riba i Sarrà*. Consultat 21 gener 2016 des de <http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0052581.xml>

⁵ PALAU VERA, Joan (1920). Un assaig d'aplicació del mètode Montessori a la Casa de Maternitat de Barcelona. *Quaderns d'Estudi*, núm. 39 (abril), p. 1-17.

D'altres iniciatives destacades del Consell de Pedagogia van ser la coordinació i iniciativa d'enviar a Roma a 6 mestres o persones relacionades amb l'educació, en el II Curs Internacional Montessori, el març de 1914. La Diputació de Barcelona beca a dues mestres (Josefa Roig i Maria Villuendas) i l'Ajuntament 4 (Dolors Canals, Mercè Climent, Leonor Serrano i Celestina Vigneaux). La necessitat d'enviar educadores a Roma va sorgir del mateix Palau i Vera mentre era a Itàlia. En el treball parlem d'un article que fa referència a aquest viatge de les pensionades⁶.

Un altre fet històric sorgeix a Catalunya que obrirà portes a aquesta nova educació que s'està filant. El 6 d'Abril de 1914 Enric Prat de la Riba és nomenat President de la Mancomunitat.⁷

Tenint un òrgan de decisió tan clar com és la Mancomunitat i dins aquest anhel de canvi, van sorgint noves propostes pedagògiques que conflueixen en el benestar de l'infant, la llibertat i el respecte. Una d'aquestes propostes s'esdevé el 8 de maig de 1914, quant la Mancomunitat i l'Ajuntament obren l'Escola del Bosc a Montjuic sota la direcció de Rosa Sensat. Amb aquest mateix esperit, van sorgint noves escoles donant importància a la construcció dels seus edificis, com per exemple també l'Escola del Mar, al 1921.

Quan l'any 1914 les mestres pensionades tornen després de tres mesos assistint al Curs de Roma, per poder compartir la seva experiència en aquesta metodologia i poder difondre-la entre els mestres i pedagogs catalans, aquestes donen diverses conferències⁸. També en donen en la primera Escola d'Estiu de 1914, en la qual es dedica tot un curs al Mètode Montessori, de la mà de Joan Palau i les mestres pensionades⁹.

D'aquesta Escola d'Estiu i totes les que vindran fins 1924, Marquès (1923) diu "l'intercanvi d'experiències escolars i els nous plantejaments educatius establerts per la Mancomunitat varen marcar una fita en la renovació pedagògica dels mestres públics"(p.15).

⁶ Vegeu l'article amb referència 9-TFM dins l'annex

⁷ *Enric Prat de la Riba i Sarrà*. Consultat 21 gener 2016 des de <http://www.encyclopedia.cat/EC-GEC-0052581.xml>

⁸ Vegeu els articles amb referència 14-TFM i 15-TFM dins l'annex.

⁹ Vegeu els articles amb referència 13-TFM dins l'annex.

El Consell de Pedagogia de la Mancomunitat el 1915 promou la publicació i difusió gratuïta, als mestres, de la revista *Quaderns d'Estudi*, fundada i dirigida per Eugeni d'Ors, que segons Soler i Vilanou (1999):

Sota el pseudònim d'El Guaita, convidarà els mestres i professors a impulsar una obra de renovació i a la creixença i avenç en les virtuts d'aplicació, coherència, capacitat per al mètode i la disciplina, esperit de continuïtat, possibilitat d'acció col·lectiva, serietat, honestat científica i patriotisme ardent.(p.40)

En aquest treball hi ha recollit un dels articles escrits per Eugeni d'Ors que parlen sobre el mètode però en aquest cas en el diari *La Veu de Catalunya* i sota el pseudònim de Xènius.¹⁰

Dins la creació de noves escoles que aportessin benestar infantil, el 4 de febrer de 1915 s'inaugura la “Casa dels Nens” de la Diputació de Barcelona, sota la direcció d'Anna Maccheroni, la mà dreta de Maria Montessori¹¹. De fet, també aplicaren el mètode a l'ensenyament elemental, per nens d'entre 7 i 10 anys, del que se'n va analitzar i publicar els resultats en la revista *Quaderns d'estudi*¹². En aquest treball hem analitzat varis articles que parlen sobre Anna Maccheroni o de conferències que ella mateixa va donar¹³.

També al 1915, Celestine Vigneaux de Corominas, alumna de Montessori a Roma usa el mètode Montessori a la seva escola Nacional de Pàrvuls de Barcelona¹⁴. I aquell estiu es duu a terme la Segona Escola d'Estiu amb més formació i conferències sobre el mètode Montessori¹⁵.

¹⁰ Vegeu l'article amb referència 3-TFM dins l'annex

¹¹ Vegeu l'article amb referència 19-TFM dins l'annex

¹² Maccheroni, Anna. Resultats en l'aplicació del mètode Montessori a l'ensenyament elemental. *Quaderns d'estudi any I, vol.2, 19-25.*

Maccheroni, Anna. Resultats en l'aplicació del mètode Montessori a l'ensenyament elemental. *Quaderns d'estudi any I, vol. 3, 34-38.*

Maccheroni, Anna. Resultats en l'aplicació del mètode Montessori a l'ensenyament elemental. *Quaderns d'estudi any I, vol.4, 38-43.*

Maccheroni, Anna. Resultats en l'aplicació del mètode Montessori a l'ensenyament elemental. *Quaderns d'estudi any II, vol. 2, 127-134.*

¹³ Vegeu els articles amb referències 17-TFM, 18-TFM, 20-TFM, 22-TFM dins l'annex

¹⁴ Vegeu l'article amb referència 30-TFM dins l'annex

¹⁵ Vegeu l'article amb referència 31-TFM dins l'annex

Al nadal de 1915 Maria Montessori arriba a Barcelona per primera vegada, convidada pel Consell de Pedagogia, ja que al febrer de 1916, dóna diverses lliçons en el III Curs Internacional Montessori, que per primera vegada es fa a un lloc que no és Roma. Són molt els mestres que s'inscriuen i no tan sols de Catalunya. Tots ells volen conèixer el seu mètode, per saber com aplicar-lo¹⁶.

Veient la bona acollida que té aquesta filosofia i la quantitat d'escoles que l'acullen, al 1918, Montessori és nomenada Directora del Seminari-Laboratori de Pedagogia de la Diputació de Barcelona, raó per la que estableix casa a Barcelona¹⁷.

L'Ajuntament de Barcelona s'encarrega de diversos grups escolars a través de la Comissió de Cultura. Però en realitat, poc podia influir en la proposta pedagògica d'aquestes escoles, sinó més aviat tan sols dels edificis. Així juntament amb el Ministeri d'Instrucció crea el Patronat Escolar al 1922, el qual va acollir aquestes escoles i li donaria prou posició com per poder seleccionar els mestres.

Al 1922 Alexandre Galí es nomenat director de la Casa dels Nens de la Diputació. En el treball tenim un article en referència podem llegir el mateix Sr. Galí valorant molt positivament els resultats de l'escola¹⁸. En aquest mateix any, apareix *el Butlletí dels Mestres*, una revista quinzenal de i per a mestres, amb una gran varietat d'articles temàtics, que seguien donant la possibilitat d'arribar a tothom usant diversos medis.

2.3 Dictadura de Primo de Rivera (1923-1930)

Del 1923 al 1930, Catalunya es veu apagada per la dictadura del General Primo de Rivera i amb ella, la nova pedagogia catalana. Per exemple, el Patronat Escolar de Barcelona queda suprimit (ressorgint el 1930) o el 1924 tanca l'Escola Montessori de la Diputació de Barcelona. Però en el seu lloc els pares de l'esmentada escola es mobilitzen i juntament amb Alexander Galí creen l'escola Blanquerna (Duran, 1999).

¹⁶ Vegeu els articles amb referència 37-TFM, 38-TFM, 39-TFM, 41-TFM dins l'annex.

¹⁷ Vegeu l'article amb referència 89-TFM dins l'annex

¹⁸ Vegeu l'article amb referència 46-TFM dins l'annex

D'aquesta època en aquest treball hi ha recollits dos articles, que parlen de l'escola La Casa dels Nens de Vilanova i la Geltrú¹⁹.

2.4 La Segona República (1931-1936)

Al 1931 s'aprova la nova Constitució, i un any més tard l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Això va portar que a Catalunya hi hagués l'ensenyament de l'Estat i el de la Generalitat (Moret, 2013).

Amb la proclamació de la Segona República, que dura fins el 1936 i la creació de la Generalitat, Catalunya reconnecta amb aquell moviment de l'Escola Nova, però esdevé un canvi substancial en quant al format d'escola; ara es demana i es lluita per l'escola pública (Soler i Vilanou, 1999). A més des de la República es defensa l'educació moral i l'educació de la llibertat i la consciència moral.

De fet en l'Estatut Interior de Catalunya, a l'article 11, citat per Moret (2013) diu:

L'ensenyament primari serà obligatori, gratuït i català per la llengua i pel seu esperit. S'inspirarà en els ideals de treball, llibertat, justícia social i solidaritat humana, es desenrotllarà mitjançant institucions educatives relacionades entre elles pel sistema de l'escola unificada. En tots els graus serà laic.(p.23)

A més es volia aconseguir que l'escola fos un lloc de trobada de totes les classes socials, amb una mateixa educació per a tots, anomenant això el sistema d'escola unificada. Aquesta unificació s'aconsegueix el 27 de juliol de 1936 (11 dies després de l'alçament militar) quan s'aprova el Consell de l'Escola Nova Unificada (CENU).

Sent conscient de la importància de la formació, la Generalitat posa a l'abast dels mestres una institució que donés resposta a les exigències del moment amb l'Escola Normal de la Generalitat, l'any 1932. Aquesta formació constava de 4 anys, en el que l'últim era íntegrament destinat a la pràctica. D'aquesta manera també van anar sorgint altres iniciatives com la Universitat Autònoma de Barcelona (1933) o l'Institut-Escola de la Generalitat (1932).

¹⁹ Vegeu els articles amb referència 47-TFM i 48-TFM dins l'annex.

Al 1933, a Barcelona tornarà a tenir lloc l'edició d'un altre Curs Internacional Montessori per tal de promoure l'ús d'aquest mètode a l'escola després de la dictadura de Primo de Rivera²⁰.

En aquells temps, però, encara que es volia fer una tasca pedagògica autèntica e impulsar el lliure pensament, les condicions no eren les òptimes. Moltes escoles estaven en pèssimes condicions per acollir infants. No complien condicions higièniques i de seguretat mínimes pels que hi eren. Així les autoritats republicanes fent palesa aquesta situació i la necessitat de millora van ordenar la construcció de nous edificis escolars, com ens posa l'exemple Moret (2013) a la província de Girona amb la creació de 114 nous espais escolars durant el Bienni progressista de 1931 al 1933 (p.25).

Durant aquests anys que poden retornar a somnis passats frustrats per la dictadura, resorgeixen les Escoles d'Estiu, aquesta vegada dirigides per Alexandre Galí i a partir de l'any següent coordinada per la mateixa Generalitat a través de l'Escola Normal. Un dels ponents de la ressorgida Escola d'Estiu fou Cassià Costal, pedagog que promovia l'aplicació del mètode Montessori (Moret, 2013). També es va tornar a publicar la revista *Butlletí dels Mestres*.

Al 1933 Maria Montessori torna a establir-se a Barcelona a donar unes conferències, fins que esclata la Guerra Civil²¹ i al 1935 s'edita a Barcelona la *Revista Montessori*, de publicació mensual. Aquesta revista dirigida per la mateixa Maria Montessori publica articles sobre el mètode per tal d'arribar als mestres interessats²².

2.5 Guerra Civil (1936-1939) i Dictadura de Franco (1939-1975)

Durant els anys de la Guerra Civil la Generalitat va encaminar la seva política educativa cap a l'escola unificada, creant el CENU el 27 de juliol de 1936, com ja hem esmentat en l'apartat anterior. Moret (2013) diu "L'escola unificada era l'escola del poble; era l'escola per a tots els infants de la nació" (p.27).

Tot i la situació política que es vivia al país, es volia mantenir la màxima normalitat escolar però els fets van impedir-ho.

²⁰ Vegeu els articles amb referència del 50-TFM al 55-TFM dins l'annex

²¹ Vegeu l'article amb referència 57-TFM dins l'annex

²² Vegeu els articles amb referència del 58-TFM al 62-TFM, 65-TFM, i del 68-TFM al 73-TFM dins l'annex

Una normalitat que ben aviat es va veure seriosament desballestada, ja que molts mestres varen ser cridats a files i varen marxar al front a defensar la República i els seus ideals. Altres mestres varen ser empresonats, altres van haver de fugir i, fins i tot, alguns d'ells varen ser assassinats. A tot això també cal sumar-hi la constant mobilitat dels mestres que no havien estat mobilitzats i la consegüent inestabilitat de la plantilla escolar en molts indrets. (Moret, 2013, p.30)

Veient la situació, el pla del CENU no va poder aplicar-se de manera eficaç. Al 1936, amb la guerra civil espanyola, Maria Montessori es trasllada a Nordwijk, Holanda. A Catalunya, l'educació i la cultura queden malmeses a causa del conflicte bèl·lic malgrat alguns esforços per mantenir la normalitat. En aquest treball no tenim cap articles de la època de la Guerra Civil.

Al 1940 les diverses mesures del govern de Franco en el camp de l'ensenyament bàsic, donen lloc a la "Ley de instrucció primària" de 1945, que reforcen el paper de l'església i de la Falange dins l'escola. Tot i la època de repressió són diversos els mestres que lluiten per una escola catalana de qualitat. N'és exemple l'escola Talitha (1956) i l'escola Ton i Guida (1962), que apliquen el mètode Montessori de la mà de Mª Antònia Canals.

Al 1965 es crea la institució Rosa Sensat fundada per difondre la renovació pedagògica amb persones d'abans de la guerra i noves generacions, a través de la formació de mestres. Una tasca important d'aquest grup va ser reobrir l'Escola d'Estiu, l'any 1966 (Tort i Pujol, 2015).

L'any 1967 es crea la Coordinació Escolar, on s'agrupaven les escoles actives i renovades del moment. González-Agàpito (1999) mostra els ideals de les escoles que en formaven part:

Es parteix de la concepció integral de l'educació i de la idea que l'escola ha d'adreçar-se a conrear totes les dimensions que ens conformen com a persones: racionals, afectives, artístiques, socials, polítiques, ètiques, religioses, físiques, etc. L'activitat de l'alumnat, individual i col·lectiva, esdevé el motor i fonament de l'aprenentatge.(p.81)

Al 1970 s'aprova la Ley General de Educación que diu: “el convencimiento de la necesidad de una reforma integral de nuestro sistema educativo ha ganado el ánimo del pueblo español. Esta Ley viene precedida como pocas del clamoroso deseo popular de dotar a nuestro país de un sistema educativo más justo, más eficaz, más acorde con las aspiraciones y con el ritmo dinámico y creador de la España actual.”²³ Aquesta llei dona una empenta a la modernització i acaba amb l'escola com a font propagandística d'ideologia franquista, donant la oportunitat de crear noves escoles. Per remarcar la importància de l'escolarització com a font de coneixements culturals i socials, aquesta llei allarga l'edat d'obligatorietat escolar dels sis fins als catorze anys. També es crea una nova estructura en l'ensenyament l'EGB (Ensenyament General Bàsic), el BUP (Batxillerat Unificat Polivalent), el COU (Curs d'Orientació Universitària) i l'FP (Formació Professional).

Aquests anys, sorgeixen moviments que qualifiquen l'escola catalana com un mitjà només a disposició de la classe mitjana i burgesa, lluny del proletariat, ja que en els barris populars no n'hi havia. Comencen les lluites per una escola pública de qualitat.

És al 1970 quants diversos medis fan propaganda del Centenari del naixement de Maria Montessori, duent-se a terme diverses celebracions arreu²⁴.

2.6 L'arribada de la democràcia (1975) fins al canvi de segle

A partir del 1975 es tornaren a impulsar els moviments de renovació pedagògica a Espanya i a Catalunya, i per exemple es va recuperar l'obra pedagògica de Pau Vila a l'Escola Normal de la Generalitat i a l'Escola Horaciana entre moltes altres aportacions (Nogué i García, 1997).

Amb l'arribada de la democràcia es duen a terme un seguit de canvis de lleis d'educació que no faciliten el retorn a aquella idea tan sòlida de la renovació pedagògica. La Generalitat de Catalunya recupera les competències en matèria d'ensenyament tal com va establir l'Estatut d'Autonomia de 1979. Tot i així la innovació pedagògica es troba encallada en una administració buròcrata.

²³ *La Ley General de Educación (1970), una nueva filosofía educativa*. Consultat el 5 de maig de 2017 a través de <https://www.iesfuengirola1.net/index.php/centros/nuestra-historia/9-historia-centro/49-la-ley-general-de-educacion-1970>

²⁴ Vegeu els articles amb referència del 75-TFM al 78-TFM dins l'annex

En aquest mateix any s'implanta la Llei Orgànica de l'Estatut de Centres Escolars (LOECE). Va ser la primera llei en matèria d'educació que es va aprovar després de la Constitució de 1978. Va introduir un model més democràtic en l'organització dels centres docents i va regular la creació d'òrgans col·legiats de govern que representessin tots els sectors de la comunitat educativa, entre elles les associacions de pares d'alumnes. També en aquesta època segueix vigent l'organització de Rosa Sensat però ara ja no com escola sinó que adopta el nom d'Associació. L'Associació de Mestres Rosa Sensat seguirà recolzant als mestres que dia a dia busquen quelcom nou i millor pels seus alumnes, a través de conferències, cursos diversos, trobades i les Escoles d'Estiu. En aquestes hi va haver una creixent demanda de matriculacions entre el 1970-1979 que demostren les ganes dels mestres per ser part del canvi educatiu (Tort i Pujol, 2015).

De l'any 1980, tenim un article recollit en aquest treball que tracta sobre la importància de la Universitat, però mencionant-la des de la mirada de Maria Montessori²⁵. També tenim adjuntats altres articles²⁶ que parlen altre cop de què es tracta el mètode Montessori, doncs es nota que durant aquesta etapa històrica hi ha ganes de canvis i recuperar idees pedagògiques pesades.

Al 1983 per tal d'agrupar i seguir les línies del moviment de renovació pedagògica es crea la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica (FMRP) que defensa "L'estil de fer escola que promouen pretén ser una continuació dels avenços pedagògics fets en l'etapa republicana adaptat als nous contextos socials i culturals. La Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya agrupa associacions del professorat del nostre país que tenen per objectiu impulsar la innovació i la millora educativa."²⁷

El 3 de juliol de 1985 des del govern espanyol, amb l'entrada dels socialistes, s'aprova la Llei Orgànica del Dret a l'educació (LODE)²⁸ seguit mantenint l'estructura amb EGB

²⁵ Vegeu l'article amb referència 80-TFM dins l'annex

²⁶ Vegeu els articles amb referència 81-TFM i 82-TFM dins l'annex

²⁷ *Federació de Moviments de Renovació Pedagògica*. Consultat 21 gener 2016 des de <http://www.fapac.cat/wiki/federaci%C3%B3-de-moviments-de-renovaci%C3%B3-pedag%C3%B2gica-fmrp>

²⁸ *Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació* (1985) Consultat 21 gener 2016 des de

http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=628910

i BUP. Van canviar el sistema de subvencions a les escoles privades i va incloure els consells escolars com a òrgan de govern i decisió.

Al 1990 s'aprova la Llei Orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) allargant l'escolaritat obligatòria fins als 16 anys, reduint el nombre d'alumnes per aula de 40 a 25. Va fer la divisió de cicles en cinc (Infantil, Primària, ESO i Batxillerat i FP). Sabem que en aquests anys, en certes escoles, sobretot a l'etapa d'Educació Infantil, segueix havent-hi algun material Montessori a disposició dels infants, i es respira encara un aire d'innovació i recerca d'alternatives. Però més aviat és un nombre que va a la baixa.

Al 1995 s'aprova la Llei Orgànica de Participació, Avaluació i Govern dels Centres Docents (LOPEG). Donava als centres més autonomia i obligava els centres concertats a admetre els alumnes que formen part de minories socials.

La Llei Orgànica de Qualitat de l'Educació (LOCE) entra en vigor el 2003. La normativa establia diferents itineraris d'ESO i Batxillerat, canvis en els continguts de l'Educació Infantil, una prova de revàlida a final del Batxillerat i l'assignatura de religió com a avaluable. Uns anys després, la Llei Orgànica de l'Educació (LOE) de 2006, va derogar la LOGSE, la LOPEG i la LOCE, però conviu amb la LODE de 1985. Entre les novetats, la llei va incloure l'assignatura d'educació per la ciutadania i va mantenir la de religió com a oferta obligatòria pels centres, però optativa per als alumnes.

El 2013 des de l'Estat s'aprova la LOMCE, la Llei Orgànica de Millora de la Qualitat educativa, substituint així el text de la llei de 2006 (LOE). Aquesta llei planteja un nou currículum per cada etapa d'estudi, excepte per Educació Infantil. Es proposen certs canvis en el plantejament de certes assignatures i es reforça la importància de la llengua estrangera, entre d'altres.

Hem trobat varis articles publicats entre el 1994 i el 2013 que parlen sobre diverses escoles Montessori que van existir anteriorment a Catalunya i en aquest temps aprofiten per parlar-ne i donar a conèixer el projecte que tenien. Aquestes escoles són l'Escola

Montessori de Vilanova i la Geltrú²⁹, Escola Montessori de Canet de Mar³⁰ i l'escola Montessori de Rubí³¹ (actualment encara oberta i que aplica el mètode només a educació infantil).

L'Associació Montessori Espanyola, l'abril de 2014, celebra a Girona el Centenari de la primera escola Montessori a Espanya: l'Assaig del mètode que va aplicar Joan Palau i Vera a la Casa de la Maternitat de Barcelona l'any 1914³².

Aquesta síntesi de context educatiu i històric de Catalunya ens mostra que als inicis del segle XX el moviment de renovació pedagògica de l'Escola Nova era molt potent. Els mestres i polítics volien ser part de la culturalització del poble, impulsant teories pedagògiques i mètodes educatius, entre ells el mètode de Maria Montessori.

La dictadura de Primo de Rivera farà apagar lleument aquest moviment, que ressorgirà durant la Segona República, omplint d'esperança a la població i donant importància al mestre i al nen. Però la Guerra Civil i 36 anys de dictadura franquista, repressió i censura fan minvar els ideals de lluita. L'arribada de la democràcia ens mostra la necessitat de crear lleis que unifiquin esforços i marquin objectius clars.

²⁹ Vegeu els articles amb referència 85-TFM i 90-TFM dins l'annex

³⁰ Vegeu l'article amb referència 93-TFM dins l'annex

³¹ Vegeu l'article amb referència 94-TFM dins l'annex

³² Vegeu l'article amb referència 95-TFM dins l'annex

3. Metodologia

Tot seguit detallarem el procés seguit per elaborar la recerca de revistes i publicacions periòdiques d'aquest treball. Com veureu a continuació, ens hem centrat en diversos cercadors de revistes digitalitzades que ens oferien un gran ventall de possibilitats.

Per tal de permetre una visió més ordenada de la metodologia usada, hem dividit aquest apartat en dos blocs:

- En primer lloc, s'expliquen els recursos usats per la localització i posterior catalogació dels articles que inclouen aquest treball.
- El següent punt tracta del procés seguit per analitzar cada un dels articles a través de la elaboració d'una fitxa concreta usada per extreure la informació més rellevant.

3.1 Localització i catalogació d'articles

El conjunt d'articles treballats han estat extrets via telemàtica consultant diversos fons digitalitzats com:

- ARCA (Arxiu de Revistes Catalanes Antigues). És un portal d'accés obert impulsat per la Biblioteca de Catalunya, que inclou publicacions periòdiques que ja no s'editen en l'actualitat i van ser representatives per la cultura catalana. Es pot consultar a <http://www.bnc.cat/digital/arca/>
- RACO (Revistes Catalanes d'Accés Obert) és un repositori cooperatiu des del que es poden consultar revistes científiques, culturals i erudites catalanes. Es pot consultar a <http://www.raco.cat/index.php/raco>
- Hemeroteca de La Vanguardia des de 1881. És un portal obert des d'on es poden consultar totes les edicions del diari *La Vanguardia* publicats des del 1881. Es pot consultar a <http://www.lavanguardia.com/hemeroteca>
- Biblioteca Virtual de premsa històrica del "Ministerio de Educación, Cultura y Deporte". Portal d'accés obert on consten les publicacions fetes a Espanya que també es distribuïen a Catalunya. Es pot consultar a <http://prensahistorica.mcu.es>.
- Trencadís. Fons local digitalitzat. És el dipòsit digital de la Xarxa de

Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona que conté els documents de fons locals conservats a les biblioteques. Es pot consultar a <http://trencadis.diba.cat/>

- Triunfo digital. Portal que conté totes les revistes *Triunfo* digitalitzades per accés al públic. Es pot consultar a <http://www.triunfodigital.com/>
- Biblioteca digital de les Illes Balears. Repositori de publicacions de les Illes Balears i de documents de la Universitat de les Illes Balears. Es pot consultar a <http://ibdigital.uib.es/greenstone/cgi-bin/library.cgi>
- Revista de historia de la psicologia. On es troben totes les publicacions de la mateixa revista amb accés totalment obert. Es pot consultar a <https://www.revistahistoriapsicologia.es/>
- Ajuntament de Vilanova i la Geltrú. Portal amb informació sobre la població, on a més es pot consultar la revista que aquest mateix organisme va publicar sobre Vilanova i la Geltrú, anomenada *La memòria del futur*. Es pot consultar a <http://www.vilanova.cat/>
- Hemeroteca històrica del Periódico de Catalunya. Portal on es troben digitalitzats tots els números de *El Periódico de Catalunya* des d'octubre de 1978. Es pots consultar a <http://archivo.elperiodico.com/>

Vaig començar buscant dins d'ARCA totes les revistes *Feminal* que parlaven de Montessori, doncs va ser en aquesta revista on es va publicar el primer article a Catalunya que parlava sobre aquest mètode. A partir d'allí vaig seguir buscant. Tot sovint al llegir un article, aquest em donava una informació que buscava al cercador Google i em portava a algun altre article, fins arribar a tenir la quantitat actual.

No he resumit ni treballat amb tots els articles que parlen de Montessori dins de cada website citada abans, doncs per exemple a ARCA hi trobareu uns 800 articles. No he pogut fer una cerca tan exhaustiva, aquest serà un treball que es podria continuar amb un Doctorat.

Per cada article que vaig començar a trobar a partir d'abril de 2014 a nivell personal, en una graella l'hi donava un número de referència i l'enllaç de la web on es podia trobar. Després per la elaboració d'aquest treball he elaborat una graella amb informació de la localització cada article:

- Data de publicació
- Referència personal (segons ordre creixent de publicació, en format “número-TFM”)
- Nom de l'article
- Font (informació del nom de la revista, volums, pagina, ciutat)
- Autor
- Paraules clau
- Tema principal
- Font digital

Aquí mostrem uns exemples sobre la graella elaborada:

Data	Nº refer.	Nom article	Font	Autor/a	Paraules clau	Tema principal	Font digital
24 set 1911	1-TFM	Costures Modernes	Feminal nº54, pag 2-3. Barcelona	Joseph Alemany Borràs	Turín, Scuola Ortofrenia, llibertat, Casa del Bambini, sentit del tacte, disciplina, mobiliaria la mida, independència.	Presentació bàsica del mètode Montessori	ARCA. Anxii de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/2747/rec/54
28 abr 1912	2-TFM	Una obra mundial femenina	Feminal nº61, pag 18-19. Barcelona	F.	llibertat, independència, kindergarten de Barcelona, escoles Montessori al món, moviment, material, vida pràctica.	Informació bàsica del mètode Montessori	ARCA. Anxii de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/1036/rec/61
23 oct 1912	3-TFM	Glosari: maria montessori	La veu de catalunya nº4834, any XXII, pag 1. Barcelona	Xenius (Eugeni d'Ors)	mètode científic, psicologia, joc del silenci, desenvolupament dels sentits, lectura, escriptura, renovació.	Informació bàsica del mètode Montessori	ARCA. Anxii de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/veup1/id/25509/rec/1

16 feb 1933	52-TFM	La organització del curs Montessori	Diari de Vic, nº815. Pag 1. Any IV. Vic	---	Curs Internacional Montessori, Barcelona, Comitè Executiu, Joaquim Xirau, Gusiou Fitzluga, Llorenç Luzuraga, Mario Montessori.	Informació sobre el Curs Internacional Montessori a Barcelona	Trencadis. Fons locals digitalitzats. Xarxa de Biblioteques Municipals http://trencadis.diba.cat/catalog/diba/89469/viewer?file=diba%3A90255&locale=ca&diba90255
14 març 1933	53-TFM	Acto inaugural XVIII Curso Internacional Montessori	La Vanguardia. Notas gráficas. pag 2	---	Acte d'inauguració, Curs Internacional Montessori, Barcelona.	Informació del Curs Internacional Montessori a Barcelona	La Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1933/03/03/pagina-2/33177673/pdf.html?seccid=Montessori
24 mar 1933	54-TFM	"La encarnación del espíritu del niño"	La Vanguardia nº21553. Pag 2. Año LII. Barcelona	---	llicons teòriques, Curs Internacional Montessori, Barcelona, Encarnació, període de creació, autoeducació, períodes sensibles, ambient, paper de l'adult.	Resum d'una conferència feta per Maria Montessori	La Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1933/03/24/pagina-2/33178933/pdf.html
2 julio 1933	55-TFM	Clausura XVIII Curso Internacional Montessori	La Vanguardia. Notas gráficas. pag 2	---	Curs Internacional Montessori, Barcelona.	Informació del Curs Internacional Montessori a Barcelona	La Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1933/06/14/pagina-3/33182674/pdf.html?seccid=Montessori
1 oct 1934	56-TFM	La cuestión escolar	La rambia. Sport i ciutadania	R.P	Ramon Sales, Curs Internacional Montessori, Lleida.	escola Municipal Borràs de Lleida amb Mètode Montessori	ARCA. Anxii de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/rambia31/id/435/rec/188

Il·lustració 1. Graella dels documents consultats. Font: Elaboració pròpia.

La graella completa amb els 95 articles la trobareu en l'Annex 1 del treball dins el CD adjunt.

Temporalització del procés de localització i catalogació		
Tasca	Període	Descripció
Recerca d'articles	Abril 2014 - Juny 2016	Recerca d'articles digitalitzats. Ubicar una data i una font.
Catalogació	Juny 2015 - Juny 2016	Crear una graella d'informació de cada article.

3.2 Anàlisi dels continguts dels articles

La següent fase per a l'elaboració d'aquest treball va ser analitzar cada un dels articles.

Per això vaig elaborar una fitxa on detallar la següent informació:

- Data de publicació
- Referència: número d'ordre que es donava al document per identificar-lo. Es segueix un criteri cronològic
- Nom de l'article o document
- Font
- Autor
- Idioma
- Paraules clau
- Resum: Breu resum del contingut de la publicació
- Font digital
- Observacions: Informació important que cita l'article
- Dades cronològiques: Dates o períodes citats en l'article
- Perspectives de noves recerques: Informació útil per seguir la recerca sobre el mètode Montessori
- Opinió personal. Breu opinió redactada al acabar de llegir l'article, per poder valorar si té una visió positiva o negativa envers el mètode

A continuació adjuntem uns exemples de fitxes:

Data publicació: 10.12.1913	Referència: 6-TFM
Document: Diputació: Joan Palau i Vera des de Roma	
Font: La Veu de Catalunya, any 23, nº 5242, pg.4 Barcelona	Autor: --
Idioma: Català	
Paraules claus: Joan Palau i Vera, "Casa dei Bambini", Roma, Consell d'Investigació Pedagògica.	
Resum: És un breu paràgraf en que comparteixen les paraules que Joan Palau i Vera envia des de Roma al Consell d'investigació Pedagògica per mostrar les seves primeres impressions a la Casa del Bambini, en el que ha vist coses meravelloses mentre els nens treballaven en llibertat.	
Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/veup1/id/26037/rec/2	
Observacions: ---	
Dades cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques:	
<ul style="list-style-type: none"> ● Buscar la descrita a l'article carta enviada per Joan palau i Vera al Consell d'Investigació Pedagògica. 	
Impressió personal: és un paràgraf molt curt i tan sols mostra que Joan Palau i Vera sembla estar molt content amb la seva visita a "la Casa dei Bambini", però referma el fet que el diari "La Veu de Catalunya" segueix aquest procés.	

Data publicació: 19.04.1932	Referència: 49-TFM
Document: Exposición Montessoriana	
Font: La Vanguardia nº21262. Pag.10. Any LI. Barcelona	Autor: --
Idioma: Castellà	
Paraules claus: Escola Montessori de Barcelona, Casa dels Nens, Celestine Vigneaux, Col·legi Mont d'Or, Joan Palau i Vera, Mancomunitat, Mossèn Parès, Laboratori de Pedagogia, Dolors Canals	
<p>Resum: Anuncia que d'aquí a pocs dies es farà la inauguració del nou local de l'Escola Montessori que es trobava situada al carrer Aribau i ara estarà en un xalet al carrer Còrsega, nº268. El seu nom passarà a ser "Casa dels nens-Institució Municipal Montessori" on es donarà pàrvuls i tota l'educació elemental. En motiu de la inauguració es farà una exposició de treballs i fotografies d'escoles de Barcelona que havien adoptat el mètode primerament, com;</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1912, intents en l'aula de pàrvuls de la Dolors Vigneaux - del nou col·legi Mont d'Or de la Bonanova dirigit per Manuel Ainaud - els experiments fets per Joan Palau i Vera a la Casa de la Maternitat - els experiments realitzats a les escoles de la Sagrada Família dirigides per Mossèn Parès - la obra de la Mancomunitat i l'Ajuntament de Barcelona per enviar les mestres pensionades a Roma. - els treballs realitzats en l'Escola Montessori creada per la Mancomunitat l'any 1915 dirigida per Agna Maccheroni - la feina feta per Celestine Vigneaux de Corominas al transformar una escola nacional de pàrvuls que dirigia ella mateixa - Creació al 1915 i 1916 de dues primeres escoles per l'ajuntament de Barcelona dirigides per Climent i per Dolors Canals - i els resultats en la creació el 1917 del Laboratori de Pedagogia dirigit per Montessori 	
Font digital: La Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1932/04/19/pagina-10/33199767/pdf.html	
Observacions:	
<ul style="list-style-type: none"> - Crec que esta equivocat doncs és Dolors Canals o Celestina Vigneaux 	
Dades cronològiques:	
<ul style="list-style-type: none"> - Situar les dades que dona 	
Perspectives de noves recerques:	
<ul style="list-style-type: none"> - Buscar tota la informació i dades que anomena 	
Impressió personal: és un article que parla sobre el mètode Montessori a Catalunya, tot el que s'ha anat fent fins els moment.	

II·lustració 2. Fitxes dels articles. Font: Elaboració personal

Temporalització del procés de localització i catalogació		
Tasca	Període	Descripció
Anàlisi dels continguts de cada article	Juny 2016 - Març 2017	Lectura dels articles i realització de cada fitxa.
Conclusions	Abril 2017	Elaboració de les conclusions

4. Fitxes dels articles

Data publicació: 24. 09. 1911	Referència: 1-TFM
Document: Costures Modernes	
Font: <i>Feminal</i> n°54, pag.2-3. Barcelona	Autor: Joseph Alemany Borràs
Idioma: Català	
Paraules clau: Turín, Scuola Ortofrenica, llibertat, Casa dei Bambini, sentit del tacte, disciplina, mobiliari a la mida, independència.	
<p>Resum: Explica que en el Congrés Pedagògic de Turín del 1898 Maria Montessori va donar una conferència sobre “Tractament moral, higiene i educació del idiots”. Explica que a partir d’aquestes conferències es crea la “Scuola Ortofrenica de Roma” on anaren tots els nens d’escoles públiques de la ciutat.</p> <p>Montessori va dirigir aquesta escola durant dos anys i els resultats foren extraordinaris.</p> <p>Maria Montessori diu que perquè els nens idiots aprenguin a llegir i escriure cal que desenvolupin la seva intel·ligència amb tota llibertat. Parla de que al veure les capacitats dels nens idiots es planteja i busca les causes per les quals els nois sans tenen un nivell tan baix que fins i tot en els exàmens quedaven en una puntuació inferior als mateixos exàmens fets pels nens idiots.</p> <p>Explica que el 1900 Montessori tanca l’escola ortofrènica per estudiar Filosofia, Psicologia Experimental i Antropologia Pedagògica, fins 1907.</p> <p>Eduard Talamo, director general de l’Institut de Bens Immobles de Roma li ofereix la direcció de les “Cases dei Bambini”.</p> <p>Parla del triomf en la ensenyança amb nens petits, que aprenen sense esforç. Dóna molta importància al sentit del tacte ja que les gemmes dels dits són molts sensibles fins els 6 anys.</p> <p>Diu que el primer pas del sistema Montessori és ensenyar a llegir amb els dits i explica com això afecta positivament al cervell. Tot seguit comenta com els infants es sensibilitzen les gemmes dels dits i llavors treballen amb unes targetes de llis i rugós, explicant la presentació.</p> <p>Parla de la importància del llenguatge just i breu en la presentació. Fent després lliçó de 3 temps.</p> <p>Parla de la necessitat de no corregir als infants. I els premis i càstigs estan prohibits en “La Casa dels Nens”.</p> <p>Parla d’un mobiliari adequat pels nens, com les cadires.</p>	

Diu que Montessori creu que és un axioma de la seva pedagogia ajudar al nen a ser independent.
Font Digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antigues: http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/2747/rec/54
Observacions: <ul style="list-style-type: none"> ● Diu que a la “Casa dels Nens”, Montessori primer els ensenya a llegir i després a escriure ● Montessori es fixa en Leguin (hauria de ser Seguin), metge francès, que el 1846 publica llibres sobre educació dels anormals
Dades Cronològiques: <ul style="list-style-type: none"> ● 1898 xerrades de Montessori al Congrés Pedagògic de Turín ● Any 1900 Montessori estudia Filosofia, Psicologia experimental i Antropologia Pedagògica a la Universitat de Roma fins 1907.
Perspectives de noves recerques: ---
Impressió personal: Està redactat en un to personalment positiu cap al mètode, en el que la gent pot conèixer breument qui és Maria Montessori i en què es basa breument el seu mètode.

Data publicació: 28. 4.1912	Referència: 2-TFM
Document: Una obra mundial femenina	
Font: <i>Feminal</i> n°61, pag.18-19. Barcelona	Autor: F.
Idioma: Català	
Paraules clau: Llibertat, independència, kindergarten de Barcelona, escoles Montessori al món, moviment, material, vida pràctica.	
<p>Resum: Explica qui és Maria Montessori. Doctora i admirable pedagoga que va fundar 4 anys enrere “La Casa dels Nens”. Parla dels països on hi ha escoles Montessori a arreu del món. Explica que el mètode consisteix en la llibertat de l’infant i que aquest no aprèn per temor al mestre. Parla dels nens treballant asseguts, drets o en catifes en contra dels sistema tradicional on l’adult crida i no els deix moure. S’entretenen amb joguines fetes per Montessori: jocs de cilindres, de rodets, de daus, llistons per comptar, cuidar, distingir colors. Parla de l’alfabet mòbil. També preparen la taula per menjar i renten els plats.</p> <p>Diu que el joc convertit en realitat els acostuma a ser útils uns als altres, a tocar objectes delicats i a saber estar en societat. Parla de “independència sense ofendre ni molestar”. El mestre no imposa.</p> <p>L’autor demana que les famílies ajudin a establir el mètode en el kindergarten de Barcelona.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/1036/rec/61</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● El juny de 1911 el govern suís dictà una llei establint el mètode Montessori en totes les seves escoles públiques ● El setembre 1911 a París s’obren 2 escoles Montessori (una dirigida per la filla de l’ambaixada francès a Itàlia) 	
Dades cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques:	

- Kindergarten de les germanes Sra. Climent a Sant Gervasi, Barcelona.

Impressió personal: Parla de manera positiva del mètode i explica breument a què correspon.

Data publicació: 23.10.1912	Referència: 3-TFM
Document: Glossari: Maria Montessori	
Font: <i>La Veu de Catalunya</i> , nº4834, any XXII, pag.1. Barcelona	Autor: Xenius (Eugeni d'Ors)
Idioma: Català	
Paraules clau: Mètode científic, psicologia, joc del silenci, desenvolupament dels sentits, lectura, escriptura, renovació.	
Resum: Diu que Maria Montessori és una gran educadora que està a Itàlia, i afegeix “i no perquè no ens fes falta aquí”. Diu que el seu mètode té una sòlida base científica i el fet que Montessori vingui de la psicologia dona eficàcia al seu esforç. L'autor admira la destresa de Montessori en adonar-se de la força educativa de la foscor i el silenci, afegint una frase de Montessori “no callen els nois perquè estiguin tranquils, sinó que estan tranquils perquè callen”. Explica que una de les meravelles del mètode és la manera de començar el desenvolupament del sentit del tacte dels nens i més tard el de la vista. Posa de manifest la capacitat dels nens Montessorians de vestir-se sols, fer nusos, escriure i llegir ja des de ben petits sense cap lliçó, sinó per ells mateixos.	
Font digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/veup1/id/25509/rec/1	
Observacions: <ul style="list-style-type: none"> • Els nens de 4 anys arriben a escriure en 6 setmanes, i amb 3 mesos escriuen sense faltes ortogràfiques. 	
Dades cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: Està escrit en un to molt positiu i de molta admiració cap a Maria Montessori i la seva obra.	

Data publicació: 30. 9.1913	Referència: 4-TFM
Document: El sistema de enseñanza de la Doctora Montessori	
Font: <i>Boletín de la Institución Libre de Enseñanza</i> , nº 642. pàg. 6-16. Any XXXVII. Madrid	Autor: Alfredo Samonati
Idioma: Castellà	
Paraules clau: El mètode la pedagogia científica, llibertat, Dewey, Itard, Seguin, congrés de Turín.	
Resum: Explica que el llibre “El mètode de la pedagogia científica” i el mètode que se n’explica a dins ha donat origen a moltes discussions i controvèrsies a Europa i Estats Units. Samonati creu que l’ensenyament no és l’aplicació d’una raonada i perfecta teoria, per això posa un abstracte del llibre de Montessori. Després posa un altre fragment on sembla que Montessori es contradiu. Diu que el treball de Montessori ofereix dues qüestions: els seus mètodes instructius-educatius i el material. Ell argumenta que això implica un nou tipus d’equip escolar. Parla de la llibertat, i diu que Montessori es centra en l’individu però Dewey que també creu en la llibertat, treballa des de les relacions socials. Explica que Montessori va estudiar els treballs de Itard i Seguin. Anomena la xerrada del congrés de Turín.	
Font digital: Biblioteca Virtual de premsa històrica del “Ministerio de Educación, Cultura y Deporte” http://prensahistorica.mcu.es/ca/consulta/registro.cmd?id=11000052227	
Observacions: <ul style="list-style-type: none"> • Aquest article és un extracte d’un estudi de Samonati sobre el mètode Montessori publicat a “Anales de instrucción primaria” de Montevideo tomo XI de 1913. 	
Dades cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: Es un text escrit molt formal que pot costar d’entendre. L’autor no sembla tenir una opinió certament positiva del mètode.	

Data publicació: 31.10.1913	Referència: 5-TFM
Document: El sistema de enseñanza de la Doctora Montessori (continuación)	
Font: <i>Boletín de la Institución Llibre de Enseñanza</i> , nº643.pag 3-14. Any XXXVII. Madrid	Autor: Alfredo Samonati
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Ritme musical, disciplina muscular, interval de silenci, jocs de silenci, desenvolupament auditiu, exercicis de lectura, exercicis d' escriptura, paper del mestre, observació científica, Froebel, Pestalozzi.	
<p>Resum: Samonati comença parlant de la importància del ritme provocat per la poesia, la música i el ball en una aula Montessori, i explica que la mateixa Doctora va demanar a la directora de “la Casa dels Nens” de Milà que dugués a terme unes proves per poder fer comprovacions sobre la capacitat muscular dels infants com per exemple, que els infants són sensibles al ritme musical i no al to, o que una música semblant i repetida porta als infants a la disciplina dels moviments.</p> <p>Obre un altre tema que és l'interval del silenci, que es tracta de que els nens experimentin la sensació de silenci i enfortir així la disciplina en ells. D'aquesta manera Alfredo Samonati afegeix frases de Maria Montessori en les que explica diversos exercicis que duu a terme amb els infants per tal de viure el silenci. Tancant el tema diu que tot i no saber del cert els avantatges que porten aquests exercicis pel desenvolupament auditiu, es evident que amb aquests els infants experimenten sensacions noves.</p> <p>Tot seguit parla de la preparació per la lectura i l'escriptura, i en diu que aquest mètode no aporta masses novetats a la pràctica en comparació amb altres sistemes que han provat ser aplicats satisfactòriament. Indica així les diverses fases del procediment en el que s'utilitzen la destresa muscular i la percepció dels sentits per provocar el desenvolupament espontani del llenguatge gràfic afegint també “una casi insensible transició al llenguatge oral”.</p> <p>Introdueix els tres períodes dels exercicis preparatoris a la escriptura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- Exercicis per provocar el mecanisme muscular de la escriptura usant petites tauletes de fusta, figures geomètriques planes de metall, dibuixos i llapis de colors. Breument explica quin ús se'n fa d'aquests materials i l'objectiu d'aquests, afegint que són materials que 	

generen un gran interès pels infants.

2- Exercicis per estimular la memòria muscular i visual dels moviments per escriure les lletres de l'alfabet usant lletres tallades en paper de vidre enganxades sobre fulles de cartró.

3- Exercicis per la formació de paraules utilitzant lletres de l'alfabet soltes i col·locades en caixes amb un compartiment per cada lletra. Diu que resulta un exercici molt interessant pels infants l'ajuntar lletres per formar paraules.

Després passa a parlar del desenvolupament del llenguatge parlat, dient que consta de dos períodes que poden costar de distingir, afegint que aquesta part oral va molt lligada a la escrita.

El següent apartat és el mestre en el sistema Montessori, i en aquí aporta molts paràgrafs extrets del mateix llibre de la Montessori per poder donar noció del paper del mestre segons la Doctora, donant molta importància al mestre com a observador científic.

Tot seguit parla del valor del sistema, endinsant-se en la rapidesa del progrés (en el que Samonati diu que això només es valora quan el nen passa per la escriptura i lectura i afegeix alguns paràgrafs en els que la mateixa Montessori argumenta el temps que els infants poden tardar en dur a terme aquest procés) i l'efecte que aquest sistema té en els infants (en el que diu que els resultats també semblen satisfactoris)

També parla de la missió social de sistema. Diu que és comú comparar aquest sistema amb el de Froebel doncs hi ha exercicis readaptats d'aquest que Montessori reconeix i agraeix. Samonati diu que aquest treball de la Montessori és més aviat una creació nova de teories modernes condensades. Tot seguit afegeix les paraules que el professor de la Universitat de Harvard Mr. Henry W. Holmes fa en la versió anglesa del llibre de "El mètode de la pedagogia científica" en el que compara aquest mètode amb el de Froebel, i en que en la penúltima pàgina exposa els principals punts d'interès que té el sistema Montessori en vers el de Froebel. Aquests són concepte de llibertat no restringida més radical, material pel desenvolupament dels sentits i educació social a partir d'exercicis reals.

I ja en l'últim paràgraf Samonati diu que tot i no saber quina continuïtat li espera al sistema Montessori, la Doctora té un discurs prometedor que ha sigut reconegut per alguns governs i afegeix que si les famílies llegint el llibre de Montessori aprenguessin el valor de la vida del nen, la seva necessitat d'acció o les maneres de caracteritzar-se d'aquest, l'obra de Maria Montessori ja seria tan sols per això coronada amb gran èxit.

Font digital: Biblioteca Virtual de premsa històrica del "Ministerio de Educación, Cultura y Deporte"

http://prensahistorica.mcu.es/ca/publicaciones/numeros_por_mes.cmd?anyo=1913&idPublicacion=1000225

Observacions: ---

Dades cronològiques: ---

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: Samonati sembla jutjar el mètode fortament en lo bo i lo dolent. Fa molt ús de paràgrafs extrets del mateix llibre de Montessori per tal de contrastar i opinar, i donar així una visió més real del que en diu la Doctora.

El final de l'article m'ha deixat bastant impressionada doncs afirma que la lectura dels seus escrits pot ser de gran interès per les famílies, del que estic totalment d'acord.

Data publicació: 10.12.1913	Referència: 6-TFM
Document: Diputació: Joan Palau i Vera des de Roma	
Font: <i>La Veu de Catalunya</i> , any 23, nº 5242, pg.4, Barcelona	Autor: --
Idioma: Català	
Paraules clau: Joan Palau i Vera, “Casa dei Bambini”, Roma, Consell d’Investigació Pedagògica.	
Resum: És un breu paràgraf en que comparteixen les paraules que Joan Palau i Vera envia des de Roma al Consell d’Investigació Pedagògica per mostrar les seves primeres impressions a la “Casa dei Bambini”, en el que ha vist coses meravelloses mentre els nens treballaven en llibertat.	
Font digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antiques http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/veup1/id/26037/rec/2	
Observacions: ---	
Dades cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: <ul style="list-style-type: none"> ● Buscar la carta descrita a l’article enviada per Joan palau i Vera al Consell d’Investigació Pedagògica. 	
Impressió personal: És un paràgraf molt curt i tan sols mostra que Joan Palau i Vera sembla estar molt content amb la seva visita a “La Casa dei Bambini”, però referma el fet que el diari <i>La Veu de Catalunya</i> segueix de prop les notícies sobre el mètode Montessori.	

Data publicació: 11 .3. 1914	Referència: 7-TFM
Document: María Montessori y su obra	
Font: <i>El Magisterio Gerundense</i> , nº280. Pàg. 1-5. Any VIII. Girona	Autor: --
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Barri de San Lorenzo, Roma, “Casa dei Bambini”, Sergi, Itard, Seguin.	
<p>Resum: L’article inicia explicant com va sorgir el barri de San Lorenzo a Roma i com l’Institut Romà de Propietaris d’Immobles de Roma el va reformar, i va crear la primera “Casa dei Bambini”. Diu que aquesta té molta semblança en d’altres d’arreu del món. Així doncs es va donar la direcció de la “Casa dei Bambini” a Maria Montessori.</p> <p>El mètode de la Doctora Italiana és comentat arreu del món, però l’autor es pregunta perquè a Itàlia no se’n parla tan i arriba a la conclusió que és perquè Itàlia encara ha de lluitar molt contra la pedagogia tradicional.</p> <p>L’autor diu que el precursor de la pedagogia científica italiana es l’antropòleg Sergi, que tot i que les idees d’aquest no van ser ben vistes, Montessori va estudiar-lo, així com també va estudiar a Itard i Seguin. D’aquest últim metge francès, Montessori va aplicar les seves idees als nens especials i després als nens normals.</p>	
Font digital: Biblioteca Virtual de premsa històrica del “Ministerio de Educación, Cultura y Deporte” http://prensahistorica.mcu.es/ca/consulta/registro.cmd?id=10003059638	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Diu que Maria Montessori és professora auxiliar a la Facultat de Medicina de la Universitat de Roma ● Olga Lodi va ser la persona que les va anomenar “Casa dei Bambini” 	
Dades cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: Aquest article explica de manera entenedora els orígens del mètode Montessori, escrit en un to molt positiu cap aquest.	

Data publicació: 18.3.1914	Referència: 8-TFM
Document: María Montessori y su obra (Continuació)	
Font: <i>El Magisterio Gerundense</i> , nº281. Pag. 1-4. Any VIII. Girona	Autor: --
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Seguin, Froebel, mètode experimental, observació, pedagogia moderna, llibertat, rol del mestre.	
<p>Resum: L'origen del mètode de la Doctora Montessori sorgeix per dos motius; el llibre del doctor Seguin i el rol de Maria Montessori com a directora de les "Cases dei Bambini" al Barri San Lorenzo. Usant les pròpies paraules que la Doctora escriu en el llibre "Autoeducación", explica de què es tracta el mètode deixant així al descobert que aquest és una adaptació de les idees de precursors com Froebel, Seguin i altres educadors. Remarca que en el llibre es repeteix seguidament que el mètode pedagògic ha de ser experimental, basat en la observació i dirigit per les accions de l'infant. Sent aquesta la base de la Pedagogia Moderna.</p> <p>L'autor es pregunta si Montessori és conseqüent, i és realment la psicologia experimental la que aporta conclusions a la Pedagogia o és al revés, aportant diverses frases del llibre "Autoeducación" que segons l'autor es contradueixen. Opina que la Doctora també es contradueix en la manera de fer en les "Cases dei Bambini", doncs no tenen finalitat científica i psicològica. Posa en entredit la llibertat del nen i la passivitat de l'educadora com a base del mètode. Aquesta passivitat entesa com la no correcció de l'error en l'infant, dient a continuació que aquest principi podria admetre's però no acceptar-se de manera absoluta. Acaba l'article posant en entredit l'exemplar vocació de les educadores.</p>	
<p>Font digital: Biblioteca Virtual de premsa històrica del "Ministerio de Educación, Cultura y Deporte"</p> <p>http://prensahistorica.mcu.es/ca/consulta/registro.cmd?id=10003059639</p>	
Observacions: ---	
Dades cronològiques: Ubicar la publicació del llibre "Autoeducación".	

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: Aquesta segona part jutja les paraules i experiències de la Doctora. Usa un to bastant crític, fent ús tan sols de la lectura d'un dels seus llibres.

Data publicació: 18.3.1914	Referència: 9-TFM
Document: Crònica general: assistir curso Montessori	
Font: <i>El Magisterio Gerundense</i> , n°281. Pag. 10. Any VIII. Girona	Autor: --
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Curs Internacional Montessori de Roma, Leonor Serrano, Celestina Vigneaux.	
Resum: Anuncia que el dia 9 (s'entén que de març) van sortir de Barcelona la inspectora Leonor Serrano i la mestra Celestina Vigneaux per anar cap a Roma a assistir al curs que dóna la mateixa María Montessori. Els hi desitgen un feliç viatge i el compliment dels seus objectius.	
Font digital: Biblioteca Virtual de premsa històrica del "Ministerio de Educación, Cultura y Deporte" http://prensahistorica.mcu.es/ca/consulta/registro.cmd?id=10003059639	
Observacions: ---	
Dades cronològiques: <ul style="list-style-type: none"> ● 9 de març de 1914, anada al curs de Roma per les educadores enviades des de Catalunya. 	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: Em sembla molt positiu que es publiciti la marxa de les educadores i se'ls hi desitgi una bona estada, ja que és aquesta mateixa revista la que anteriorment publica algun article negatiu envers al mètode.	

Data publicació: 25.3.1914	Referència: 10-TFM
Document: María Montessori y su obra (Continuació)	
Font: <i>El Magisterio Gerundense</i> , nº282. Pag. 1-4. Any VIII. Girona	Autor: --
Idioma: Castellà	
Paraules clau: “Casa dei Bambini”, educació dels sentits, llibertat social, disciplina.	
<p>Resum: Aquesta continuació d'article comença dient que les “Cases dei Bambini” ja no fan l'obra social pel que van ser creades, sinó que són per la gent aristòcrata d'aquell temps. Tot seguit valora l'educació que es rep en aquestes escoles analitzant diferents punts com; la inspecció mèdica general, el tractament higiènic, el compliment de les necessitats de la vida pràctica, l'educació física, els treballs manuals, l'educació intel·lectual i l'educació moral. A continuació entra a analitzar l'educació dels sentits i diu que tot i haver-hi molts materials pels nens, no hi ha rigor lògic i els nens en fan un ús arbitrari. Explica que els infants poden fer i desfer tan com vulguin, usar el material tant de temps com vulguin i deixar-lo quan ja no tenen interès, i tot i que en cert grau diu que no li sembla malament, afirma que això repercuteix en les ganes de fer bé les coses per part dels alumnes. Fent un punt i a part parla d'un altre tema important del mètode com és la llibertat social del nen. Diu que aquesta llibertat juntament amb la disciplina fa que els nens siguin autòmats.</p>	
<p>Font digital: Biblioteca Virtual de premsa històrica del “Ministerio de Educación, Cultura y Deporte” http://prensahistorica.mcu.es/ca/publicaciones/numeros_por_mes.cmd?anyo=1914&idPublicacion=4252</p>	
Observacions: ---	
Dades cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: Em sembla que està en un to molt negatiu, i parla com si l'autor hagués estat observant dins una “Casa del Nens”. Personalment, no estic d'acord ens certs punts de l'article.</p>	

Data publicació: 15.4.1914	Referència: 11-TFM
Document: María Montessori y su obra (conclusión)	
Font: <i>El Magisterio Gerundense</i> , nº285. Pag. 1-5. Any VIII. Girona	Autor: ---
Paraules clau: Silenci, sentit de l'oïda, lectura, escriptura.	
<p>Resum: Comença explicant la cerimònia del silenci que Maria Montessori escriu en el capítol de l'educació del sentit de la oïda en el llibre de la "Autoeducacion". Argumenta que aquest exercici no és natural pels infants.</p> <p>Tot seguit redacta un seguit de coneixements finals al que els nens arriben entre els 2 i 6 anys dins una "Casa dei Bambini" com; als dos anys i mig coneixen les lletres de la "a" a la "f", entre els tres i quatre anys diferencien objectes pel volum o que als quatre anys ja saben escriure.</p> <p>L'autor qüestiona si aquesta prematura adquisició de coneixements és un avantatge o inconvenient pel procés general de l'infant.</p> <p>Diu que seria bo que hi hagués una taula comparativa dels treballs realitzats en tota l'edat escolar per nens que en el parvulari han anat a una escola Montessori i nens educats en altres metodologies o en l'àmbit familiar, d'aquesta manera es podria formular un judici imparcial del mètode Montessori. Admet que com que no hi ha aquest anàlisi, no es pot pronunciar a favor o en contra del mètode.</p>	
<p>Font digital: Biblioteca Virtual de premsa històrica del "Ministerio de Educación, Cultura y Deporte"</p> <p>http://prensahistorica.mcu.es/ca/publicaciones/numeros_por_mes.cmd?anyo=1914&idPublicacion=4252</p>	
Observacions: ---	
Dades cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: Personalment si aquestes impressions les ha tret tan sols d'un llibre trobo que hi ha poc contrast. És a dir, tot i ser un llibre de la mateixa Maria Montessori, crec que l'autor</p>	

d'aquest article hauria hagut de tenir la vivència d'estar present en una de les escoles i no basar-se tan sols en un llibre, ja que sovint pot ser difícil d'apreciar el que la Doctora ens vol dir. Tot i així estic totalment d'acord en el fet de fer un anàlisi comparatiu entre nens que han estat en educació Montessori i nens que no, per tal de veure quin és el procés i resultats.

Data publicació: 26. 7.1914	Referència: 12-TFM
Document: L'obra de Maria Montessori a Catalunya Les mestres pensionades a Roma	
Font: <i>Feminal</i> n°88, pag. 2-8. Barcelona	Autor: Feminal
Idioma: Català	
Paraules clau: Curs a Roma, conferències, Leonor Serrano, Celestina Vigneaux, Mercè Climent, Dolors Canals.	
<p>Resum: Aquest article comença mencionant les primeres pàgines que es van escriure en aquesta mateixa revista per donar a conèixer, per primera vegada a Catalunya, el mètode Montessori. Va ser a través d'aquell article que d'altres publicacions van escriure també sobre el mètode arribant a estendre's de tal manera que a principis de l'any de la publicació d'aquest article la Diputació Provincial de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona enviaven 6 mestres pensionades a Roma, més una mestra pensionada per l'ajuntament de Lleida, a fer el curs que dona la Doctora Montessori durant 3 mesos.</p> <p>Explica que en el mateix temps que es publica l'article tenen lloc al Saló de Cent de la Casa de la Ciutat de Barcelona unes conferències donades per les mateixes pensionades. Redacta alguns paràgrafs de la conferència de Leonor Serrano, donant una visió molt positiva i pròspera del mètode Montessori. També elogia les conferències de Celestina Vigneaux, Mercè Climent i Dolors Canals.</p> <p>Comenta que les conferències acaben el dia 23 de juliol també amb la projecció de la pel·lícula del Sistema Montessori.</p> <p>En la segona part "Les mestres pensionades a Roma" dona una curta biografia de cada una de les mestres juntament amb una fotografia seva.</p>	
Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/197/rec/88	
Observacions: <ul style="list-style-type: none"> ● Inclou fotografies del curs Montessori a Roma i de nens treballant en escoles Montessori. 	

Dades cronològiques:

- 6 pensionades enviades a Roma a principis del 1914 per tres mesos
- 18, 20, 21, 22 y 24 de juliol de 1914 de 19 a 20h conferències de les pensionades al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona

Perspectives de noves recerques:

- Conferències de les mestres:
 - “El siglo de los niños y el método Montessori” per Leonor Serrano.
 - “La educació de la voluntat y premis y càstichs en la Escola y en la família” per Celestina Vigneaux de Corominas.
 - “La auto-educació” per Mercè Climent de Padilla
 - “La educació dels sentits y l'aplicació dels mètodes y procediments en les escoles montessorianes” per Dolors Canals.
- Pel·lícula del Sistema Montessori.
- Buscar els articles de les mestres María Villuendas Dolcet i la Josefa Roig de Pujol que diuen que publicaran més endavant a la revista *Feminal*.

Impressió personal: Aquest article conté informació positiva i esperançadora sobre el mètode. Dóna bona informació sobre les conferències que es donen així com de les mestres conferenciants.

Data publicació: 30.08.1914	Referència: 13-TFM
Document: L'Escola d'Estiu a Catalunya	
Font: <i>Feminal</i> n°89, pag.2-6, Barcelona	Autor: Feminal
Idioma: Català	
Paraules clau: Eladi Homs, Sistema Montessori, Leonor Serrano, Celestina Vigneaux, Joan Palau i Vera, conferències, pràctiques, Casa de la Maternitat.	
<p>Resum: Vora 200 persones vingudes de tot arreu anaren a l'Escola d'Estiu de Barcelona. La revista elogia a Eladi Homs, per ser el precursor de la primera Escola d'Estiu, i també a la Diputació.</p> <p>Aquest primera Escola d'Estiu va ser un assaig i va constar de tres cursos, un dels quals era sobre el sistema Montessori.</p> <p>Aquest curs constava de cinc conferències donades per Leonor Serrano, Celestina Vigneaux, i Joan Palau i Vera a l'Escola Elemental de Treball. També es donaven cinc lliçons pràctiques a grups de 50 alumnes a la Casa de la Maternitat.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues</p> <p>http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/1862/rec/89</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Hi ha un conjunt de fotografies interessants. 	
Dades cronològiques: ---	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Buscar les conferències de Leonor Serrano, Celestina Vigneaux, i Joan Palau i Vera ● En el proper número posaran l' interessant informació de l'aplicació del mètode a la Casa de la Maternitat per Joan Palau i Vera 	
<p>Impressió personal: És un article amb molts elogis i interessant informació, del que va ser l'Escola d'Estiu. El sistema Montessori va ser un punt important de l'Escola d'Estiu.</p>	

Data publicació: 27.9.1914	Referència: 14-TFM
Document: Lo qu'es el sistema pedagogich de la doctora Montessori	
Font: <i>Feminal</i> n°90, pag 1-5. Barcelona	Autor: Professora Senyora Roig
Idioma: Català	
Paraules clau: Froebel, respecte, amor, Escola Nova, llibertat, observació, psicologia experimental, disciplina, lliçó.	
<p>Resum: La senyora Roig comença venerant el mètode i a fer realitat el sistema Montessori a Catalunya dient “les que'ns sentim ab vocació per encarnar en la realitat les formules montessorianes (...) cal que posem tots els nostres sentits en l'ànima del sistema” doncs sinó es veurà fracassat i sense èxit per no posar-se en pràctica amb encert. Tot seguit posa l'exemple de les escoles que usen el sistema Froebel, moltes d'elles poc fidels.</p> <p>Parla de la importància de tracte cap als infants i diu “no està en les nostres mans el modelar un sèr(...) però si podem perfeccionarlo ab nostres cuydados”. I desenrotlla en diversos paràgrafs el saber tractar amb amor i respecte als infants, afegint finalment que l'amor ha de ser la base per l'èxit de l'Escola Nova.</p> <p>El tercer tema del què parla és la llibertat, necessària perquè l'infant es desenrotlli en la seva realitat i no sigui objecte de imperfeccions com l'adult. I aquest tema l'enllaça amb l'observació i experiment que ha de tenir per base la mestra.</p> <p>Roig comenta que les mestres van mancades de coneixements psicològics experimentals i encara més de pacient observació i fa una irònica pregunta “¿De què servirà la espontaneitat lliure del menut, si no tenim el dó de veurela, la paciència d'observarla y les llimes per desentranyarla y ajudarla?”</p> <p>En el següent punt aconsella que al no ser un mètode en el que es donin lliçons col·lectives, cada mestra tingui 6 nens, que poden anar augmentant el nombre ordenadament a mida que els infants estan ‘familiaritzats’ amb el mètode, ja que sinó tal com diu ella “el principi d'aquest mètode és molt descoratjador” i cal doncs que la mestra sigui pacient i entusiasta del mètode.</p> <p>Aquest tema la porta a parlar del què Montessori entén per nen disciplinat que és aquell que és amo absolut dels seus actes, i no pas aquell nen callat i quiet que en paraules seves seria un nen aniquilat.</p> <p>El penúltim tema és el de com donar una lliçó: fer un ús mínim de les paraules, aïllar els sentits</p>	

de l'infant i l' observació de la mestra per encertar el moment adequat de fer la presentació i valorar-ne el procés.

Ja en l'últim apartat fa adonar al lector de la importància de deixar fer a l'infant, i deixar-lo millorar per ell mateix, i acaba exclamant que els infants catalans han de ser educats així per fer una Catalunya forta, rica i sanament alegre.

Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues

<http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/2302/rec/90>

Observacions: ---

Dades cronològiques: ---

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: És un article molt positiu vers al mètode que té per objectiu donar noció dels punts bàsics del sistema per poder dur-lo a terme a Catalunya i emfatitza la importància d'aquest fet.

Data publicació: 29.11.1914	Referència: 15-TFM
Document: Sobre'l sistema Montessori	
Font: <i>Feminal</i> nº 92, pag.2-5. Barcelona	Autor: María Villuendas (Mestra superior i titular Montessori)
Idioma: Català	
Paraules clau: Genètica, ambient, influència, mesures antropomètriques, història de vida, cartes Biogràfiques, Fisiologia, Psicologia, família.	
<p>Resum: El nen és producte de l'herència i de la societat, i aquest ésser ha de travessar diversos obstacles que li poden deixar trets permanentment. Quan el nen arriba a l'escola aquest està en un procés d'evolució important i Montessori recomana per això que l'escola tingui a la seva disposició un metge que farà un estudi de les mides antropomètriques del nen i recopilarà la història de l'infant des de l'etapa prenatal gràcies a la mare. Però si no es disposa del metge a l'escola, caldrà que sigui la mestra la que ho faci. Diu que cal fer aquestes indagacions biològiques per estar amb més encert sobre el desenvolupament apropiat de l'infant. Parla de les Cartes Biogràfiques que s'elaboren en el sistema Montessori per tal d'obtenir informació sobre els antecedents de l'infant, l'estudi d'aquest i la seva observació continuada.</p> <p>Diu que la Fisiologia i la Psicologia han d'anar de la mà en l'estudi del ser. Remarca també la importància de l'ambient en la influència del desenvolupament així com l'opinió de la mare vers al seu fill, doncs podria estar fent un judici que afectés al seu fill. Aquest intenta ser un estudi científic del subjecte.</p> <p>Maria Villuendas explica què representa l'examen antropomètric i com s'utilitza. Més endavant també parla de la importància que té la família en el desenvolupament normal de l'infant, i com la mestra pot ajudar a canviar les idees poc adequades que tenen els pares sobre els seus fills.</p> <p>Tot seguit parla de la observació continuada del subjecte dient que Montessori en la carta biogràfica agrupa les observacions psicològiques en tres parts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Treball. En la que s'observa i s'anota quin treball és el que li agrada, quanta estona, quantes repeticions, quin és el treball successiu a aquest, quines distraccions té, etc. - Conducta. Anotant el grau d'ordre i desordre del nen. Si mostra crisi, afectivitats, etc. - Obediència. La resposta que dona l'infant a les demandes que se li fan, si mostra rebuig o joia. 	

Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/218/rec/92
Observacions: ---
Dades cronològiques: ---
Perspectives de noves recerques: <ul style="list-style-type: none">● Buscar un exemplar de Carta Biogràfica
Impressió personal: És un text molt educatiu, que dóna una pinzellada més endinsada en la importància física i psicològica de l'infant i com el sistema Montessori ajuda a això.

Data publicació: 09.03.1915	Referència: 16-TFM
Document: El método Montessori I	
Font: <i>La Vanguardia</i> nº15190. Pàg.8. any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Herbart, Pestalozzi, Froebel, Montesinos, López Catalán, Agustín Rius, Lulio, Luis Vives, Rosseau, paper de l'adult, mestres rurals.	
<p>Resum: Federico Climent diu que inicia aquesta mini sèrie d'articles periòdics per tal d'acostar el mètode Montessori als mestres rurals que no tenen tantes possibilitats d'aproximar-se als actes culturals i pedagògics esdevinguts arreu del país. Tot i així diu que el mètode no té res de nou que no s'hagués dit en el passat per altres pedagogs com Pestalozzi, Froebel, Montesinos o Rosseau per exemple. Diu que seria un error dubtar dels resultats del mètode però del que si que dubte és de que el mètode en sí sigui suficient i que els mestres estiguin prou a l'altura d'aquest.</p> <p>Fa entendre que el mestre que surt de l'Escola Superior de Magisteri té molts coneixements de geografia, història i potser heràldica, però posat dins una aula de pàrvuls per fer mètode Montessori fracassarà perquè no compta amb les qualitats necessàries. En canvi diu, que una mestra rural que l'únic que té són les ganes i l'amor cap als nens descobrirà amb aquest mètode experiències en les que intuïtivament ella ja creia i feia anteriorment, com per exemple la importància de l'observació i de l'educació dels sentits. Altres pedagogs ho havien dit però és Montessori qui dóna les pautes per portar-ho a terme.</p> <p>Quasi acabant l'article diu "El método Montessori es la reglamentación práctica de teorías ya conocidas, pero hasta ahora no muy por completo realizadas". I diu que l'aplicació d'aquest mètode no necessita de luxes sinó de voluntat per part de la mestra.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/03/09/pagina-8/33337807/pdf.html?search=montessori</p>	
Observacions: ---	
Dades cronològiques: ---	

Perspectives de noves recerques:

- Buscar qui és Federico Climent Terrer
- Buscar les idees dels pedagogs citats per trobar la connexió amb Montessori i el seu mètode.

Impressió personal: Em sembla un bon inici per començar una sèrie sobre Montessori, és crític però honest en dir que Montessori duu a terme experiències d'altres pedagogs que no van florir. Però sembla tenir un bon to, en quan també recolza la importància del paper del mestre com a divulgador del mètode.

Data publicació: 10.03.1915	Referència: 17-TFM
Document: Educació: Dues conferències Montessori	
Font: <i>La Veu de Catalunya</i> , any 25, n°5691 edició mati p.2, Barcelona	Autor: --
Idioma: Català	
Paraules clau: Anna Maccheroni, conferències, Ateneu Barcelonès, educació mestres, educació a pares.	
<p>Resum: Anuncia que Anna Maccheroni donarà a l'Ateneu Barcelonès dues conferències. Dimecres 10 de març de 1915 a les 19h sota el títol “María Montessori i la seva obra pedagògica” i la segona conferència dissabte 13 de març a les 22h sota el títol “Algunes solucions del Mètode de la Pedagogia científica”.</p> <p>Es convida als pedagogs i pares a assistir-hi de manera gratuïta.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antiques http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/veup1/id/35325/rec/66</p>	
Observacions: ---	
<p>Dates cronològiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 10 i 13 de març 1915. Conferències de Anna Maccheroni. 	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Buscar la transcripció de les conferències de Anna Maccheroni donades a l'Ateneu Barcelonès: <ul style="list-style-type: none"> - 10.03.1915, “María Montessori i la seva obra pedagògica” - 13.03.1915, “Algunes solucions del Mètode de la Pedagogia científica” 	
<p>Impressió personal: És un anunci encoratjador i que convida a conèixer més sobre el mètode de la mà d'una gran entesa.</p>	

Data publicació: 12.03.1915	Referència: 18-TFM
Document: Maria Montessori i la seva obra pedagògica	
Font: <i>La Veu de Catalunya</i> n°5693 edició mati. P.3 Barcelona	Autor: --
Idioma: Català	
Paraules clau: Anna Maccheroni, conferència, Ateneu Barcelonès, Diputació de Barcelona, Prat de la Riba, educació de mestres, educació de pares, Seguin, Barri San Lorenzo.	
<p>Resum: L'article parla de la conferència que va donar Anna Maccheroni a l'Ateneu Barcelonès el dia 10 de març sota el títol que porta el mateix article, assistint més de 500 persones en quasi equivalència de sexes. La sra. Maccheroni va donar les gràcies a Barcelona, a la Diputació i al President Prat de la Riba pel seu interès pel mètode.</p> <p>En la conferència, Maccheroni, introduí la carrera de Montessori passant pels seus estudis, treballs amb els anormals i l'experiència de San Lorenzo.</p> <p>Anomena el ministre Bertolini que va fer una crida per demanar que donessin un Institut-Escola a Maria Montessori per poder aplicar el seu mètode. Nombra també que a Nord Amèrica hi han 137 escoles Montessori, més d'altres arreu del món.</p>	
Font digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/veup1/id/35325/rec/66	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El senyor Prat de la Riba duia els seus fills a l'escola La Casa del Nens de Barcelona que dirigia Anna Maccheroni (trobad més informació a l'article amb referència 20-TFM) 	
Dates cronològiques: ---	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buscar "Il metodo Montessori. Nuova antologia" que firma Pietro Bertolini, ministre d'Itàlia. (Publicat 16 febrer 1915 segons http://brittlebooks.library.illinois.edu/brittlebooks_open/Books2009-06/luceer0001metmon/luceer0001metmon.pdf) • Buscar la conferència escrita. 	

Impressió personal: és un resum escüet però positiu i amb bona informació per avivar les ganes de conèixer el mètode en la gent.

Data publicació: 12.03.1915	Referència: 19-TFM
Document: Educativa. Penjarrobes	
Font: <i>La veu de Catalunya</i> n°5693 edició vespre p.4. Barcelona	Autor: Laietà (Eladi Homs)
Idioma: Català	
Paraules clau: Vida pràctica, Casa dels Nens, educació de pares, independència, mobiliari a mida, relació família i escola.	
<p>Resum: A la Casa dels Nens, els infants aprenen activitats de Vida pràctica com vestir-se, rentar-se les mans, enllustrar-se les sabates, etc, per tal de gaudir d'independència personal.</p> <p>Explica la vivència d'un nen de la "Casa dels Nens" de Barcelona que al tornar a casa havent après a vestir-se sol no volia que ningú l'ajudés a treure's la jaqueta. El pare del nen volgué cloure la lliçó començada a l'escola retant-lo a deixar la jaqueta on tocava i no pas tirada pels llocs, en el que la mare li respongué que el nen no podria penjar la jaqueta al penjarrobes perquè aquest és massa alt per ell.</p> <p>L'autor ens fa veure que tot el mobiliari és pensat pels adults i no pels infants, i segueix la història explicant que el pare busca per casa un penjarrobes, i el clava prop de la porta de l'habitació del nen, just als peus del llit.</p> <p>Així Laietà fa donar compte com el nen alligona els pares, i l'escola i la llar van de la mà.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues</p> <p>http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/veup1/id/35325/rec/66</p>	
Observacions: Laietà era Eladi Homs	
Dates cronològiques: ---	
<p>Impressió personal: És una article que et fa adonar de la importància del mètode Montessori en el desenvolupament dels infants i la seva autoestima, així com també de la mirada que hi posen els adults.</p>	

Data publicació: 13.03.1915	Referència: 20-TFM
Document: Mercès a la diputació de Barcelona	
Font: <i>La Veu de Catalunya</i> n° 5694 ed.mati p.3, Barcelona	Autor: --
Paraules clau: Casa de la Maternitat, mestres pensionades, curs roma, Agana Macheroni, Casa dels Nens de Barcelona, Cursos d'estiu, Escola d'estiu.	
<p>Resum: Aquest article dóna gràcies a la Diputació de Barcelona per les tasques que ha dut a terme, i al final de la segona columna li dóna les gràcies per haver fet possible que la “Casa de la Maternitat” hagi sigut el lloc on per primera vegada a Espanya s’introdueix el mètode Montessori per infants .</p> <p>En la penúltima columna també dóna gràcies per haver enviat les mestres pensionades a aprendre de la mà de Maria Montessori, que l’apliquessin a la Casa de la Maternitat, i que vingués la ajudant de Montessori (Agn Maccheroni) i obrís una escola Model anomenada “La Casa dels Nens”. Com volien oferir aquest novedós mètode a d’altres mestres d’arreu, creen els “Cursos d’estiu”.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues</p> <p>http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/veup1/id/35325/rec/66</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Buscar més informació de La “Casa dels Nens” de Barcelona ● Buscar informació dels Cursos d’Estiu 	
<p>Impressió personal: és un article molt generós i amb molts agraïments. A mi em sembla aportar gratitud per fer possible el mètode a Catalunya.</p>	

Data publicació: 23.03.1915	Referència: 21-TFM
Document: El método Montessori II	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°15204. Pàg.8. Any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Català	
Paraules clau: Ràtio, llibertat, formació de mestres, importància del parvulari, política educativa, magisteri de pàrvuls, rol del mestre, educació de pares.	
<p>Resum: Climent argumenta que la posada en pràctica de nous mètodes és impossible amb la gran quantitat de pàrvuls que hi ha a les aules per una sola mestra, doncs poden sobrepassar el centenar. Per això Montessori fixa el nombre màxim de 40 alumnes per una mestra. El nombre d'alumnes és important en el mètode. Aquest es basa en la espontaneïtat del nen que el mestre pot guiar però no obligar, i tracta d'oferir-li el que ell necessita sense que se'n adoni. Climent es pregunta si els mestres d'Espanya estan preparats per aquesta condició en nombre d'alumnes i respon en un clar "no" ja que l'educació de pàrvuls està molt poc valorada i es valora com un temps en el que els nens tan sols canten i se'ls manté a ratlla.</p> <p>Climent sap que l'educació dels infants és més important que els cursos posteriors i diu que si des de la política no se li dóna la importància que toca, cap mètode podrà canviar-ho.</p> <p>Demana que hauria d'existir una facultat o grau concret per l'educació de pàrvuls i poder així tenir mestres especialitzats en aquestes edats que poguessin aplicar el mètode Montessori, havent també d'aplicar algun canvi si és necessari però sense perdre'n l'essència.</p> <p>Acaba l'article dient que si es dota d'aquesta formació especialitzada per a mestres i a més se les forma en mètode Montessori i són dolces, pacients i amoroses amb els infants, pot ser més fàcil que els pares estiguin disposats a portar els seus infants a l'escola de pàrvuls.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/03/23/pagina-8/33338509/pdf.html?search=montessori</p>	
Observacions: Encara no existia el magisteri de pàrvuls.	
Dates cronològiques: ---	

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: aquest article té algun punt irònic molt graciós en quant Climent sembla estar a favor del mètode però entén que el que primer ha de canviar és la formació del professorat, la visió de la política en quan a la importància de l'educació dels pàrvuls i també la opinió dels pares que no volen que els seus fills vagin a l'escola des de tan petits.

Data publicació: 28.03.1915	Referència: 22-TFM
Document: La professora Agna Maccheroni	
Font: <i>Feminal</i> n°96. Pag.12-13. Barcelona	Autor: ---
Idioma: Català	
Paraules clau: Anna Maccheroni, Antropologia Pedagògica, 1906, “Casa dei Bambini” de Roma, Escola Montessori a Milà, Agna Fedeli, Educació musical, “Casa dels Nens” de Barcelona, Prat de la Riba, Conferències.	
<p>Resum: Diu que fa un mes i mig que Anna Maccheroni va arribar a Barcelona per aportar noves idees a l’educació catalana. Detalla breument que Maccheroni vé de família de pedagogs, i que va anar a Roma a estudiar llengua francesa a la Universitat i tot seguit va ingressar a la facultat de Pedagogia. Va ser allí on cursà l’assignatura d’Antropologia Pedagògica on va tenir de professora a Maria Montessori pels voltants de novembre de 1906.</p> <p>Maccheroni va treballar al costat de Montessori a la “Casa dei Bambini” de San Lorenzo i al 1910 van fundar a Milà la primera escola Montessori amb Agna Fedeli. Maccheroni va idear el material d’educació musical.</p> <p>La Diputació de Barcelona li ha muntat a Maccheroni una adequada “Casa dels Nens” on van els fills del President (Prat de la Riba) i nombra que Maccheroni darrerament havia donat dues conferències a l’Ateneu Barcelonès.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues</p> <p>http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/256/rec/96</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maccheroni va tenir a Maria Montessori de professora a la Universitat de Roma en l’assignatura d’Antropologia Pedagògica. - Montessori li va recomanar a Maccheroni que llegeixi a Seguin i treballi amb nens anormals amb els materials que ella va idear. - Maccheroni construeix materials de Montessori - Maccheroni crea el material per l’educació musical del mètode Montessori - Els fills de Prat de la Riba van a la “Casa dels Nens” de Barcelona. 	

Dates cronològiques:

- Novembre 1906, Montessori és professora d'Antropologia Pedagògica a la Universitat de Roma
- Pasqua de 1910, Montessori donava els dos primers cursos públics sobre la seva pedagogia a Roma

Perspectives de noves recerques:

- Buscar sobre l'escola de Milà del 1910
- Buscar qui era Agna Fedeli.

Impressió personal: És un article molt detallat de com Maccheroni arriba a conèixer i a endinsar-se en el mètode per acabar sent la mà dreta de Montessori. Té curiositats que desconeixia i són molt interessants.

Data publicació: 06.04.1915	Referència: 23-TFM
Document: El método Montessori III	
Font: <i>La Vanguardia</i> nº15217. Pàg.6-7. Any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Ràtio, mesures antropomètriques, higiene.	
<p>Resum: Climent recorda que el número màxim de pàrvuls per mestre són 40, això és important com també ho és el fet que es pesin i es medeixin els nens per tal d'observar el seu desenvolupament físic. Aquestes mesures periòdiques s'apunten en una llibreta indicada per a cada nen juntament amb els antecedents fisiològics i observacions dels pares sobre el caràcter del nen. Montessori recomana medir els nens de peu i sentats el mateix dia de cada mes (dia de naixement) i se'ls ha de pesar un dia a la setmana (el mateix dia que van néixer). Per tal de medir els infants, Montessori va inventar un "antropómetro" amb escala de 50 cm a un metre i mig. Tot seguit parla de la falta d' higiene dels infants i la necessitat que a l'escola es banyin almenys un dia a la setmana. Ha de ser el govern qui recolzi aquesta necessitat propiciant aigua i lavabos a les aules.</p> <p>Demana que l'alcalde, el cura i el metge ajudin al mestre rural ha tenir els recursos higiènics necessaris a l'escola i ha millorar la seva figura social per tal de que els pares valorin com cal la seva figura.</p> <p>Remarca la importància de dur a terme les mesures antropomètriques que diu Montessori per això les persones influents del poble han d'ajudar a entendre als pares que és important que el mestre prengui les mides als seus fills i no tinguin la superstició que el nen morirà perquè sembla que li hagi pres les mides pel taüt.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/04/06/pagina-6/33339657/pdf.html?search=montessori</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hi havia la superstició de que si es medien els infants faria que dies més tard aquests morissin perquè eren les mides pel taüt. 	

Dates cronològiques: ---

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: Climent intenta ajudar al mestre rural que no té prou recursos per demanar el que necessita, així com també critica el govern i fa obrir els ulls als pares amb temes com la importància de la higiene. En quan al mètode Montessori segueix recolzant-lo i informant a tots aquells que el llegeixen.

Data publicació: 20.04.1915	Referència: 24-TFM
Document: El método Montessori IV	
Font: <i>La Vanguardia</i> nº15231. Pàg.8.Any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Castellà	
<p>Paraules clau: Aprenentatge a través dels sentits, pedagogia experimental, sisè sentit, Aristòtil, vista, olfacte, tacte, gust, oïda, ment, materials pels sentits, paper del mestre, lliçons individuals, ràtio, nivells diferents, educació de la vista, aprenentatge dels colors, 7 tauletes de colors.</p>	
<p>Resum: L'aprenentatge a través dels sentits és bàsic, encara que no molt practicat fins aleshores, doncs és a través dels sentits que s'arriba al coneixement del món exterior. En pedagogia experimental es diu que la ment és el receptor de les sensacions rebudes pels sentits, això ja es deia en la saviesa antiga, però les veritats costen més de difondre que no pas els error.</p> <p>L'educació dels sentits no figura en els programes oficials de primera ensenyança i per això es va contra natura quan els pàrvuls han d'aprendre l'abecedari sense posar importància a la forma de les lletres.</p> <p>María Montessori en el seu mètode té per base l'educació dels sentits amb un plegat de materials que cada un pot fer i desfer a condició perquè lo important és el mestre que ho introdueix a l'infant.</p> <p>Climent creu desencertat que les lliçons al material hagin de ser individuals i no col·lectives. Tot i donar-li la raó a Montessori sobre la necessitat d'això pel fet de que l'educació és pels nens i cada un és diferent, diu que seria quasi impossible que un mestre pogués atendre les individualitats dels seus alumnes a no ser que es limiti el nombre d'aquests i el mestre estes molt ben preparat.</p> <p>S'endinsa en l'educació del sentit de la vista, dient que ha de començar amb el coneixement dels colors. Aquest es duu a terme amb un exercici on s'usen 7 fustetes de 10 cm d'amplada cada una amb un dels 7 colors de l'Iris. La mestra dóna la lliçó a un grupet d'alumnes que han d'anar repetint el nom del color segons la fusta, així a partir de la repetició l'aprenen i més tard ho faran amb els colors aïlladament. Després ve un segon exercici de descompondre la llum del sol a través d'un prisma de vidre gran perquè les ratlles de l'espectre apareguin indistintament i els alumnes puguin anar nomenant els colors apresos anteriorment. D'aquesta manera també aprenen</p>	

que la llum blanca del sol és la suma dels 7 colors. Diu que aquest exercici és millor que el que proposa Montessori ja que la seva sèrie cromàtica composta de 8 colors amb 64 matisos no s'ajusta a la gama espectral.

El tercer exercici tracta de donar una caixeta de pintures a l'alumne amb 7 pastilles dels colors coneguts, que la professora combina de dos en dos i després de tres en tres perquè els nens els vagin combinant i elaborin nous colors.

Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/04/20/pagina-8/33340355/pdf.html>

Observacions:

- Els exercicis per l'aprenentatge dels colors són lleugerament diferents dels coneguts actualment.

Dates cronològiques: ---

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: Climent segueix tenint un to crític cap a l'educació del temps, burlant-se del poc cas que es fa a temes pedagògics. Al mateix temps recolza Montessori en el mètode tot i que hi ha algun material que creu que no és del tot adequat. Els exercicis dels colors són de Montessori però en el segon exercici al queixar-se de les tauletes de colors amb les seves 62 tonalitats no sé si l'exercici dos i tres dels que parla són o no de Montessori o són una proposta d'ell.

Data publicació: 04.05.1915	Referència: 25-TFM
Document: El método Montessori V	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°15245. Pàg.8. Any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Adaptació del material, aprenentatge dels colors, llibertat, error, correcció, art, bellesa, educació de la forma, educació de la mida, encaixos sòlids, Itard, Seguin, llistons de fusta, ordenació, gradació.	
<p>Resum: L'autor creu que els tres exercicis citats en l'anterior article són els millors per l'educació del sentit dels colors i les seves tonalitats, a més que aquest material i Montessori donen la possibilitat de que cada mestra ho adapti i en lloc de fer servir fustetes, pugui fer servir cintes o cartró mentre tinguin una escala cromàtica de 49 fustetes, retalls, papers, etc.</p> <p>Climent invita al mestre rural a crear l'escala cromàtica usant elements naturals com flors, pedres o llavors.</p> <p>Recorda que l'infant farà ús del material amb llibertat, ordenant cromàticament per gradació d'intensitat un a un cada color i finalment un dia els podrà ordenar tots a l'hora. La mestra pot advertir al nen quan aquest s'hagi equivocat però no podrà mostrar-li en quina tauleta està l'error, haurà de ser el propi nen qui ho descobreixi. Climent cita a Montessori "si el niño no ha visto el matiz, no podrá verlo jamás por los ojos de quien se lo señale".</p> <p>Amb aquest material també la mestra pot observar qui té més aflorada la part artística. Climent creu que el mètode Montessori falla al no utilitzar elements més bells de la natura en comptes de fustes o cintes per exemple.</p> <p>L'article continua detallant que el sentit de la vista també ha de distingir formes i mides, i en això Montessori ha creat un conjunt d'encaixos i pianos modificats d'Itard i Seguin molt educatius.</p> <p>Els encaixos sòlids son tres blocs de fusta massissa amb 10 forats cilíndrics i les seves respectives peces que encaixen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - El primer suport els 10 cilindres són d'igual altura i diferent diàmetre entre ells, ordenats creixentment des d'un cm a 55mm. - En el segon, els 10 cilindres són de diferent altura però igual diàmetre. - El tercer, té els cilindres de diferent altura i diàmetre. 	

L'exercici tracta de que el nen vagi col·locant cada cilindre en el seu forat, tantejant fins que ho encerti. No necessita que el mestre li digui res, el mateix material ho farà, doncs el cilindre encaixarà o no. Així és com aprendrà a distingir els objectes per la seva mida.

Tot seguit es passa a treballar la percepció visual de la magnitud usant prismes i llistons de fusta.

- Pel treball del gruix a altura, Montessori usa deu prismes quadrangulars de base constant i altura variable. El nen col·loca els prismes un sobre l'altre, del més gruixut al més prim. T'explica una variant, prenent com a important la base formant una torre.
- La percepció de longitud es fa amb 10 llistons de fusta que van de 10cm a un cm. El nen els ha de col·locar ordenadament.
- La percepció de la forma la treballa amb encaixos plans. Treballa el triangle, quadrat, hexàgon, octàgon, cercle i el·lipse, d'entre d'altres que es podrien anar afegint.

Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/05/04/pagina-8/33341537/pdf.html>

Observacions:

- Als actuals “bloques de cilindros” els anomenen “encajes sólidos”. Només n'hi ha tres!
- L'exercici del gruix o altura és l'anomenada actualment “escala marró”
- Els “encajes planos” són els que actualment diem “gabinete geométrico”.

Dates cronològiques: ---

Perspectiva de noves recerques: ---

Impressió personal: És un article molt educatiu en vers al mètode. T'explica exercicis molt importants pel treball del sentit visual a la vegada que mostra un recolzament al material de Montessori.

Data publicació: 18-05-1915	Referència: 26-TFM
Document: El método Montessori (VI)	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°15259. Pàg.8. Any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Educació del sentit visual, art, naturalesa, exercicis al pati, fulles dels arbres.	
<p>Resum: Climent ens recorda que els exercicis de Montessori pel coneixement dels colors i l'escala cromàtica no són tan científics com es creu, i ens fa notar que ell ja havia parlat d'alguns exercicis que l'hi semblaven més encertats, a part de que les tauletes cromàtiques que demana Montessori són difícils d'elaborar i seria més adequat que els mestres usessin material de la naturalesa. Pel contrari diu que els exercicis pel treball de la forma i mida de Montessori li semblen excel·lents. Tot i així creu que Montessori hauria d'ampliar el material visual per oferir, al segon grau de parvulari, la combinació de formes i colors i línies i matisos, per l'educació del sentit artístic.</p> <p>Tot seguit Climent emfatitza la importància de l'educació de la vista, semblant-li els exercicis de Montessori pocs, a través de l'exemple de vivències i dóna alguns possibles exercicis a fer amb els infants al pati de l'escola.</p> <p>Escriu que tot i que els exercicis Montessori de percepció visual de forma, dimensió i mida són científics, al seu semblar necessiten d'altres exercicis d'ampliació. Afegint que després dels anomenats per Montessori convindria donar aplicació natural al seu coneixement de la forma, com per exemple la col·locació de diferents fulles d'arbres disposades en grups de tres per aprendre-les a distingir per forma i color i no pas pel fruit.</p>	
Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/05/18/pagina-8/33342711/pdf.html	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectiva de noves recerques: ---	

Impressió personal: És un article que comença posant en entredit el mètode científic dels exercicis cromàtics però recolza els exercicis visuals restants.

Data publicació: 08.06.1915	Referència: 27-TFM
Document: El método Montessori VII	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°15280. Pàg.10-11. any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Sentit de la vista, monedes, exercicis al pati, apreciació de les distàncies.	
<p>Resum: Climent segueix fent-nos veure la importància que té el sentit de la vista en l'educació dels infants que seran els adults del futur i posa l'exemple de la gran quantitat de monedes falses que corren pel carrer, sense que la gent se'n pugui adonar, perquè no té els sentits prou desenvolupats.</p> <p>Diu que hi ha molt de menyspreu vers al sentit de la vista, tacte i oïda en l'educació primària. L'autor dóna alguns exercicis que poden complementar als de Montessori, citats en articles anteriors: com un exercici pel segon grau de pàrvuls per treballar els sentits amb monedes, i adonar-se de les similituds i diferències entre elles, oferint més tard també la comparació amb monedes falses.</p> <p>Diu que és una llàstima que el mètode Montessori oblidí educar en el sentit de la vista, la apreciació de les distàncies. Et dóna alguns exercicis que es poden fer al pati de l'escola per més tard endinsar a l'infant en l'ús del metre.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/06/08/pagina-10/33344009/pdf.html</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectiva de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: Aquesta vegada no descriu materials Montessori però dóna alguns exercicis que els mestres poden fer per treballar els sentits amb els infants, doncs és bona font de recursos. En quan al mètode, emfatitza els exercicis no científics dels matisos dels colors però valora de científics i adequats la resta d'exercicis de Montessori.</p>	

Data publicació: 22.06.1915	Referència: 28-TFM
Document: El método Montessori VIII	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°15294. Pàg.8. Any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Sentit de l'oïda, sentit musical, sentit estètic, mètode científic, Anna Maccheroni, Itard, campanes, piano, notes musicals.	
<p>Resum: El sentit de l'oïda és també molt important, doncs educa també el sentit musical, així com el de la vista educa el sentit pictòric.</p> <p>Per opinió de l'autor els exercicis del sentit auditiu de Montessori manquen de metodologia científica i són més imperfectes que els de la vista tot i ser un gran progrés per l'educació d'aquell temps.</p> <p>Diu que la mateixa Montessori corrobora que no és molt pràctic el sistema de campanes ideat per Maccheroni, perquè és de difícil execució i els nens es confonen fàcilment. A Montessori tampoc li agrada el conjunt de "pitons, diapasones y cajas rellenas" i prefereix els materials ideats per Itard, el 1805.</p> <p>L'autor comenta que el millor instrument és el piano però al ser car, recomana un timpà de tecles de vidre que qualsevol pot adquirir.</p> <p>El primer exercici del sentit auditiu serà el corresponent al que es fa pel de la vista; percebre les set notes fonamentals. Després es treballa les notes desordenadament i els nens les hauran de nombrar.</p> <p>El segon exercici és amb dos llistons de fusta cada un amb 15 tires de diferents materials (ferro, acer, fusta, vidre, marbre, cartró, etc.) perquè els infants percebin el so peculiar de cada matèria. Climent cita fins a tres exercicis més per treballar aquest sentit, finalitzant també amb el cant.</p> <p>Diu que aquests exercicis estan subjectes a canvi sempre i quan complexin la condició d'ordre entre ells que demana la pedagogia científica.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/06/22/pagina-8/33345185/pdf.html</p>	

Observacions:

- Maria Montessori no li agrada el material musical que va crear Maccheroni. D'on treu això l'autor?

Dates cronològiques: ---**Perspectives de noves recerques:** ---

Impressió personal: Climent creu que no és digne de la pedagogia científica l' acceptar els exercicis musicals de Montessori com a bons, a part que diu que la mateixa Montessori tampoc li agraden. L'autor ofereix fins a 5 exercicis per tal de treballar l'educació de l'oïda.

Data publicació: 27.06.1915	Referència: 29-TFM
Document: Els feministes a Catalunya	
Font: <i>Feminal</i> n°99 pagina 17-19. Barcelona	Autor: --
Idioma: Català	
Paraules clau: Feminisme, educació, sensibilitat, dona.	
Resum: És un text que parla d'una conferència que va fer Miquel Poal sobre el feminisme, i a la última pàgina de l'article anomena a Montessori, doncs remarca la sensibilitat de la dona davant l'educació.	
Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/1254/rec/7	
Observacions: --	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: És un article que no diu gairebé res del mètode Montessori, però crec interessant que se la citi al parlar del feminisme a Catalunya.	

Data publicació: 28.06.1915	Referència: 30-TFM
Document: Barcelona- Una escuela Montessori	
Font: <i>La Ilustración Artística</i> . N°1748, pag.14-15. Vol. XXXIV. Any XXXIV	Autor: Fotografías-A. merletti
Idioma: Castellà	
<p>Paraules clau: Escola Nacional de Pàrvuls de Barcelona, Celestina Vigneaux de Corominas, Leonor Serrano, llibertat, Leonor Serrano, Froebel, Pestalozzi, paper del mestre, pedagogia científica, observació, sentit del tacte, memòria muscular, lectura, escriptura, educació dels sentits, educació física, educació moral, auto-educació.</p>	
<p>Resum: Recentment s'ha implementat el mètode Montessori a la Escola Nacional de Pàrvuls de Barcelona sota la direcció de Celestina Vigneaux de Corominas. Els assistents van poder veure els nens treballant amb exercicis rítmics per fer tot seguit la inauguració de l'escola. Leonor Serrano va pronunciar un discurs sobre en què consisteix el mètode. L'article nombra cada una de les autoritats amb els seus respectius discursos. L'autor diu que la implementació del mètode a Barcelona és un fet remarcable en la història i que la senyora Vigneaux és la primera encarregada de aplicar-ho a Espanya. Fa un breu resum de la biografia de Maria Montessori i dóna els punts principals del mètode. Parla de la importància de la llibertat d'acció del nen juntament amb el paper de guia del mestre, de tal manera que es treballen el sentit del tacte i la resta, així com també els infants arriben a escriure i llegir en edats molt joves, sense oblidar la gimnàstica i l'educació moral.</p>	
<p>Font digital: Biblioteca Virtual de premsa històrica del "Ministerio de Educación, Cultura y Deporte"</p> <p>http://prensahistorica.mcu.es/ca/consulta/registro.cmd?id=10007147541</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vigneaux no és la primera que implementa el mètode si es té en compte l'experiència de Joan Palau i Vera a la Casa de la Maternitat, i crec que Maccheroni ja havia iniciat La "Casa dels Nens", també a Barcelona. 	
Dates cronològiques: ---	

Perspectives de noves recerques:

- Buscar informació sobre l'escola

Impressió personal: És un article que dóna informació molt important pel tal de saber de què es tracta el mètode acompanyant-ho amb fotografies.

Data publicació: 02.07.1915	Referència: 31-TFM
Document: La segona Escola d'Estiu	
Font: <i>La Veu de Catalunya</i> N°5807 any XXV, ed.vespre, Barcelona	Autor: --
Idioma: Català	
Paraules clau: Segona Escola d'Estiu, Consell d'investigació Pedagògica, Mancomunitat, conferències Montessori.	
Resum: Els mestres estan tan interessats en la Segona Escola d'Estiu que es celebrarà del 25 de juliol al 22 d'agost, que la Mancomunitat aquest any donarà recolzament moral i material. Planificant l'horari de les jornades es veu que es dedicarà una hora diària, de 12 a 13h, a conferències generals per tots els assistents on s'exposarà l'ensenyança Montessori elemental. Hi ha una assistència màxima calculada per 250 persones, amb 25 assistents en cada curset.	
Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/veup1/id/35055/rec/398	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: <ul style="list-style-type: none"> ● Segona escola d'estiu. 25.7.1915-22.08.1915. 	
Perspectives de noves recerques: <ul style="list-style-type: none"> ● Buscar les conferències transcrites. 	
Impressió personal: És un article molt esperançador i positiu en quant a les ganes del professorat en aprendre. Mostren molt interès pel mètode doncs dediquen dies concrets a la seva metodologia.	

Data publicació: 06.07.1915	Referència: 32-TFM
Document: El método Montessori IX	
Font: <i>La Vanguardia</i> nº15308. Pàg.8-9. Any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Educació musical, lira, sentit artístic.	
<p>Resum: Climent està a favor de l' educació musical que ofereix Montessori però diu que costarà molt dur-la a terme a les nostres escoles. Creu que l'educació musical és una matèria d' "adorno". Diu que la dificultat està en delimitar el camp didàctic de l' educació fonamental. Comenta que s'ha confós l' ensenyança recolzada només en la intel·ligència amb l'educació que té per base el sentiment, i no entendre que l' educació és l'antecedent de l'ensenyança.</p> <p>Aquesta educació a nivell musical és la que si que ofereix el mètode Montessori. Dóna la raó a Montessori quan aquesta diu que el millor instrument seria la lira. Però obre les portes a adaptar-ho a un altre instrument de corda.</p> <p>Diu que cal oferir més música a les aules però de manera adequada perquè així les mestres del futur tinguin aquest sentit artístic alçat com per compartir-lo amb els seus alumnes.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/07/06/pagina-8/33345899/pdf.html</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: En aquest article només diu que està d'acord amb l'educació musical que ofereix Montessori, però crec que és diferent a la que ella entén per educació auditiva doncs en l'anterior article els dos n'estaven en contra.</p>	

Data publicació: 20.07.1915	Referència: 33-TFM
Document: El método Montessori X	
Font: <i>La Vanguardia</i> nº15322. Pàg.8-9. Any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Sentit del tacte, tocar, percepció de la superfície, percepció de la temperatura, percepció del pes, punts dèbils del mètode, ús llenguatge adequat.	
<p>Resum: El sentit del tacte és el que corrobora i rectifica el resultat de les altres percepcions sensorial. És el tacte el que el bebè usa des de l'inici, doncs necessita tocar allò que l'atrau. Demana a les mares que tinguin en compte aquest coneixement i per tan no diguin el refrany de "se mira però no se toca". El problema és que com que ningú ha ensenyat a l'infant a tocar bé les coses, el pobre les grapeja i normalment les trenca. Climent adverteix "mucho tacto requiere la educación del tacto en la primera infancia". Comenta que el fet de dir-li al nen que alguna cosa és "caca" per tal de que no ho toqui, pot funcionar en aquell moment però a la llarga el confon. Montessori també treballa aquest sentit però segons ell el generalitza. L'autor creu que el del tacte és el sentit menys enganyós, i s'ha d'educar després del de la vista i l'oïda. Diu que Montessori divideix aguditzadament i de manera molt correcta el sentit del tacte en tres modalitats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tàctil o percepció de la superfície - Tèrmica o percepció de la temperatura - Bàrica o percepció del pes <p>Sembla que Montessori anteposa la tèrmica a la tàctil i l'autor no hi està d'acord, ja que creu que s'haurien d'anar enllaçant els exercicis. Diu que el material per l'educació del tacte de Montessori és massa aparatós per aquells mestres que no tenen recursos i se l'han de fer ells. L'autor ens fa saber que ell pretén remarcar els punts dèbils o defectuosos del mètode per tal d'enfortir-los i millorar-los. Creu que s'equivocarien si adoptessin el mètode Montessori rigorosament en els procediments didàctics, enlloc d'adaptar-los a les condicions del lloc i temps.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/07/20/pagina-8/33336739/pdf.html</p>	

Observacions: ---

Dates cronològiques: ---

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: M' ha agradat que aquesta vegada Climent ha sigut molt clar en la seva opinió sobre el mètode, doncs interpreto que li agrada però no per seguir-lo al peu de la lletra sinó per “agafar de la seva filosofia” lo necessari i adaptar-ho segons l'escola. M'agrada perquè aconsella a les famílies usar el llenguatge adequat sense mentir ni enganyar a l'infant i ens fa adonar que els infants necessiten tocar per tant devem procurar-los-hi materials.

Data publicació: 03.08.1915	Referència: 34-TFM
Document: El método Montessori XI	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°15336. Pàg.8. Any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Exercicis sentit tacte, escala de roce, gradació de fulles, teles per graduar.	
<p>Resum: Diu que si en el sentit de la vista començàvem amb un exercici de l'escala cromàtica i amb el sentit de la oïda per l'escala musical, pel sentit del tacte s'ha de començar per l' "escala de roce". Fet amb 7 trossos de paper enganxats sobre cartró que vagin des del paper de vidre fins al satinat. Aconsella que al ser fàcil i barat de fer-se, siguin els mateixos nens els que el creïn a classes de treball manual.</p> <p>En el següent exercici és amb una gran quantitat de fulles, que ja havíem usat en el sentit de la vista, ara per ordenar-les de la més rugosa a la més suau.</p> <p>Tot seguit passa a usar una sèrie de retalls de teles de tacte divers, per anar tocant i graduant a la vegada que nomenant per fer un posterior exercici en el que hauran de reconèixer les teles sense l'ús de la vista.</p> <p>Finalment comparteix un últim exercici que pot fer-se al pati amb tots els infants.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/08/03/pagina-8/33337423/pdf.ht</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: En aquest article Climent nombra diversos exercicis per treballar el sentit del tacte però no diu pas que siguin de Montessori, tot i que Montessori també té el de paper de vidre i el de les teles.</p>	

Data publicació: 17.08.1915	Referència: 35-TFM
Document: El método Montessori XII	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°15350. Pàg.6. Any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Exercicis tèrmics, ampolles tèrmiques, tauletes tèrmiques, exercicis bàrics.	
<p>Resum: L'autor diu que els materials que Montessori proposa pel desenvolupament del sentit tèrmic l'hi semblen adequats però que els mestres poden afegir-ne si tenen bona inventiva. Un dels exercicis de Montessori són uns recipients amb aigua de diferents temperatures de natural a molt calenta que els nens palpen amb els palmells de les mans. En aquest punt diu que falta caràcter científic, en quan que hi haurien d'haver també recipients amb aigua freda. Montessori recomana que cada recipient tingui un termòmetre que els nens podran usar per aprendre a llegir-ne la temperatura.</p> <p>El segon exercici varia molt poc i simplement és que els infants enlloc de tocar amb els palmells, posin els dits dins dels recipients per notar la temperatura als seus dits, tenint així una sensació de cremor a l'aigua molt calenta, com a la molt gelada. Creu que aquest últim exercici no és molt adequat coneixent el poc grau d'higiene que tenen els nens.</p> <p>Nombra un altre exercici que pot complementar a la resta tot i que no és de Montessori, que es tracta de calentar al bany maria unes barres de diferents materials (ferro, marbre, suro, pell, etc.) i al treure-les els nens les toquen i noten la seva temperatura. D'aquesta manera també es treballa la conductivitat tèrmica dels cossos.</p> <p>Pels exercicis bàrics, Montessori usa tres boles de fusta de diferent densitat que els alumnes sostenen a les mans, però l'autor recomana que seria més científic si hi haguessin més esferes per tal de graduar-les i a més que fossin de diferents materials com s'han usat en altres exercicis. Climent afegeix que aquest exercici podria complementar-se al final fent que el nen posés a la balança l'esfera notada amb les mans per tal de lligar la sensació de pes amb el pes de la balança, igual que la sensació tèrmica i el termòmetre.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/08/17/pagina-6/33338551/pdf.html</p>	

Observacions:

- El material del sentit del pes actualment és diferent
- Les tauletes tèrmiques que nosaltres tenim en aquest article les fan posar al bany maria.
- El fet de posar els dits dins els recipients no es fa actualment

Dates cronològiques: ---

Perspectives de noves recerques:

- D'on treu l'autor aquesta informació?

Impressió personal: És un article molt bo pels recursos que té per l'educació del sentit del tacte i fa bastant ús en positiu del material de Montessori.

Data publicació: 07.09.1915	Referència: 36-TFM
Document: El método Montessori XIII	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°15371. Pàg.6. Any XXXIV. Barcelona	Autor: Federico Climent Terrer
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Sentit olfacte, sentit gust.	
<p>Resum: Climent declara que Montessori usa tan sols una pàgina i mitja pel sentit de l'olfacte i del gust i que és ella mateixa la que confessa no haver tingut resultats satisfactoris amb aquests sentits. Creu que Montessori s'equivoca quan diu que els nens tenen poc desenvolupat el sentit de l'olfacte. Els exercicis de Montessori per aquests eren que els nens oloressin diverses flors i després tapant-los-hi els ulls les reconeguessin tan sols olorant-les.</p> <p>Climent aconsella ampliar l'exercici de les flors fent que la mestra formi una escala d'olors vegetals amb flors tenint els 7 aromes que la ciència encara no ha descobert. L'autor cita 7 flors que fan bona olor i 7 que donen una sensació negativa.</p> <p>Montessori també recomanava utilitzar el moment del menjar a l'escola per treballar les olors dels aliments. L'autor creu que això ha de ser més propi de la llar, però si que recomana que la mestra eduqui l'olfacte de l'infant amb aquelles substàncies usades comunament a les indústries, oficis i llar com l'amoníac, àcid clorhídric, vernís, etc.</p> <p>Pel sentit del gust, Montessori no és massa més explícita i fa que els nens toquin amb la llengua substàncies amargues, àcides, dolces i salades. L'autor recomana fer ús del sentit olfactiu i gustatiu junts. Se'ls hi dóna a olorar rosa, llimona, menta, plàtan, vainilla, etc. Després pot degustar un confit o quelcom aromatitzat amb els anteriors productes.</p> <p>Diu que el mètode Montessori ha de lluitar amb el sistema educatiu que està aferrat actualment.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1915/09/07/pagina-6/33339785/pdf.html</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amb els anys els exercicis de Montessori per aquests dos sentits han canviat i millorat molt. 	

Dates cronològiques: ---

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: Crec que l'autor és crític però realista dient que Montessori no ha desenvolupat gaire els materials d'aquests sentits, però ella mateixa també ho diu. Finalment l'autor sembla tancar la sèrie d'articles sense prohibir el mètode sinó simplement fent veure que no serà fàcil.

Data publicació: 30.01.1916	Referència: 37-TFM
Document: Escola Montessori	
Font: <i>Feminal</i> n°106. Pag.6-7. Barcelona	Autor: ---
Idioma: Català	
Paraules clau: Montessori a Barcelona, Curs Internacional a Barcelona, Casa dels Nens de Barcelona, Exposició Pacífic-Panamà de San Francisco.	
<p>Resum: Maria Montessori està de visita a Barcelona, després de tornar d'Amèrica, per donar un dels seus cursos internacionals, que comença el 15 de Febrer. La doctora exposarà els principis trobats per ella en l'estudi científic de la pedagogia. Hi ha fotografies de la "Casa dels Nens" de Barcelona on es veu Maria Montessori.</p> <p>L'autor comenta que a Sant Francisco (Califòrnia), es va dur a terme al 1915 l'exposició Pacífic-Panamà. Allà Montessori instal·là en el Palau d'Educació una escola dins una vitrina on els nens treballaven cada dia. Se li van adjudicar 5 de les 6 medalles de Pedagogia que es van donar.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/1380/rec/106</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● En data d'aquest article ja hi havien molts pàrvuls usant el mètode. 	
<p>Dates cronològiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 1915, Exposició Pacífic-Panamà ● 15 febrer 1916, comença el Curs Internacional Montessori a Barcelona 	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Consultar la <i>Revista d'Educació</i> posterior a la <i>Feminal</i> de 24.09.1911 quan Eladi Homs la dirigia perquè sembla que van publicar quelcom sobre Montessori. ● Buscar informació de l'exposició de San Francisco 	
<p>Impressió personal: <i>Feminal</i> mostra molt de respecte i interès per Maria Montessori i el seu mètode.</p>	

Data publicació: 02.02.1916	Referència: 38-TFM
Document: El sistema Montessori	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°15518. Pàg.4. Any XXXV. Barcelona	Autor: ---
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Curs Internacional Montessori a Barcelona, matrícula.	
<p>Resum: Aquest és un dictamen de la Comissió de Cultura en el que s'ha decidit que:</p> <ul style="list-style-type: none"> - L'ajuntament pagarà 50 matricules pel Curs Internacional que comença el 15 de febrer a Barcelona. - El preu de les matricules és de 200 pessetes, cada una sortirà del pressupost vigent. - S'adjudicaran les 50 matricules entre mestres agregats que estiguin a l'escola nacional, "ayas", mestres no oficials residents a Barcelona i alumnes de la Normal de Mestres. 	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1916/02/02/pagina-4/33322429/pdf.html</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Al Curs Internacional hi assisteixen gent d'Anglaterra i Estats units ● Giner de los Ríos creu que el sistema no es recomanable 	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: Amb aquest article veiem que hi ha molt d'interès pel Curs Internacional Montessori.</p>	

Data publicació: 15.02.1916	Referència: 39-TFM
Document: Curs Internacional Montessori de Barcelona	
Font: <i>La Revista</i> , nº IX. pag.17-18. Any II	Autor: ---
Idioma: Català	
Paraules clau: Seguin, Rosseau, Tolstoi, Froebel, Pestalozzi, Herbart, mètode científic, Consell d'Investigació Pedagògica, Joan Palau i Vera, Mestres pensionades, Escola Montessori de Barcelona, observacions, pràctiques. Anna Maccheroni.	
<p>Resum: L'autor comença introduint qui és la doctora Montessori. Repassant la seva història de vida diu que no és cert que el seu sistema es basés en pedagogs de la escola filosòfica o sentimental com Rosseau, Froebel, Pestalozzi. Després de 13 anys d'observar i experimentar, Montessori va publicar el llibre "El mètode de la pedagogia científica aplicat a l'educació de la infància a la Casa dels Nens" el 1909.</p> <p>Tot seguit s'endinsa en el tema del mètode Montessori a Barcelona.</p> <p>Un membre del Consell d'Investigació Pedagògica de la Diputació fou enviat a Roma a finals del 1913 a Roma per comprovar els resultats publicats al llibre en les escoles d'allà. Al tornar es fa un assaig del mètode a la Casa de la Maternitat de Barcelona. Per la primavera de 1914 s'envien 6 mestres al segon Curs Internacional de Roma. Al tornar se'ls hi va posar escoles per aplicar el mètode.</p> <p>A principis d'any de 1915 el Consell va fer venir a Anna Maccheroni per tal de posar en pràctica els resultats al nivell Elemental els quals van ser satisfactoris. El següent curs 1915-16, que és el del moment, l'escola Montessori es trasllada per oferir millors recursos i compta amb 90 alumnes de 2 a 8 anys, i 20 famílies en llista d'espera. L'últim pas é doncs formar als mestres i per això vindrà la mateixa doctora a fer el Curs Internacional</p> <p>En el curs es podrà estudiar el mètode de pàrvuls i fer pràctiques i observacions a l'escola Montessori de la Diputació.</p> <p>Per primera vegada Montessori exposarà el mètode per l'escola d'elemental i potser es dona al mateix temps l'aparició del llibre sobre aquest tema.</p> <p>També es donarà el mètode de l'Educació religiosa catòlica segons la mateixa Maria Montessori i per sacerdots.</p> <p>El treball dels alumnes del Curs Internacional serà:</p>	

- L'assistència a lliçons-conferències. Seran 4 lliçons per setmana de una hora cada una.
- Observació a les aules de l'Escola Montessori de la Diputació. 4h/setmanals pel matí
- Pràctiques amb el material

Diploma: al acabar el curs i passar un examen teòric i un de pràctic es donava un diploma.

Matricula: el curs que es duu a terme del 15 de febrer al 15 de maig es de 200 pessetes per espanyols i italians, 800 pessetes per estrangers i 100 bonificats per mestres procedents de Països en guerra.

Font digital: Biblioteca Virtual de premsa històrica del “Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

<http://prensahistorica.mcu.es/ca/consulta/registro.cmd?id=10003033484>

Observacions:

- L'escola Montessori no tenia ni rètol ni pamflets però estava plena
- Montessori donava les conferències en Itàlia i un intèrpret pedagògic les traduïa simultàniament al català. Es donaven les traduccions per escrit al acabar la setmana.
- Només les escoles que tinguin una certa quantitat de mestres formats en el curs podran posar el nom de Montessori a la seva escola. Diu que una junta vetllarà per la puresa en l'aplicació del mètode.

Dates cronològiques:

- Publicació del llibre “El mètode de la pedagogia científica aplicat a l'educació de la infància a la Casa dels Nens” el 1909
- Joan Palau i Vera fou enviat a Roma a finals del 1913
- Primavera de 1914, s'envien 6 mestres al segon Curs Internacional de Roma.
- A principis d'any de 1915, el Consell va fer venir a Anna Maccheroni.

Perspectives de noves recerques:

- Buscar les conferències escrites

Impressió personal: És un article molt interessant que t'ajuda a entendre d'on ve Montessori i què ha estat fent a Catalunya. A més dóna bona informació sobre el Curs Internacional Montessori.

Data publicació: 27.02.1916	Referència: 40-TFM
Document: La Dra. Maria Montessori a Catalunya	
Font: <i>Feminal</i> n° 107. Pag.19. Barcelona	Autor: --
Idioma: Català	
Paraules clau: Visita de Montessori a Pineda, celebració, Josepa Roig.	
Resum: La població de Pineda, a la Costa de Llevant, va fer una dolça rebuda a Maria Montessori que va anar-hi per fer una visita al seu fillol Marius Pujol i Roig, fill de la seva alumne mestra pensionada Josepa Roig. A l'escola de nenes li va ser llegida una salutació de l'escriptora catalana Sara Llorens de Serra que està totalment transcrita dins l'article.	
Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/344/rec/107	
Observacions: <ul style="list-style-type: none"> • Montessori es la padrina del fill de Josepa Roig, una de les mestres pensionades 	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: <ul style="list-style-type: none"> • Buscar informació sobre el fillol i seguir el fil. 	
Impressió personal: És un article curiós, pel fet que Montessori vagi a visitar un petit poble com Pineda, però es un senyal més de l'amor i aprecii que li tenien.	

Data publicació: 28.05.1916	Referència: 41-TFM
Document: Obsequi a la Doctora Montessori	
Font: <i>Feminal</i> nº110, pag.20. Barcelona	Autor: ---
Idioma: Català	
Paraules clau: Clausura del Curs Internacional, Tibidabo.	
Resum: Fotografia del Banquet de clausura al Tibidabo del Curs Internacional	
Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/711/rec/110	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: Simplement mostra una imatge, però <i>Feminal</i> segueix mantenint-nos al corrent dels esdeveniments al voltant de Montessori.	

Data publicació: 30.07.1916	Referència: 42-TFM
Document: La senyoreta Ernestina Coma	
Font: <i>Feminal</i> n°112, pag. 16, Barcelona	Autor: ---
Idioma: Català	
Paraules clau: Curs Internacional Montessori	
Resum: Ernestina Coma va donar unes conferències sobre “la Cultura, la dona i la pau”. Ella va ser estudiant de magisteri i tot seguit va fer amb entusiasme el Curs Internacional Montessori, obtingué el diploma i va poder així treballar amb pàrvuls. L'autor de l'article diu “tan raonat sistema”.	
Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/2239/rec/112	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: <ul style="list-style-type: none"> ● Buscar informació sobre Ernestina Coma en el seu camí com a Montessoriana 	
Impressió personal: Parla molt poc del mètode però el poc que diu es positiu usant paraules com “raonat sistema”.	

Data publicació: 27.05.1917	Referència: 43-TFM
Document: Mallorca	
Font: <i>Feminal</i> , nº121, Barcelona	Autor: ---
Idioma: Català	
Paraules clau: Mallorca, mètode Montessori, Pare Casulleras.	
Resum: Fotografia feta a una escola de Mallorca on mostra un grup de nens treballant juntament amb el Pare Casulleras que en va ser l'importador del mètode.	
Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/feminal/id/889/rec/122	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: <ul style="list-style-type: none"> ● Buscar qui era el Pare Casulleras 	
Impressió personal: Aquesta imatge ens mostra com s'estén el mètode.	

Data publicació: 26.07.1918	Referència: 44-TFM
Document: Escoles Montessori	
Font: <i>El Dia</i> . N°87. Pag. 1. Terrassa	Autor: --
Paraules clau: Terrassa, mètode Montessori, Casa de la Maternitat.	
<p>Resum: El dimecres anterior a aquesta publicació un grup de terrassencs amb un professor i un redactor anaren a fer una visita a la Casa de la Maternitat de Barcelona per veure el funcionament de l' escola Montessori instal·lada allí pels asilats. Van treure una molt bona impressió de la visita.</p> <p>El grup de Terrassa està tractant de parlar amb Maria Montessori que es troba a Barcelona per demanda de la Mancomunitat, per tal d'instal·lar algunes escoles model a Terrassa.</p> <p>Parla que a l'escola que hi ha a la via Diagonal de Barcelona s'està duent a terme fins els grau elemental de primera ensenyança (9-10 anys), però encara no se'n saben resultats.</p> <p>Educar en aquest mètode segons tenen entès és quelcom més costos que els antics procediments però en canvi els alumnes estan més a gust.</p>	
<p>Font digital: Trencadís. Fons locals digitalitzats. Xarxa de Biblioteques Municipals</p> <p>http://trencadis.diba.cat:1801/view/action/nmets.do?DOCCHOICE=947788.xml&dvs=1417185662780~384&locale=es_ES&search_terms=&adjacency=&VIEWER_URL=/view/action/nmets.do?&DELIVERY_RULE_ID=4&usePid1=true&usePid2=true</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hi ha una escola a Via Diagonal a Barcelona que fa fins Elemental 	
Dades cronològiques: ---	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buscar les escoles Montessori que es van obrir a Terrassa • Buscar informació de l'escola de la Via Diagonal 	
<p>Impressió personal: És un article molt positiu sobre el mètode doncs mostra com la gent i els pares de família estan entusiasmats amb aquest per crear noves escoles i donar així millors oportunitats als seus fills.</p>	

Data publicació: 31.07.1921	Referència: 45-TFM
Document: El error fundamental del método Montessori	
Font: <i>Boletín de la Institución Libre de Enseñanza</i> , nº736. Pag.1-7. Any XLV. Madrid	Autor: Ugo Spirito
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Llibertat, Naturalisme, Sociologia, Autoeducació, paper de l'educador, esforç, escriptura.	
<p>Resum: L'autor ve a parlar-nos dels fets que fan reduir el caràcter d'originalitat del mètode. Comença parlant d'un dels punts importants del mètode com és la llibertat. Diu que ni la mateixa Doctora ni els seus partidaris han reflexionat dels possibles significats del concepte de llibertat. Ell parla que cal tenir present els conceptes "llibertat positiva" i "llibertat negativa". Aquesta última entesa com la falta de lleis (anarquia), doncs l'home o nen és lliure quan falten lleis. Però llibertat no significa això, té un significat més profund que concilia amb necessitat o amb la llei. Per aconseguir aquesta llibertat s'ha d'imposar la llei, i aquesta llibertat s'hi ha d'arribar per un mateix.</p> <p>Diu que la pedagogia Montessori està basada en el naturalisme de la Sociologia. Hem de donar llibertat a l'infant i a això li diu Montessori, autoeducació. Però l'autor diu que el concepte d'autoeducació, al igual que el de llibertat és negatiu. Diu que deslliurar a l'educador en el concepte d'autoeducació és una concepció naturalista i impossible de realitzar.</p> <p>L'autor diu doncs que Montessori té un concepte de Llibertat Negativa i d'Autoeducació Negativa, també. I aquest tipus d'educació negativa només pot existir en un món imaginari.</p> <p>Tot seguit va a parlar de l'actitud passiva de l'educador i l'eliminació d'esforç de l'educand. El material didàctic porta comprovació de l'error pel qual l'infant ja no necessita a la mestra i permet l'autoeducació. Però l'autor creu que Montessori està equivocada afirmant aquest paper de la mestra, doncs la substituït per la freda i descolorida tasca del material.</p> <p>Per Montessori una qualitat essencial de la lliçó és l' objectivitat. És a dir, la personalitat de la mestra desapareix i tan sols hi ha el nen i el material (objecte) acompanyat d'una breu i clara lliçó.</p> <p>L'autor diu que la passivitat de l'educador el que fa és empètir la seva funció educativa.</p> <p>Per parlar de l'eliminació d'esforç per l'educand fa referència al llibre de Montessori anomenat</p>	

“Manual de Pedagogia Científica” i particularment parla del procés pel qual el nen acaba escrivint, fent ús dels marcs metàl·lics i un seguit d’exercicis fins també usar les lletres de paper de vidre. L’autor creu que no devem deixar-nos enganyar per l’atractivitat del procés sinó fixar-nos en dos caràcters: l’eliminació de l’esforç i la inconsciència de l’objectiu a aconseguir per part de l’educand. I diu que aquests dos caràcters eliminen el valor pedagògic del mètode. Diu que com que l’objectiu s’aconsegueix inconscientment el nen no té la noció d’esforç i d’haver sofert per aconseguir quelcom. Diu que Montessori així fa que el camí sigui més portador i suavitzca la duresa de la vida, però el que està fent és que el nen no senti el dolor ni la verdadera alegria. Diu que és per això que aquest no és un bon mètode, doncs el nen no sentirà l’alegria després d’haver suat quan aconseguix fer una “a” en un paper. El nen en el mètode Montessori ho aconseguix en un llarg camí de formació interna i un dia amb sorpresa (però no alegria) el nen se n’adona que pot fer una “a”.

Tot seguit obre el tema sobre la idea que té Montessori sobre el nen bo i el nen dolent. Ella creu que són els humans els que fan que els nens es revelin doncs no els hi oferim el que la pròpia naturalesa els hi demana.

Spirito es pregunta si hi ha quelcom en el mètode que pugui usar-se, i ell mateix respon dient que no es pot fer una afirmació categòrica per dos motius:

- Per que la absoluta negativitat no existeix, així doncs el mètode pot ser substancialment negatiu però no absolutament. El mètode té certa pedagogia positiva que l’autor no posarà en dubte.
- No es pot dir que el mètode sigui completament equivocat perquè no es resultat d’una concepció única i sistemàtica, sinó una construcció empírica de elements variats i a vegades contradictoris. Diu que això és a causa de la poca preparació històrica i filosòfica de Montessori.

Tot seguit es posa a analitzar l’opinió de Montessori sobre el premi i el càstig. El mètode aboleix tots dos elements doncs el nen es mou i fa les coses per pròpia naturalesa però necessita llibertat per dur-ho a terme. Si en canvi li oferim premis o càstigs per fer quelcom, l’infant farà allò que nosaltres volem encara que sigui el mateix fi. L’autor diu que la mateixa Montessori es contradiu i posa l’exemple de l’escriure, doncs llavors l’activitat del nen no es deu a la visió final (escriure) sinó a les petites satisfaccions del moment (els exercicis prioris).

Font digital: Biblioteca Virtual de premsa històrica del “Ministerio de Educación, Cultura y Deporte”

http://prensahistorica.mcu.es/ca/consulta/registro.cmd?id=11000052181
Observacions: ---
Dates cronològiques: ---
Perspectives de noves recerques: <ul style="list-style-type: none">• Buscar qui era Ugo Spirito
<p>Impressió personal: És un article que jutja bastant negativament el mètode, però per altra banda m'agrada el fet que algú vulgui valorar i analitzar el mètode tot i que no estic d'acord de les objeccions que fa l'autor. En el fons no deix de ser una opinió d'una interpretació d'alguns llibres de Montessori, per tant crec que a l'autor li faltaria analitzar la part pràctica i això vol dir anant a veure els nens <i>in situ</i>.</p> <p>Jo no crec que Montessori es contradigui i no tinc prou informació per saber què és la pedagogia positiva o negativa, tot i així el que valoro amb aquest treball es la incidència de les publicacions cap al mètode i crec que aquest podia ser un article que fes menys valorar el treball de la Doctora.</p>

Data publicació: 26.09.1922	Referència: 46-TFM
Document: La tasca de l'Escola Montessori	
Font: <i>El Dia</i> . N°1301. Pag. 4. Terrassa	Autor: Alexandre Galí
Idioma: Català	
Paraules clau: Escola Montessori de Barcelona, ordre, disciplina, observació.	
<p>Resum: El senyor Galí diu que han calgut esperar uns quants anys per poder valorar el mètode Montessori i la tasca realitzada a l' Escola Montessori de Barcelona.</p> <p>Ara poden valorar-ho perquè ja hi han infants que n'estan sortint per seguir estudiant a altres cursos més avançats en altres escoles. I tots ells han demostrat tenir bons sediments però a més hàbits de treball personal, observació, facilitat de comprensió, ordre i disciplina interna.</p> <p>Diu que els mateixos pares tan contents com estan demanen a les autoritats que van crear l'escola que segueixin mantenint-la. A més els alumnes mostren tenir molt d'afecte als mestres de l'escola.</p> <p>També diu que en aquest article no hi ha l'espai suficient per entrar més en detall i afegeix que seria bo donar a conèixer aquesta informació a través d'un llibre que esperen que es publiqui aviat.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues</p> <p>http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/butAssAOEI/id/245/rec/29</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alexandre Galí va ser director d'aquesta escola o d'una altra? quina relació tenia? 	
Dates cronològiques: ---	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buscar el mencionat llibre 	
<p>Impressió personal: és un article molt positiu doncs Galí valora molt positivament el mètode en els seus anys en l'escola Montessori.</p>	

Data publicació: Gener 1925	Referència: 47-TFM
Document: Festa de nadal a la Casa dels Nens	
Font: <i>Butlletí de l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial de Vilanova i la Geltrú</i> , nº15. Pag.9-10. Any III	Autor: R.
Idioma: Català	
Paraules clau: Escola Montessori de Vilanova, Dolors Mallafré, Lluïsa Farràs, Vigília de Nadal.	
Resum: L'Escola Montessori de Vilanova té un gran prestigi gràcies a les seves mestres Dolors Mallafré i Lluïsa Farràs. Diu que els nens treballen sense parar a l'escola, per això també les festes són diferents. Les celebracions a l'escola són per divertir als infants i no pas als pares. Així van celebrar a l'escola la vigília de Nadal, on es presentà l'arbre de Nadal als nens, ple de llums mentre Aureli Capmany els explicava rondalles. També hi havia el pessebre, i en cert moment aparegué Sant Nicolau o també anomenat l'home del Nadal.	
Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/butAssAOEI/id/245/rec/29	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: <ul style="list-style-type: none"> • Buscar qui era R. • Buscar informació de les dues mestres 	
Impressió personal: És un article que venera la feina feta a l'escola Montessori de Vilanova així com les celebracions que hi fan, valorant així molt positivament el mètode.	

Data publicació: 10.1926	Referència: 48-TFM
Document: L'escola Montessoriana de la nostra vila	
Font: <i>Butlletí de l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial de Vilanova i la Geltrú</i> , nº36. Pag.6-8. Any IV	Autor: A.
Idioma: Català	
Paraules clau: Escola Montessori de Vilanova, Miret, Ràfols, Castany, Dolors Mallafré, Lluïsa Farrás, Joc del Silenci.	
<p>Resum: El 29 de maig (de 1916) al migdia un grup de gent de l'Associació d'Alumnes Obrers, va anar a fer una visita a l'escola Montessori de Vilanova i van ser rebuts pel Consell Directiu del Centre; Miret, Ràfols i Castany, i després per les dues mestres Dolors Mallafré i Lluïsa Farrás. Les aules eren grans, lluminoses i netes, i amb material tot a la mida dels infants. La professora va dir els nens que farien la lliçó del silenci i tot seguit els va cridar pel seu nom amb veu fluixeta. Després els nens es posen a treballar, i veuen com els nens no tenen altre límit a la seva llibertat que l'interès col·lectiu, aquest es allò que impedeixi el benestar dels companys.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/butAssAOEI/id/497/rec/50</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Buscar qui era A. ● Buscar informació de la l'escola Montessori de Vilanova 	
<p>Impressió personal: és un article molt maco, que mostra més o menys un dia en una Casa dels Nens que l'autor escriu admirat.</p>	

Data publicació: 19.04.1932	Referència: 49-TFM
Document: Exposición Montessoriana	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°21262. Pag.10. Any Ll. Barcelona	Autor: ---
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Escola Montessori de Barcelona, Casa dels Nens, Celestine Vigneaux, Col·legi Mont d'Or, Joan Palau i Vera, Mancomunitat, Mossèn Parès, Laboratori de Pedagogia, Dolors Canals.	
<p>Resum: Anuncia que d'aquí a pocs dies es farà la inauguració del nou local de l'Escola Montessori que es trobava situada al carrer Aribau i ara estarà en un xalet al carrer Còrsega, n°268. El seu nom passarà a ser "Casa dels Nens-Institució Municipal Montessori" on es donarà pàrvuls i tota l'educació elemental.</p> <p>En motiu de la inauguració es farà una exposició de treballs i fotografies d'escoles de Barcelona que havien adoptat el mètode primerament, com;</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1912, intents en l'aula de pàrvuls de la Dolors Vigneaux - Del nou col·legi Mont d'Or de la Bonanova dirigit per Manuel Ainaud - Els experiments fets per Joan Palau i Vera a la Casa de la Maternitat - Els experiments realitzats a les escoles de la Sagrada Família dirigides per Mossèn Parès - La obra de la Mancomunitat i l'Ajuntament de Barcelona per enviar les mestres pensionades a Roma. - Els treballs realitzats en l'Escola Montessori creada per la Mancomunitat l'any 1915 dirigida per Anna Maccheroni - La feina feta per Celestine Vigneaux de Corominas al transformar una Escola Nacional de pàrvuls que dirigia ella mateixa - Creació al 1915 i 1916 de dues primeres escoles per l'Ajuntament de Barcelona dirigides per Climent i per Dolors Canals - Els resultats en la creació el 1917 del Laboratori de Pedagogia dirigit per Montessori 	
Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881	

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1932/04/19/pagina-10/33199767/pdf.html>

Observacions:

- Crec que esta equivocat doncs és Dolors Canals o Celestina Vigneaux

Dates cronològiques:

- Situar les dates que dóna

Perspectives de noves recerques:

- Buscar tota la informació i dades que anomena

Impressió personal: És un article que parla sobre el mètode Montessori a Catalunya, tot el que s'ha anat fent fins els moment.

Data publicació: 30.01.1933	Referència: 50-TFM
Document: El sistema Montessori	
Font: <i>El Dia</i> . Diari Republicà d'esquerra. n°934. Any V. Manresa	Autor: ---
Idioma: Català	
Paraules clau: Curs Internacional Montessori, Barcelona, Comitè Executiu, Joaquim Xirau, Gustau Pittaluga, Llorenç Luzuriaga, Mario Montessori.	
Resum: El Curs Montessori ja compta amb un Consell Executiu que portarà a terme tots els treballs de preparació i desenvolupament d'aquest. Els membres són: Joaquim Xirau (professor de psicologia de la UB), Gustau Pittaluga (de la Universitat Central), Llorenç Luzuriaga (de la Universitat de Madrid), Mario Montessori (Director general de la Associació Internacional Montessori)	
Font digital: Trencadís. Fons locals digitalitzats. Xarxa de Biblioteques Municipals http://trencadis.diba.cat/catalog/diba:91610/viewer?file=diba%3A92481&locale=ca#diba:92481	
Observacions: <ul style="list-style-type: none"> • Primera vegada que surt el nom del Mario Montessori en un article 	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: És un article que mostra com va avançant a través de diversos medis el Curs Montessori	

Data publicació: 12.02.1933	Referència: 51-TFM
Document: El próximo curso Montessori	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°21519. Pag.6. Any LII. Barcelona	Autor: ---
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Curs Internacional Montessori, Barcelona, Comitè Executiu, Joaquim Xirau, Gustau Pittaluga, Llorenç Luzuriaga, Mario Montessori.	
<p>Resum: Diu que segueixen els preparatius pel Curs Internacional Montessori que la mateixa Doctora donarà a Barcelona del 18 de febrer al juny i cita els membres del Comitè Executiu. Montessori va ser rebuda pel Ministre d'instrucció pública de la República, President de la Generalitat, Conseller de Cultura de la Generalitat, i l'Alcalde de Barcelona. El Ministeri, la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona enviaran diversos mestres i directors per assistir al curs.</p> <p>Hi ha fetes 80 inscripcions estrangeres de països d'arreu del món que l'autor cita, fins i tot la germana de Adolphe Ferriere.</p> <p>Les lliçons teòriques es donaran al "casal del metge" i les pràctiques a l'escola "la Casa dels Nens".</p> <p>El mes de maig el curs es farà a Madrid per celebrar "la semana Montessori".</p> <p>A Madrid també estan organitzant una associació Montessori com la de Barcelona.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1933/02/12/pagina-6/33173369/pdf.html</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buscar qui era el Ministre d'instrucció pública de la República l'any 1933. • President de la Generalitat l'any 1933 era Francesc Macià • Conseller de Cultura de la Generalitat l'any 1933 era Ventura Gassol • l'Alcalde de Barcelona l'any 1933 era Jaume Aiguadé i Miró 	
<p>Dades cronològiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Febrer a Juny de 1933, Curs Internacional Montessori a Barcelona 	

Perspectives de noves recerques:

- Buscar informació de La Semana Montessori el maig de 1933 a Madrid
- Buscar informació de l'Associació Montessori de Madrid.

Impressió personal: És un article que informa positivament sobre els avenços que es van fent en quant a formació Montessori a Catalunya i també a Espanya.

Data publicació: 16.02.1933	Referència: 52-TFM
Document: La organització del Curs Montessori	
Font: <i>Diari de Vic</i> , nº815. Pag.1. Any IV. Vic	Autor: ---
Idioma: Català	
Paraules clau: Curs Internacional Montessori, Barcelona, Comitè Executiu, Joaquim Xirau, Gustau Pittaluga, Llorenç Luzuriaga, Mario Montessori.	
<p>Resum: Diu que segueixen els preparatius pel Curs Internacional Montessori que la mateixa autora donarà a Barcelona del 18 de febrer al juny i cita els membres del Comitè Executiu. Montessori va ser rebuda pel Ministre d'instrucció pública de la República, President de la Generalitat, Conseller de Cultura de la Generalitat, i l'Alcalde de Barcelona.</p> <p>El Ministeri, la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona enviaran diversos mestres i directors per assistir al curs.</p> <p>Hi ha fetes 80 inscripcions estrangeres de països d'arreu del mon que l'autor cita, fins i tot la germana de Adolphe Ferriere.</p> <p>Les lliçons teòriques es donaran al "casal del metge" i les pràctiques a l'escola "la casa dels nens".</p> <p>El mes de maig el curs es farà a Madrid per celebrar "la semana Montessori".</p> <p>A Madrid també estan organitzant una associació Montessori com la de Barcelona.</p>	
<p>Font digital: Trencadís. Fons locals digitalitzats. Xarxa de Biblioteques Municipals</p> <p>http://trencadis.diba.cat/catalog/diba:89469/viewer?file=diba%3A90255&locale=ca#diba:90255</p>	
Observacions: --	
Dates cronològiques: --	
Impressió personal: Aquest article diu exactament el mateix que l'anterior	

Data publicació: 14.03.1933	Referència: 53-TFM
Document: Acto inaugural XVIII Curso Internacional Montessori	
Font: <i>La Vanguardia</i> . Notas gráficas. pg.2	Autor: ---
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Acte d'inauguració, Curs Internacional Montessori, Barcelona.	
Resum: Fotografia del Saló de Cent de l'Ajuntament durant l'acte inaugural del XVIII Curs Internacional Montessori.	
Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1933/03/03/pagina-2/33177673/pdf.html?search=Montessori	
Observacions: ---	
Dades cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: <ul style="list-style-type: none"> • Situar la resta de 17 Cursos Internacionals anteriors 	
Impressió personal: és una imatge que mostra la gran quantitat de gent interessada en conèixer el mètode	

Data publicació: 24.03.1933	Referència: 54-TFM
Document: “La encarnación del espíritu del niño”	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°21553. Pag.2. Any LII. Barcelona	Autor: --
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Lliçons teòriques, Curs Internacional Montessori, Barcelona, Encarnació, període de creació, autoeducació, períodes sensibles, ambient, paper de l’adult.	
<p>Resum: La inauguració de les lliçons teòriques del XVIII Curs Internacional Montessori es celebra a l’ Acadèmia de Medicina.</p> <p>El President de l’Acadèmia de Medicina, Augusto Pi Suñer, va donar les gràcies a la Doctora Montessori i es sentien agraïts pel prestigi universal que tenia.</p> <p>Maria Montessori va passar a parlar del tema de l’encarnació de l’esperit del nen. Montessori a través de l’observació ha trobat una nova i millor manera de fer pedagogia. La infància és un període de creació i és el propi nen el que es crea a ell mateix, no el crea el pare o el mestre.</p> <p>Montessori parla d’encarnació per dir que l’esperit infantil s’encarna en el cos i autònomament es desenvolupa la personalitat. L’infant necessitarà un ambient adequat i aquest també afavorirà l’autoeducació del nen.</p> <p>L’infant passa per uns períodes de sensibilitat en que desenvoluparà el moviment o el llenguatge per exemple. Si els adults no li permetem seguir aquestes sensibilitats li fem perdre una ocasió única de perfeccionament.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1933/03/24/pagina-2/33178933/pdf.html</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buscar la transcripció complerta de la conferencia 	

Impressió personal: És un resum de la conferència que des de l'inici ens deixa veure la bona valoració que tenen de la Doctora, elogiant-la i prestigiant-la.

Data publicació: 02.07.1933	Referència: 55-TFM
Document: Clausura XVIII Curso Internacional Montessori	
Font: <i>La Vanguardia</i> . Notas gráficas pg.3. Barcelona	Autor: --
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Curs Internacional Montessori de Barcelona	
Resum: Fotografia de la Clausura del XVIII Curs Internacional Montessori on es veu Maria Montessori	
Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1933/06/14/pagina-3/33182674/pdf.html?search=Montessori	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: És una imatge que mostra la gran quantitat de gent interessada en conèixer el mètode.	

Data publicació: 01.10.1934	Referència: 56-TFM
Document: La qüestió escolar	
Font: <i>La Rambla</i> . Esport i ciutadania n°271, any V, Barcelona	Autor: R. F
Idioma: Català	
Paraules clau: Ramon Sales, Curs Internacional Montessori, Lleida, escola model Montessori, entrevista a Montessori, funció social, catalanisme.	
<p>Resum: L'article parla de la qüestió escolar a Lleida, entrevistant a Ramon Sales que va ser pensionat per l'Ajuntament de Lleida per assistir al Curs Internacional Montessori de Barcelona i que treballa a l'escola Borràs.</p> <p>Sales explica que abans de la República, la qüestió escolar era un problema greu ja que molts nens no podien anar a escola, les poques escoles que hi havia eren massa plenes i tenien un projecte sense ànima. Fent que l'escola pública fos l'escola de la misèria. Després el primer ajuntament republicà de Lleida va tractar com a primer tema el de l'escola.</p> <p>Sales explica que actualment s'està transformant l'Escola Municipal Borràs en una de les escoles model Montessori de la que ell s'encarrega de la realització tècnica d'aquest projecte al haver assistit al Curs.</p> <p>Borràs diu que l'escola és escola si compleix una funció social.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues</p> <p>http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/rambla31/id/435/rec/188</p>	
Observacions: --	
Dates cronològiques: ---	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ramon Sales va fer una entrevista a Montessori en el Curs i la va publicar a la premsa de LLeida. Buscar-la! • Buscar informació de l'escola model Montessori de Lleida a l'escola Borràs. 	
Impressió personal: És un article amb un aire de catalanisme republicà que fa veure la necessitat	

que el mateix govern de Catalunya treballi per unes millor escoles. En aquest es veu els afectes del Curs Internacional que ha fet que es posi en marxa una escola amb aquest mètode a Lleida.

Data publicació: 22.11.1934	Referència: 57-TFM
Document: La Doctora Montessori en Barcelona	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°22059. Pag.8. Any LIII. Barcelona	Autor: ---
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Curs a Niza, Mario Montessori, mètode Montessori a la secundària, Psicoaritmètica, Psicogeometria, Barcelona.	
<p>Resum: Després de varis mesos absents estant a Niza (França) impartint un curs sobre el mètode, han tornat a Barcelona, Maria Montessori i el seu fill Mario.</p> <p>En aquell curs van assistir representants de diverses nacions. Va ser el primer curs en que Montessori donava els principis sobre el mètode aplicats a l'educació secundària. A conseqüència d'aquest la Universitat de Budapest va obrir una classe Montessori perquè els estudiants de Pedagogia poguessin observar.</p> <p>Montessori està a punt de publicar a Barcelona els llibres Psicoaritmètica i Psicogeometria, i s'estarà un quants temps més a Barcelona per alguna altra publicació.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1934/11/22/pagina-8/33171046/pdf.html</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publicacions de llibres Montessori a Barcelona 	
Dates cronològiques: ---	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buscar informació del Curs de Niza per l'educació Secundària 	
<p>Impressió personal: És un article molt escuet però dona informació sobre tasques que va duent Montessori pel món i per Barcelona.</p>	

Data publicació: gener 1935	Referència: 58-TFM
Document: Revista Montessori	
Font: <i>Montessori</i> . Revista mensual il·lustrada Nº1. Any 1. Barcelona	Autor: Sociedad Montessori
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Sociedad Montessori, defensa dels drets de l'infant, resultats, Curs Internacional Montessori, embrió espiritual, períodes sensibles, Psicogeometria, paper de l'adult, disciplina, personalitat humana, eficiència.	
<p>Resum: Maria Montessori dona unes paraules de presentació dient que aquesta revista pretén ser un mitjà per estendre la defensa i protecció de la infància als països de parla espanyola i tot seguit s'estén en quatre pàgines per fer adonar de la importància del respecte del home del futur; el nen. Tot seguit en l'article "Fecha memorable" reproduïxen la primera conferència que Montessori va pronunciar a Barcelona en el Curs Internacional Montessori. També tenen algunes pàgines en que publiciten els llibres de Montessori o el seu mètode.</p> <p>Adjunten les paraules que va pronunciar Montessori en el Congrés Internacional d'Amsterdam.</p> <p>En una de les pàgines algunes revistes valoren l'últim llibre que ha publicat Montessori: Psicogeometria</p> <p>El següent article és sobre l'eficiència de l'ensenyança Montessori segons l'Associació Montessori Holandesa.</p> <p>I l'últim apartat de la revista és un noticiari amb informació Montessori d'arreu del món.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues</p> <p>http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/montessori/id/220/rec/1</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diu que el mètode es pot aplicar tenint nen de 3 a 12 anys junts amb un sol mestre • Es farà un curs hispano-americà a Madrid organitzat per AMI • En les següents publicacions hi haurà un consultori • Mensualment es reuneix el Grup Escolar Montessori de l'Ajuntament de Barcelona al carrer Còrcega 268, per atendre consultes • L'Associació Montessori de Barcelona tenia lloc a la Ronda de la Universitat nº7 	

Dates cronològiques: ---

Perspectives de noves recerques:

- Abans que aparegués aquesta revista hi havia el “Boletín de la Sociedad Montessori”.
Buscar-lo

Impressió personal: És una revista que dóna molta informació sobre el mètode i també la importància que té a la resta del món.

Data publicació: Febrer 1935	Referència: 59-TFM
Document: Revista Montessori.	
Font: <i>Montessori</i> . Revista mensual il·lustrada Nº2. Any 1. Barcelona	Autor: Sociedad Montessori
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Educació i pau, Ginebra, Amalia Acni, nens Montessorians, període sensible al llenguatge, geografia, exposició a Londres, eficiència.	
<p>Resum: La revista Montessori agraeix la bona rebuda que va tenir el primer número. Van difondre'l entre mestres i educadors i aquests han demanat subscriure's.</p> <p>El primer article és sobre pau i educació i és part d'una conferència que va donar la Doctora a Ginebra. Tot seguit hi ha un article d'Amalia Acni, guia Montessori, que escriu sobre un nen que va tenir en una escola on va treballar.</p> <p>Lina Traverso publica un article sobre el període sensible (del llenguatge) en la ensenyança de la geografia havent visitat una classe Montessori a Roma amb nens de 6-7 anys.</p> <p>A continuació hi han dues pàgines amb fotografies i text sobre la exposició Montessori celebrada a Londres.</p> <p>El següent article és la continuació del de la revista anterior sobre la eficiència de la ensenyança Montessori.</p> <p>També es troba una carta de A. Ferriere del gener de 1935 en el que valora les obres escrites de Montessori, i diu que tan sols ella va saber veure que els infants s'havien d'autoformar per ells mateixos.</p> <p>Hi ha també la continuació de la Conferència que Montessori va pronunciar en la inauguració del Curs Montessori a Barcelona.</p> <p>I els dos últims apartats són uns consells que Montessori contesta a les mestres que com a lectores de la revista han escrit a la Doctora, i un Noticiari.</p>	
Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/montessori/id/257/rec/2	
Observacions: <ul style="list-style-type: none"> • En la seva carta Ferriere diu que va escriure sobre Montessori en un article biogràfic 	

d'ella en la revista "Revue Suisse d'éducation" al 1932

Dates cronològiques:

- Exposició Montessori organitzada per la Sociedad Montessori de Barcelona a "La Casa dels Nens" del carrer Còrcega, 268 (extret del Noticiari)
- Durant aquesta època a "La Casa dels Nens" de Barcelona era directora la Dolors Canals? (extret del Noticiari)

Perspectives de noves recerques:---

Impressió personal: És una revista que dóna molta informació sobre el mètode i també la importància que té a la resta del món

Data publicació: Març 1935	Referència: 60-TFM
Document: Montessori.	
Font: <i>Revista Montessori</i> . Revista mensual il·lustrada N°3. Any 1. Barcelona	Autor: Sociedad Montessori
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Pau, Escola Montessori a la Índia, eficiència, Curs Internacional de Barcelona, Psicogeometria.	
<p>Resum: Maria Montessori comença un article parlant del mètode i del que els infants els van revelar a través dels anys d'observació i servei.</p> <p>El següent article és la continuació sobre Pau i educació.</p> <p>A continuació podem veure unes quantes imatges d'una escola Montessori a Benarés (Índia)</p> <p>Continua un article sobre la eficiència del mètode Montessori.</p> <p>I trobem la continuació del discurs de Maria Montessori al XVIII Curs Internacional de Barcelona.</p> <p>I finalitza amb un article sobre Psicogeometria.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues</p> <p>http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/montessori/id/294/rec/3</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: És una revista que dona molta informació sobre el mètode i també la importància que té a la resta del món	

Data publicació: Abril 1935	Referència: 61-TFM
Document: Montessori.	
Font: <i>Revista Montessori</i> . Revista mensual il·lustrada N°4. Any 1. Barcelona	Autor: Sociedad Montessori
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Respecte, paper de l'adult, pau i educació, higiene, Sociedad Montessori, conferència, Anna Maccheroni. Radio Associació Catalunya	
<p>Resum: María Montessori comença parlant dels reactius psíquics posant per exemple el tracte que els adults fan dels infants, i diu que els adults tenen emocions contraposades cap als nens, tot posant un seguit d'exemples. Continua amb un extracte sobre Pau i educació que continua números anteriors, i en aquesta també parla de la relació de l'adult amb l'infant.</p> <p>El següent és també un article que és continuació de números anteriors anomenat "fecha memorable". En aquest parla de la higiene en el nen, i com aquesta pot tenir fets erronis com per exemple el dormir. Montessori diu que a vegades obliguem a un nen a dormir més del que ell necessita.</p> <p>Tot seguit es veuen imatges i petits comentaris d'una escola rural Montessori a la Índia, i l'escola Model Montessori de Viena.</p> <p>A continuació parla dels orígens i finalitat de la Societat Montessori. On explica el motiu de la fundació d'aquesta, quins propòsits tenen i el preu per ser-ne soci.</p> <p>També continua l'article de l'eficiència de l'aprenentatge Montessori. I Anna Maccheroni escriu un article sobre el mètode Montessori.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues</p> <p>http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/montessori/id/331/rec/4</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Citen la direcció de l'Associació Montessori de Barcelona. Sociedad Montessori-Ronda de la Universidad, 7. També nombren la de Londres. • Anuncien que Maria Montessori donarà conferències a través de Ràdio Asociación Cataluña. 	

Dates cronològiques:

- Curs Internacional a Londres. Agost de 1935 a gener de 1936.

Perspectives de noves recerques:

- Curs Internacional a Londres. Agost de 1935 a gener de 1936.

Impressió personal: És una revista que dóna molta informació sobre el mètode i també la importància que té a la resta del món

Data publicació: Maig 1935	Referència: 62-TFM
Document: Montessori.	
Font: <i>Revista Montessori</i> . Revista mensual il·lustrada N°5. Any 1. Barcelona	Autor: Sociedad Montessori
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Conferència, Radio Associació Catalunya, Psicogeometria, Psicoaritmètica, dibuix, encaixos metàl·lics, pau i educació.	
<p>Resum: El primer article és la transcripció de la conferència que va donar Maria Montessori a la Ràdio Associació Catalunya, en la que parla de la importància del respecte amb l'infant.</p> <p>A continuació Ferriere escriu un article sobre la formació de l'esperit de la geometria. En el que elogia la feina feta per Montessori havent escrit els llibres de Psicogeometria i Psicoaritmètica.</p> <p>Hi ha un article sobre el dibuix en el mètode Montessori en el que parla dels encaixos metàl·lics. També posen la continuació i final de la xerrada que va donar Montessori sobre Pau i educació.</p>	
Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/montessori/id/183/rec/5	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: És una revista que dona molta informació sobre el mètode i també la importància que té a la resta del món	

Data publicació: 16.05.1935	Referència: 63-TFM
Document: La radiodifusión. Cruzada internacional para los derechos de los niños	
Font: <i>La Vanguardia</i> n°22.207, any LIV, pag.9, Barcelona	Autor: Radio Associació
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Ràdio, conferencia, drets dels nens.	
Resum: Es pot veure en l'apartat de radiodifusió que la Radio Associació a les 20.15h del dia d'avui emetrà una conferencia de Maria Montessori anomenada "cruzada internacional para los derechos del niño".	
Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1935/05/16/pagina-9/33143885/pdf.html I Radio Associació de Catalunya cooperativa@radioassociacio.com	
Observacions: <ul style="list-style-type: none"> • Vaig contactar amb Radio Associació de Barcelona. Margarida Moles molt amablement em va dir "Lamentablement, amb la guerra civil, tots els nostres arxius van desaparèixer i no resta pràcticament res d'aquella època. Qui sí que conserva arxius és Ràdio Barcelona, ara de la cadena SER" i afegeix "Ràdio Associació de Catalunya va ser transformada en Ràdio España de Barcelona i tot el seu patrimoni es va fer desaparèixer." 	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: En aquest apartat podem veure que el mètode Montessori també s'estén a través de la Radio i no tan sols amb publicacions periòdiques.	

Data publicació: 23.05.1935	Referència: 64-TFM
Document: Ambient de llibertat per a l'infant i per a la seva cultura	
Font: <i>El Dia</i> , nº4897. Pag.1-2. Any XVIII. Terrassa	Autor: LL.J.
Idioma: Català	
Paraules clau: Ambient, necessitats, constructor de l'home, embrió espiritual, materials, paper del mestre, casa de la Maternitat, Laboratori de Pedagogia, Curs Internacional, Associació Montessori.	
<p>Resum: Aquest article reproduïx les paraules publicades en una entrevista feta a Montessori a "el Mati" dient que l'infant necessita un ambient de llibertat. Diu que la importància no està en el mètode sinó en la psicologia infantil. Diu que el seu mètode és un servei a l'infant que esdevindrà home, comprenent-lo.</p> <p>Respon a la pregunta del punt bàsic pràctic del mètode dient que aquest és la preparació d'un ambient lliure d'activitat, amb materials manipulables que li permeten aprenentatges culturals.</p> <p>També parlen de la diferència del mètode amb la tradicional i en aquest apartat parla del paper del mestre endinsant-se també al ritme de coneixements que adquireixen els infants.</p> <p>Montessori explica que el seu mètode ja es cursa amb escoles de secundària.</p> <p>La doctora explica quines van ser les seves principals activitats pedagògiques a Catalunya parlant del laboratori de pedagogia i el Curs Internacional.</p> <p>Tot seguit parla de la Associació Montessori creada a Barcelona i els seus objectius.</p> <p>I per acabar se li demana que expliqui alguna anècdota pedagògica.</p>	
<p>Font digital: Trencadís. Fons locals digitalitzats. Xarxa de Biblioteques Municipals http://trencadis.diba.cat:1801/view/action/nmets.do?DOCCHOICE=976094.xml&dvs=1417190190727~434&locale=es_ES&search_terms=&adjacency=&VIEWER_URL=/view/action/nmets.do?&DELIVERY_RULE_ID=4&usePid1=true&usePid2=true</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Montessori diu que una mestra pot estar amb 40 nens • Montessori diu que el seu mètode comença a entrar a Catalunya el 1912 de la mà de 	

Prat de la Riba, Puig i Cadafalch i P. Casulleres

- Montessori diu que la primera escola a Catalunya va ser la de la Casa de la Maternitat i encara funciona ara.

Dates cronològiques:

- L'escola de la Casa de la Maternitat encara està en funcionament en data d'aquest article.
- Montessori va ser directora de Laboratori de Pedagogia, després ella va marxar a l'estranger però el laboratori va funcionar fins la Dictadura
- Al 1933 Montessori torna per donar el Curs Internacional Montessori i constituir l'Associació Montessori.

Perspectives de noves recerques:---

Impressió personal: És un article interessant que al ser una entrevista a la mateixa Doctora el fa més real. Crec que amb poques paraules dóna una bon detall del mètode i del que és important en ell i sobretot quin paper ha tingut a Catalunya.

Data publicació: Juny 1935	Referència: 65-TFM
Document: Montessori.	
Font: <i>Revista Montessori</i> . Revista mensual il·lustrada N°6. Any 1. Barcelona	Autor: Sociedad Montessori
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Ràdio, conferència, recent nascut, dibuix, Psicoaritmètica, Psicogeometria.	
<p>Resum: El primer article és una conferència que va donar Montessori a “Radio Asociación Cataluana” sobre el recent nascut. Parla de la importància del bebè recent nascut i no tan sols de la mare després del part.</p> <p>El següent article és sobre els principis fonamentals del mètode per una de les corresponsals que anirà tenint diferents publicacions.</p> <p>La revista conté parts d'articles d'altres revistes anteriors com psicoaritmètica, dibuix i educació per la Pau.</p> <p>Donen informació sobre el mètode.</p> <p>I acaba publicant la crítica que fan sobre els llibres Montessori.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antigues</p> <p>http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/montessori/id/162/rec/6</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: És una revista que dona molta informació sobre el mètode i també la importància que té a la resta del món</p>	

Data publicació: 24.06.1935	Referència: 66-TFM
Document: La croada internacional per al desenrotllament de la seguretat de l'infant	
Font: <i>La Rambla</i> (esport i ciutadania), n°310. pag.6. any 6. Barcelona	Autor: Xavier Picanyol
Idioma: Català	
Paraules clau: Entrevista, Associació Montessori, importància de l'infant, mètode.	
<p>Resum: Aquest és una entrevista que se li fa a Maria Montessori. L'article comença dient que l'Associació Montessori fa setmanes que ha iniciat la seva "croada internacional per al desenrotllament dels drets de l'infant" parlant en premsa, ràdio, entrevistes, etc.</p> <p>Maria Montessori diu que en les seves escoles s'han adonat de quelcom nou i eé que, de la mateixa manera que s'ha millorat el concepte que es tenien de l'obrer i de la dona, ara li toca el torn a l'infant. Diu que són pocs els que s'han adonat de la gran capacitat de l'infant, i ara cal desenvolupar-la.</p> <p>En diversos països on hi ha l'Associació Montessori s'ha iniciat aquesta croada que durarà anys i servirà per organitzar els adults per tal de despertar la consciència dels infants. Ella creu que aquesta croada tindrà bona acollida per tothom igual que l'ha tingut la importància de la higiene.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de revistes catalanes antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/rambla31/id/686/rec/235</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diu que hi ha 18 països on hi ha l'Associació Montessori • Montessori diu que la primera escola la van fundar entremig de gent humil i analfabets, la segona va passar a la classe alta fent-se a l'Ambaixada de Londres, la tercera va ser entre els socialistes de Milà, i la quarta entre les Missionaries de Maria 	
<p>Dates cronològiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aquesta mateixa tarda els nens de les escoles montessorianes de Barcelona han homenatjat a la Doctora. 	
Perspectives de noves recerques: ---	

Impressió personal: És un article maco on podem sentir la mateixa Montessori i veiem la gran acollida que té entre la gent.

Data publicació: 25.06.1935	Referència: 67-TFM
Document: Homenaje a la Doctora Maria Montessori	
Font: <i>La Vanguardia</i> nº29241. Pag.11. Any LIV. Barcelona	Autor: ---
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Homenatge a maria Montessori, Montjuic, Barcelona.	
Resum: Ahir a la tarda a la sala de projeccions de Montjuic es va fer un Homenatge a Montessori, qui va oferir un bonic discurs. Els nens van interpretar cançons rítmiques, danses i música.	
Font digital: La Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1935/06/25/pagina-11/33149979/pdf.html	
Observacions: <ul style="list-style-type: none"> • Van participar nens de les escoles; Institut Tècnic Eulàlia, Casa dels Nens del carrer Ataulf, escoles Sagrada Família, Casa dels Nens del carrer Còrsega, Escola Montessori de la Casa de la Maternitat. 	
Dates cronològiques: <ul style="list-style-type: none"> • Buscar i col·locar les escoles nombrades: Institut Tècnic Eulàlia, Casa dels Nens del carrer Ataulf, escoles Sagrada Família, Casa dels Nens del carrer Còrsega, Escola Montessori de la Casa de la Maternitat. 	
Perspectives de noves recerques: <ul style="list-style-type: none"> - Buscar informació de les escoles citades: Institut Tècnic Eulàlia, Casa dels Nens del carrer Ataulf, escoles Sagrada Família, Casa dels Nens del carrer Còrsega, Escola Montessori de la Casa de la Maternitat. 	
Impressió personal: És un article molt escuet però en el que es veu en detall la gran importància que té la Doctora i el seu mètode a Catalunya.	

Data publicació: Juliol 1935	Referència: 68-TFM
Document: Montessori.	
Font: <i>Revista Montessori</i> . Revista mensual il·lustrada N°7. Any 1. Barcelona	Autor: Sociedad Montessori
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Encarnació, Josepa Roig, caràcter, dibuix.	
<p>Resum: El primer dels articles és de Montessori sobre l' Encarnació. És la transcripció escrita de la conferència que va donar a la Ràdio. Explica que encarnació vol dir que el bebè s'ha fet carn per poder viure en el món, és a dir que s'ha creat a ell mateix.</p> <p>Josepa Roig, una de les pensionades escriu un article sobre el poder de modificació del caràcter que té el mètode Montessori, diu que per això és molt important l'observació de l'adult, i posa també exemples de casos de nens. Tot seguit una altra mestra parla sobre els nens normalitzats descrivint a un infant.</p> <p>Segueixen amb articles sobre el dibuix en el mètode Montessori i els principis fonamentals del mètode.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/montessori/id/360/rec/7</p>	
<p>Observacions</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mario Montessori va visitar Tarragona per segona vegada • Mario Montessori visita Lleida 	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: És una revista que dona molta informació sobre el mètode i també la importància que té a la resta del món</p>	

Data publicació: Agost 1935	Referència: 69-TFM
Document: Montessori.	
Font: <i>Revista Montessori</i> . Revista mensual il·lustrada N°8. Any 1. Barcelona	Autor: Sociedad Montessori
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Períodes sensitius, normalització, respecte.	
<p>Resum: La revista inicia amb la transcripció de la conferència radiofònica de Maria Montessori aquesta vegada sobre els períodes sensitius on parla de què són i com De Vries va descobrir-los tot observant un cuc.</p> <p>A continuació hi ha la següent part de l'article sobre els nens Montessorians normalitzats en la que parla del grau d'elemental.</p> <p>Montessori escriu un article sobre les generalitats del mètode, explicant la base d'aquest amb la importància del respecte. I explica que el nen no és tan sols un cos sinó també és una ànima que ha de ser alimentada.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antigues</p> <p>http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/montessori/id/141/rec/8</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: És una revista que dona molta informació sobre el mètode i també la importància que té a la resta del món</p>	

Data publicació: setembre 1935	Referència: 70-TFM
Document: Montessori.	
Font: <i>Revista Montessori</i> . Revista mensual il·lustrada N°9. Any 1. Barcelona	Autor: Sociedad Montessori
Idioma: castellà	
Paraules clau: Períodes sensitius, llenguatge, capricis, escola pública, actitud del mestre, institut Montessori de Colòmbia.	
<p>Resum: La revista comença amb la continuació de l'article anterior sobre els períodes sensitius. Explica que els períodes sensitius guien a l'infant fent-lo sensible a algo determinat. I posa l'exemple del llenguatge. També parla sobre els capricis i com aquests es veuen afectats si el nen no resol el període sensitiu.</p> <p>Tot seguit hi ha un article sobre com obtenir resultats montessorians sense tenir graus mitjos en la que parla de com iniciar Montessori si no es tenen prou recursos com pot ser en una escola pública.</p> <p>El següent és un article sobre l'actitud del mestre. En aquest parla de que l'infant necessita créixer i no pot evitar-ho, però els obstacles poden dificultar el seu propòsit i un d'aquests obstacles pot ser el mateix mestre.</p> <p>Trobem un article sobre un institut Montessori de Colòmbia, que és només per noies, on es dona el grau d'elemental i d'altres.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/montessori/id/120/rec/9</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parla de Montessori a l'escola pública • Hi ha notícies sobre Hongria, Estats units, França i Holanda. 	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	

Impressió personal: És una revista que dona molta informació sobre el mètode i també la importància que té a la resta del món

Data publicació: Octubre 1935	Referència: 71-TFM
Document: Montessori.	
Font: <i>Revista Montessori</i> . Revista mensual il·lustrada N°10. Any 1. Barcelona	Autor: Sociedad Montessori
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Períodes sensitius, ordre, caràcter, prejudicis, actitud del mestre.	
<p>Resum: En aquesta revista trobem la transcripció radiofònica que Montessori va donar sobre l'ordre, continuant amb els períodes sensitius. Diu que el període sensible a l'ordre ja succeeix des del primer any i dura fins al segon, i diu que cal que els adults coneguin aquest període per tal de no ser un obstacle.</p> <p>Hi ha un article sobre la història de dos nens de l'escola Montessori de Xile. En aquest cas parla de que quan es tenen alumnes que la gent (pares, família, etc.) diuen que son "difícils" no pots saber si és real fins que tu no tractes amb els nens i com a guies Montessori cal tenir la ment en blanc per no jutjar els infants.</p> <p>Tot seguit hi ha fotografies i explicació sobre una escola Montessori de Colòmbia, on es veuen els nens treballant.</p> <p>I tanquen la revista amb la continuació de l'article sobre l'actitud del mestre.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/montessori/id/99/rec/10</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imatges sobre una escola de Colòmbia. 	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: És una revista que dona molta informació sobre el mètode i també la importància que té a la resta del món</p>	

Data publicació: Novembre 1935	Referència: 72-TFM
Document: Montessori.	
Font: <i>Revista Montessori</i> . Revista mensual il·lustrada N°11. Any 1. Barcelona	Autor: Sociedad Montessori
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Ordre intern, períodes sensibles, actitud del mestre, activitat, moviment.	
<p>Resum: Maria Montessori segueix parlant sobre l'ordre però en aquest cas sobre l'ordre intern com a període sensible, i com l'ordre extern és important per donar ordre intern a l'infant. Si l'infant es troba obstacles en l'ambient tindrà una actitud "agitada" és a dir, tindrà rabietes perquè sense ell saber-ho no pot resoldre les seves necessitats.</p> <p>Hi ha un article sobre la Doctora Montessori i el seu mètode, en la que fan una breu introducció sobre el mètode.</p> <p>Continua l'article sobre l'actitud moral del mestre.</p> <p>S'anuncia que a Barcelona s'obrirà una nova escola Montessori que dirigirà la mateixa Maria Montessori</p> <p>Hi trobem un article que parla sobre l'activitat del nen, i explica la necessitat que tenen els nens de moure's i fer, i com l'ambient preparat de una escola Montessori respon a aquesta necessitat.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/montessori/id/78/rec/11</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Montessori dirigirà una escola Montessori a Barcelona, al carrer Ganduxer n° 23. La seva col·laboradora és Maria Antonietta Paolini. 	
Dates cronològiques: ---	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buscar informació sobre l'escola de Barcelona 	
<p>Impressió personal: És una revista que dona molta informació sobre el mètode i també la importància que té a la resta del món</p>	

Data publicació: Desembre 1935	Referència: 73-TFM
Document: Montessori.	
Font: <i>Revista Montessori</i> . Revista mensual il·lustrada N°12 Any 1. Barcelona	Autor: Sociedad Montessori
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Intel·ligència, Nova Escola, solidaritat.	
<p>Resum: Aquesta és la última revista que ofereixen i comencen transcrivint una altra conferència radiofònica de Maria Montessori sobre la intel·ligència. En aquest comenta que les imatges de l'exterior entren en la ment de l'infant de manera fugaç i és per això que els infants menors de 5 anys poden aprendre tan fàcilment sobre l'entorn i allò que els interessa.</p> <p>Ferriere escriu un article sobre Maria Montessori en el que la descriu com una persona solidaria i que treballa per la solidaritat. L'article parla sobre la Nova Escola en que Montessori en forma part. I tot seguit parla breument del mètode Montessori, explicant pàrvuls i primària, el material i el principi de llibertat.</p>	
<p>Font digital: ARCA. Arxiu de Revistes Catalanes Antigues http://mdc2.cbuc.cat/cdm/compoundobject/collection/montessori/id/57/rec/12</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: És una revista que dona molta informació sobre el mètode i també la importància que té a la resta del món</p>	

Data publicació: 06.06.1952	Referència: 74-TFM
Document: Maria Montessori	
Font: <i>La Vanguardia Española</i> , n°26748. pag. 5. Any LXVIII. Barcelona	Autor: Eugenio d'Ors(de la Real Academia Española)
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Tacte, vista, lectura, escriptura, pretensió, Gandhi.	
<p>Resum: L'article comença qüestionant-se perquè tan de silenci en torn al mètode de Montessori en la actualitat. Diu que una de les invencions més lluminoses del segle va ser la d' associar la ment infantil amb les adquisicions del tacte i la vista, així com les meravelles de la lectura i escriptura. però diu que lo dolent va ser la pretensió que van tenir alguns del seus seguidors al voler idealitzar el mètode com si d'una religió es tractés.</p> <p>Diu que Montessori també acostumava a inflar els seus resultats arribant fins i tot a posar una querella en contra de Gandhi i tallant la seva relació amb ell per haver-li robat les seves idees sobre educació.</p> <p>El 1909 el seu mètode estava en el moment àlgid i ja havia rebut tots els honors i en els següents anys va fer com Colon després del seu gran descobriment: destruir, inflar i exagerar.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1952/06/06/pagina-5/32805529/pdf.html</p>	
Observacions: Eugeni d'Ors ja havia escrit algun altre article, però aquell més positiu (ref. 3-TFM)	
Dates cronològiques: ---	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analitzar la relació de Montessori amb Gandhi 	
Impressió personal: És un article que qüestiona el mètode i no el valora massa positivament, qüestionant també la franquesa d'aquest.	

Data publicació: 17.06.1970	Referència: 75-TFM
Document: la U.N.E.S.C.O va a celebrar el centenario de María Montessori	
Font: <i>La Vanguardia Española</i> , nº 32.357, any LXXXVI, pg. 57	Autor: Fiel
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Cerimònia, exposició de San Francisco, el mètode de la pedagogia científica, concentració, atenció.	
<p>Resum: La UNESCO en la seva reunió ha destacat l'obra de Montessori ja que els seus descobriments han revolucionat la pedagogia i està influent en la educació. Per això celebrarà el centenari de la Doctora organitzant diverses activitats i en especial una cerimònia publica d'homenatge el mes d'octubre.</p> <p>Tot seguit parla de les seves activitats com el de l'exposició de San Francisco i llibres com el mètode de la pedagogia científica, del que diu que no és tan sols teoria sinó que s'ha dut a terme amb nens i nenes tenint resultats molt satisfactoris.</p> <p>Tot seguit parla del concepte de concentració del que Montessori parla molt i s'adona que els humans podem focalitzar l'atenció en allò que ens interessa. I finalment l'article de la importància que dóna el mètode a l'aprenentatge a través dels sentits.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1970/06/17/pagina-1/34331152/pdf.html</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> - L'escola de l'exposició de San Francisco va estar oberta 7 mesos 	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: És un article positiu que parla de la commemoració i recorda la tasca feta per Montessori, afalagant el seu mètode.</p>	

Data publicació: 19.09.1970	Referència: 76-TFM
Document: Maria Montessori en su centenario	
Font: <i>Triunfo</i> n°433, any XXV, pg.12-13	Autor: Pablo Berben
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Centenari, Itàlia, escola catòlica, llibertat, càstigs, premis, feixisme, Guerra Civil, Guerra Mundial, República	
<p>Resum: L'article diu que es celebra el centenari del naixement de Maria Montessori, i fa una comparació d' Itàlia amb d'altres països per fer-nos veure que a Itàlia el mètode Montessori no està tan estès com a la resta del món a causa de les escoles catòliques.</p> <p>Explica que en l'escola catòlica Maria Montessori no està ben vista perquè va ser mare soltera i no accepta la idea del pecat original com fan els jesuïtes.</p> <p>En el següent apartat s'endinsa a parlar del mètode Montessori dient que aquest tracta de respectar la llibertat del nen, sense càstigs ni premis i tot això a través del treball, fent que l'adult controlï el medi.</p> <p>Diu que Montessori es va enemistar amb el Vaticà i amb els comunistes per les seves idees, tot i que amb el temps es va refredar i va a passar a tenir dificultats amb els feixistes, obligant-la a exiliar-se d' Itàlia al 1934.</p> <p>Montessori va anar a Espanya on la van rebre amb els braços oberts. Però amb la Guerra Civil va marxar a la Índia, i finalment amb la Guerra Mundial es va establir a Holanda.</p> <p>Diu que a Espanya el mètode es va estendre amb la República i ara comença a reaparèixer en algunes privades, però a uns preus molt elevats.</p>	
<p>Font digital:</p> <p>http://www.triunfodigital.com/mostradorn.php?a%F1o=XXV&num=433&imagen=12&fecha=1970-09-19</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Montessori no tenia bona relació amb els jesuïtes ni els comunistes • “Nuestra Natacha” de Casona esta inspirat en el mètode. Era una escola a Espanya? • Es va obrir una Casa dels Nens al carrer Bravo Murillo, a on? 	

Dates cronològiques:

- Mussolini l'exilia el 1934 i se'n va a Espanya

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: És una article bastant complert que et pot donar bastant idea de qui era Montessori i el seu mètode, tot i que crec que té coses no molt fiables (com que diu que tenen molta llibertat i gens de disciplina)

Data publicació: 3.10.1970	Referència: 77-TFM
Document: En el centenario del nacimiento de la Doctora Maria Montessori	
Font: <i>La Vanguardia Española</i> , nº32450. pag. 27. Any LXXXVI. Barcelona	Autor: Jaima Castell
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Centenari, Congrés de Turín, obediència, imitació, disciplina, llibertat, Casa dei Bambini de Roma, límits, Consell d'Investigació Pedagògica, Joan Palau i Vera, Dolors Canals, pensionades, Casa de la Maternitat, Barcelona, Casa dels Nens.	
<p>Resum: Oblit i declivi de les escoles Montessori a Barcelona. L'article comença explicant que es celebren 100 anys del naixement de Montessori, i tot seguit explica breument els estudis que va fer i com aquests la van portar a adonar-se de la inapropiadesa de les escoles tradicional i el tracte que els adults fan als infants no era respectuós ni just. Els adults pretenien que l'infant s'adaptés a una vida social que no era la seva, a través de la imitació.</p> <p>L'infant necessita sentir-se lliure per poder actuar.</p> <p>Les idees de Montessori van entrar a Barcelona, fent que Joan Palau i Vera anés a Roma a estudiar-ho més d'aprop i mesos més tard es van enviar 6 mestres. Al mateix 1914 s'obre la Casa de la Maternitat amb el mètode. Repassa així una mica la història de les escoles Montessori i esdeveniments que hi van haver.</p> <p>Tot seguit es posa a analitzar el mètode en l'actualitat de l'article a Barcelona: Diu que ara que es celebra el centenari sembla que Barcelona ha de sentir-se avergonyida, doncs les escoles Montessori d'aquell temps no tenen res a veure avui en dia, ja no només pel material que n'ha desaparegut molt per culpa de la guerra civil o està fet malbé, sinó que a més el mètode s'ha reduït només a pàrvuls.</p> <p>A més es troben en el dilema que molts mestres creuen que el mètode està en retrocés perquè és de fa molts anys.</p> <p>Explica el problema que van tenir quan l'Ajuntament de Barcelona va passar les seves escoles a l'estat, llavors ja no es van poder triar els mestres especialitzats en el mètode. I per això van deixar de funcionar correctament i amb èxit.</p>	
Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881	
http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1970/10/03/pagina-27/34346294/pdf.html	

Observacions:

- Buscar les escoles Montessori instal·lades a “Casa Trinxet”

Dates cronològiques:

- Primavera 1914 s’envien 6 pensionades, 2 per la diputació i 4 per l’Ajuntament de Barcelona, entre elles Dolors Canals.
- Dolors Canals va dirigir durant molts anys l’Escola Montessori” del carrer Aribau. 1914
- La Sra. Climent dirigeix l’escola Montessori del carrer Ataulf. 1914
- 1932 Curs Montessori Internacional a Barcelona, de la mà de Maria Montessori, i va visitar les escoles del seu mètode que tenien molt èxit.
- En la actualitat de l’article existien dues Casa dels Nens a Barcelona.

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: És un article molt interessant que dona bona informació de què era el mètode i la veritable raó de perquè s’ha perdut tot lo Montessorià que hi havia a Barcelona. És un article crític però positiu cap al mètode doncs el defensa i creu que és necessari en la actualitat del temps de l’article.

Data publicació: Desembre 1970	Referència: 78-TFM
Document: Maria Montessori	
Font: <i>SOLC</i> . Òrgan de la parròquia de Santa Maria de Martorell. N°5. pag. 35.	Autor: Tomás Roig i Llop
Idioma: Català	
Paraules clau: Centenari, Mancomunitat, Curs Internacional, Alexandre Galí, Canals.	
<p>Resum: Parla que són molts els medis que fan ressò del centenari de Maria Montessori, que va crear un mètode pedagògic per nens subnormals i després va passar als normals.</p> <p>Montessori va estar molt relacionada amb les idees pedagògiques de la Mancomunitat. Fent que aquest govern creés centres amb el seu mètode, fent també que els anys 1916 i 1933 es celebressin a Barcelona dos cursos internacionals creant molts seguidors.</p> <p>L'autor diu que va poder conèixer i saludar Maria Montessori en persona quan aquesta va donar una conferència a la Sala d'Actes de l'Ateneu Barcelonès.</p>	
<p>Font digital: Trencadís. Fons locals digitalitzats. Xarxa de Biblioteques Municipals</p> <p>http://trencadis.diba.cat:1801/view/action/singleViewer.do?dvs=1417192630845~33&locale=es_ES&VIEWER_URL=/view/action/singleViewer.do?&DELIVERY_RULE_ID=10&search_terms=solc&adjacency=N&application=DIGITOOL-3&frameId=1&usePid1=true&usePid2=true</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diu que les següents persones elogiaven el mètode: el polític Jaume Bofill i Mates, i els pedagogs Alexandre Galí, Romà Jori, Pau Romeva i la família Canals. 	
<p>Dates cronològiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cursos Internacionals a Barcelona el 1916 i 1933 	
Perspectives de noves recerques:---	
<p>Impressió personal: L'autor va conèixer Maria Montessori al assistir a un dels seus actes. Diu que ella era perfecta. L'article és molt positiu en vers al mètode i dona certa informació important.</p>	

Data publicació: 19.06.1971	Referència: 79-TFM
Document: Maria Montessori y Cataluña	
Font: <i>Triunfo</i> nº472 any XXVI pg.29-31	Autor: Jordi Moné
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Escola Nova, Renovació pedagògica, Mancomunitat, Diputació, Consell d'Investigació Pedagògica, Escola d'Estiu, <i>Quaderns d'estudi</i> , <i>Butlletí dels mestres</i> , franquisme, República.	
<p>Resum: Comença fent una breu introducció a la pedagogia de Catalunya fins arribar a parlar de la florescència de la Renovació pedagògica els anys 1913-23, sota el nom de Maria Montessori. El seu mètode era dels únics usats en les escoles de l'Escola Nova de llavors.</p> <p>Amb el franquisme les escoles Montessori, que eren totes municipals, provincials o nacionals van passar a ser privades. En el temps de la República va tornar a ser àlgid però hi havia altres mètodes.</p> <p>Al 1939 es posaria en entredit la llibertat del nen i la escola tradicional tornaria a rebrotar, fent que el mètode Montessori desapareixes fins la dècada del 1950-60.</p> <p>L'autor creu que el mètode va ser tan important perquè quadrava amb les idees de la burgesia de l'època. I que en el temps de l'article no podia aplicar-se el mètode Montessori en la seva totalitat però si certes coses com l'activitat sensorial, educació de les necessitats.</p> <p>Tot seguit posa una cronologia del 1870 al 1970.</p>	
<p>Font digital:</p> <p>http://www.triunfodigital.com/mostradorn.php?a%F1o=XXVI&num=472&imagen=29&fecha=1971-06-19</p>	
Observacions: ---	
<p>Dates cronològiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mirar la cronologia per la línia del temps 	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mirar cronologia 	

Impressió personal: és un article molt bo! fa un molt bon resum dels temps polítics i educatius durant aquests cent anys, i es positiu pel mètode.

Data publicació: 04.05.1980	Referència: 80-TFM
Document: Reflexiones de María Montessori	
Font: <i>La Vanguardia</i> , nº.35422. Pag.29. Barcelona	Autor: Jorge Uscatescu
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Universitat, educació permanent.	
<p>Resum: Diu que fa anys una revista italiana publicava un text inèdit de Montessori sobre la Universitat. L'autor de l'article parla sobre aquest text i sobre la idea de Montessori que la Universitat i l'escola són una mateixa realitat, i doncs la universitat hauria de ser una escola d'adults però en el seu cas segueix tenint professors que parlen i posen notes, alumnes que han de fer exàmens i escoltar. Llavors la Universitat acull adults que són tractats com nens, aquesta és la crítica de Montessori. I ella elogia la Universitat medieval que tenia un altre sentit més adequat als adults, era un centre de cultura. La Doctora diu que la Universitat d'avui dia no és així sinó que aquesta només busca donar títols. Quan en veritat el títol que obtens hauria de ser el reconeixement de que saps buscar cultura per tu mateix, de que saps estudiar i que saps investigar científicament.</p> <p>L'etapa universitària hauria de ser la més completa i profunda però no la última.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1980/05/04/pagina-29/32908047/pdf.html</p>	
Observacions: --	
Dates cronològiques: --	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Buscar l'article original "Función de la Universidad" de Maria Montessori que és anterior al 1975 	
<p>Impressió personal: És un article que dóna una mirada més neta de la Universitat, i que és positiu en quan a Montessori i el seu mètode. Crec que és un text maco que t'inspira i et fa pensar "que maco seria tenir una Universitat realment així"</p>	

Data publicació: Abril 1982	Referència: 81-TFM
Document: Mètode Montessori	
Font: <i>El Vilatà</i> , nº12. pag.13-14. Any.II Gironella	Autor: Àngels Bertran i Toni Roch
Idioma: Català	
Paraules clau: Biografia, ambient, necessitats, auto-educació, adaptació, ordre, coordinació de moviments, vida pràctica, material sensorial, llenguatge, lliçó de tres temps.	
<p>Resum: L'article vol presentar el mètode Montessori que com ve diu, va existir a Catalunya en el temps de la República i va tenir resultats molt positius. Aquest pretén mostrar una comparació entre el mètode Montessori i els altres mètodes usats a l'escola en la actualitat de l'article.</p> <p>A continuació fa una breu descripció de vida i obres de Maria Montessori per endinsar-se tot seguit en el mètode en si.</p> <p>Pel mètode és necessari un coneixement científic de l'infant i adonar-se així que aquest necessita un ambient adequat amb llibertat per arribar a l'auto-educació. Les aules són grans i els infants poden usar el que hi ha en elles. Hi ha una llibertat organitzada. També és molt important l'ordre. La vida pràctica és molt important en el mètode perquè són moments naturals per ajudar a l'infant a coordinar els seus moviments. Montessori també va crear un material sensorial molt interessant per refinar els sentits, que a més ajuden al desenvolupament del llenguatge a través de la lliçó de tres temps.</p>	
<p>Font digital: Trencadís. Fons locals digitalitzats. Xarxa de Biblioteques Municipals</p> <p>http://trencadis.diba.cat:1801/view/action/nmets.do?DOCCHOICE=539621.xml&dvs=1417193113969~490&locale=es_ES&search_terms=vilat%C3%A0&adjacency=N&VIEWER_URL=/view/action/nmets.do?&DELIVERY_RULE_ID=4&usePid1=true&usePid2=true</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: És un article que fa un resum breu del què és el mètode però és molt interessant per veure'n les qualitats més importants. És un article positiu que sembla voler</p>	

recordar-nos el que ja no té l'escola actualment.

Data publicació: 09.09.1988	Referència: 82-TFM
Document: Perfil histórico de María Montessori	
Font: <i>La Vanguardia</i> , nº38340. pag.64. Barcelona	Autor: S.B.
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Sensorial, dimensions, material Montessori, control d'error, crítiques.	
<p>Resum: L'article dona alguns petits detalls sobre el mètode Montessori, parlant del material didàctic, en el que descriu bàsicament material de l' àrea de sensorial pel treball de les dimensions i d'altres sentits. El material està fet de tal manera que adonar al nen dels seus errors. Parla de que les crítiques al mètode són: la seva falta d'oportunitats en el treball creatiu i el car que resulta tant de material didàctic.</p> <p>Diu que els infants arriben a les operacions bàsiques de llegir, escriure i contar abans dels 6 anys. Tot seguit fa un breu resum de la vida i obres de Montessori</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1988/09/09/pagina-64/33053980/pdf.html</p>	
Observacions: ---	
<p>Dates cronològiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1898 Montessori crea una escola per nens retrassats mentals que dirigeix durant 2 anys • Passa 7 anys a la universitat com a professora d' antropologia pedagògica • 1912 publica "el método Montessori" • 1917 publica "el método avanzado montessori" • 1934 publica Paz y educación • Als 64 anys Montessori deixa Itàlia per Mussolini, per anar a viure a Barcelona. Amb la guerra civil va a Amsterdam i amb la II Guerra Mundial va a la Índia. • 1947 torna a Itàlia després de la Índia 	
Perspectives de noves recerques: ---	

Impressió personal: És un article molt escuet que no sembla criticar massa el mètode tot i que crec que no està ben informat sobre el mètode doncs parla molt de sensorial, llegir i contar, tan sols. Tot i estar desinformat és positiu i interessant.

Data publicació: 1990	Referència: 83-TFM
Document: Com se seleccionaven les parvulistes del patronat escolar de Barcelona	
Font: <i>Educación i cultura</i> . Revista mallorquina de pedagogia nº8-9. pagina 123-132. Mallorca	Autor: Jaume Carbonell i Mariona Ribalta
Idioma: Català	
Paraules clau: Sensorial, vida pràctica, lectura, escriptura, pàrvuls, llibertat, ambient, Dolors Canals.	
<p>Resum: L'article et parla del procés que duia a terme el Patronat Escolar per seleccionar les mestres que treballarien a pàrvuls. El primer exercici o tema escrit que haurien de desenvolupar era a triar entre 5 de diferents, un dels quals era explicar els mètodes Montessori, Froebel i Decroly, i els altres temes eren explicar mètodes efectius sobre la lectura, procediments per desenvolupar l'expressió oral o també exercicis pràctics i manuals a fer en una aula. Finalment va sortir a parlar del tema sobre els mètodes de ensenyança de la lectura. En aquesta prova els autors expliquen que la gent va fer referència al mètode Montessori i Decroly.</p> <p>La gent aprovada en aquest primer exercici passaven a dur a terme una classe pràctica amb 15 pàrvuls, podent fer ús de material Montessori i Decroly.</p> <p>Diu que els candidats parlen del mètode Montessori i fan explicacions molt mecàniques, parlant molt dels materials sensorials i el treball dels sentits, així com de la llibertat i de la importància de l'ambient.</p> <p>Tot seguit et descriu com és el procés pel qual els infants aprenen a llegir i escriure.</p> <p>Finalment davant la pregunta Montessori o Decroly, els autors diuen que la majoria d'aspirants es decanten per Decroly. Molt pocs es decanten per Montessori.</p> <p>Tot i així diuen que Montessori es més eficaç amb infants petits i Decroly amb nens més grans.</p> <p>Per les mestres que van obtenir plaça es van preparar uns cursets de formació en els que hi havia l'aprenentatge de diversos mètodes entre ells els de Montessori de la mà de Dolors Canals, i Rosa Sensat va fer-ne la comparació amb Froebel.</p>	
Font digital: EL RACO. Revistes Catalanes amb accés Obert http://www.raco.cat/index.php/EducacioCultura/issue/view/5880/showToc	

Observacions: ---

Dates cronològiques: ---

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: És molt interessant saber el procés que es duia a terme en aquestes proves. Tot i que Montessori no va ser el mètode més valorat, hi era present doncs anteriorment havia sigut important. És molt interessant veure els trossos d'escrit transcrits que posen de les mateixes participants.

Data publicació: 05.09.1991	Referència: 84-TFM
Document: Ejemplo de pedagogía catalana	
Font: <i>La Vanguardia</i> , nº39421. pag.16. Barcelona	Autor: Andreu Mercé Varela
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Mancomunitat de Catalunya, Escola Montessori, Mútua Escolar Blanquerna, Primo de Rivera, Guerra Civil, Alexandre Galí, Eladi Homs.	
<p>Resum: Catalunya en el temps de la Mancomunitat de Catalunya estava sensible al canvi i va apostar per fer una Escola Montessori. Al 1923 amb Primo de Rivera es tanca l'escola en qüestió, però un grup de pares de l'escola va crear de manera privada La Mútua Escolar Blanquerna seguint el mètode Montessori.</p> <p>Anomena gent que estava molt interessada en l'escola i molts estudiants avui persones internacionalment conegudes van ser-hi alumnes.</p> <p>Al 1939 el Ministeri d'Educació Nacional tanca la Mútua Escolar Blanquerna, quedant-se amb l'edifici del carrer Aribau.</p> <p>Mig segle més tard el Tribunal Suprem de Madrid a posat fi a aquesta situació.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881</p> <p>http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1991/09/05/pagina-16/33486323/pdf.html</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalitats de Catalunya interessats en Blanquerna: Pau Casals, Pompeu Fabra i Pablo Picasso • Pedagogs interessats com Alexander Galí i Eladi Homs. 	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: És molt curiós com reprenen el tema de Montessori a través de un dictamen del Tribunal Suprem. L'article fa bones referències al mètode donant molt valor a aquest dins el centre educatiu en qüestió.</p>	

Data publicació: 1994	Referència: 85-TFM
Document: L'escola Montessori de Vilanova i la Geltrú. La Casa dels Nens.	
Font: <i>Miscel·lània penedesenca</i> . Vol. 18 Arboç	Autor: M ^a Providència Garcia Segarra
Idioma: Català	
Paraules clau: Casa del Nens de Vilanova i la Geltrú, Escola Nova, llibertat, paper de l'adult, disciplina, material.	
<p>Resum: Al 14 de febrer 1924 comença a funcionar a Vilanova i la Geltrú l'escola "La Casa dels Nens" aplicant el mètode Montessori.</p> <p>L'autora fa un resum sobre la vida de Maria Montessori.</p> <p>L'escola de Vilanova i la Geltrú es regeix pel mètode respectant a l'infant com a persona diferent a l'adult, educat en llibertat. També parla del paper de la mestra i de la importància del material.</p> <p>Tot seguit parla de l'acte d'inauguració que n'ha extret la informació del diari de Vilanova on expliquen qui va ser l'arquitecte i qui serà la mestra, així com en descriu l'edifici.</p> <p>L'article també es nodreix dels records dels ex-alumnes que parlen dels materials que hi havien.</p> <p>Cita premsa local que fa ressò de l'escola i el seu mètode a través de la que la gent de la vila podia saber de què es tractava.</p> <p>Després de transcriure notes sobre l'espai i el material d'un article anterior que nosaltres també recollim en aquest treball, parla de la lliçó del silenci i després dels treballs que fan els infants durant el temps d'activitat, tot comentat el que veu en una fotografia adjunta a l'article.</p> <p>En l'article també hi trobem informació de la festa de nadal i els continguts que s'imparteixen a l'escola.</p> <p>L'escola va funcionar durant 10 anys i es creu que el motiu es perquè la gent que la va fundar al cap d'aquest temps ja tenien els fills grans i van marxar de l'escola.</p> <p>Lluïsa Farràs també era mestra de l'escola. D'aquesta mestra podem veure un manuscrit del mètode fet per ella a partir del Primer Curs Internacional Montessori l'any 1936. En aquell temps l'escola ja era tancada.</p>	
<p>Font digital: EL RACO. Revistes Catalanes amb accés Obert</p> <p>http://www.raco.cat/index.php/MiscellaniaPenedesenca/issue/view/4888/showToc</p>	

Observacions:

- Al Manuscrit posar Primer Curs Internacional Montessori, però no era el primer que es feia a Barcelona.
- Dolors Mallafré va ser la professora

Dates cronològiques:

- 1896 Montessori obté la llicenciatura de medicina de la Universitat de Roma
- 6 gener 1907 obre la Casa dei bambini a Roma
- El 1915 Montessori visita Catalunya per primera vegada
- 14 de febrer de 1924 s'inaugura la Casa dels Nens de Vilanova i la Geltrú

Perspectives de noves recerques:

- Buscar els diaris de la Vila on hi ha més informació sobre l'escola.
- Buscar articles al Diari "la defensa": 1 febrer 1924, 22 de març.
- Buscar articles al "Diari de Vilanova": 16 febrer 1924, 8 abril 1924, 20 maig 1924, 27 maig de 1924, 18 juny 1924.
- Buscar Diari de Vilanova sobre la inauguració de l'escola.
- Veure el manuscrit del Primer Curs Internacional Montessori del 1936

Impressió personal: És un article molt interessant i curiós. Té molt bona informació i la recerca és molt interessant. Explica en força detall el funcionament de l'escola i el mètode.

Data publicació: Febrer 1998	Referència: 86-TFM
Document: Cronologia dels esdeveniments educatius més importants a Mallorca durant el segle XX	
Font: <i>L'ARC. Quadern informatiu de l'institut de ciències de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears. Vol. 5.</i>	Autor: ---
Idioma: Català	
Paraules clau: Mètode Montessori a Mallorca	
<p>Resum: L'article intenta mostrar unes dates significatives en quant a l'evolució de l'educació del segle XX a Mallorca.</p> <p>Podem veure que al 1914 dues mestres mallorquines assisteixen a l'Escola d'Estiu de Barcelona i al mateix any dues escoles de Mallorca mostren les primeres intencions de posar mètode Montessori. Al 1930 el mètode s'usa a més poblacions mallorquines.</p>	
<p>Font digital: Biblioteca digital de les Illes Balears</p> <p>http://ibdigital.uib.cat/greenstone/collect/arcVolums/index/assoc/Arc_1998.dir/Arc_1998v5.pdf</p>	
Observacions: ---	
<p>Dates cronològiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1914 escoles de l'Arenal i Escola Santa Catalina de Mallorca posen mètode Montessori • 1930 el mètode s'aplica a Palma, Sóller, Santa Maria, Inca i Manacor 	
<p>Perspectives de noves recerques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buscar informació més concreta de les dades que hi ha per si tenen més informació com els cursets de pedagogia de Capó, el Museu Pedagògic Provincial, etc 	
<p>Impressió personal: És un article molt escuet que entra en poc detall a cada tema però podem veure el nom de Montessori en un parell de dates que demostren que a Mallorca també es va fer ressò.</p>	

Data publicació: 2001	Referència: 87-TFM
Document: Eladi Homs, el meu mestre	
Font: Quaderns de Vilaniu n°40. Valls	Autor: Josep Gomis i Martí
Idioma: Català	
Paraules clau: Curs Internacional de Barcelona	
<p>Resum: L'article parla d'Eladi Homs i en ell es cita també Maria Montessori, doncs Homs va ser un gran divulgador del mètode.</p> <p>Va impulsar el III Curs Internacional Montessori a Barcelona al 1916 on va venir la mateixa doctora. I tot seguit l'article es centre en el pedagog, que podem veure certes practiques ben Montessorianes en ell.</p>	
<p>Font digital: EL RACO. Revistes Catalanes amb accés Obert</p> <p>http://www.raco.cat/index.php/QuadernsVilaniu/article/view/107963</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: L'article no parla del mètode però si que sabem que Eladi va ser un gran precursor d'aquest a Catalunya. I és important veure com algú tan important com Homs creia en aquesta pedagogia.</p>	

Data publicació: 29 abril 2002	Referència: 88-TFM
Document: Algo que la guerra no se llevó	
Font: <i>La Vanguardia</i> . Vivir en Barcelona. pag.2. Barcelona	Autor: Jaume Fabre
Idioma: Castellà	
Paraules clau: Escola Casa dels Nens de Barcelona, anècdota, franquisme.	
<p>Resum: L'article succeeix en motiu de les obres de remodelació de l'antiga escola "Casa dels Nens" de Barcelona dels anys 1920-30, que es trobava al carrer Aribau, 155.</p> <p>Abans de la guerra s'hi aplicava el mètode Montessori. Després de la guerra va ser més complicat però no impossible de continuar amb el mètode i el català. L'autor diu que va ser alumne de l'escola en qüestió als anys 50.</p> <p>L'autor cita un record en que en un dia plujós ell amb la resta de pàrvuls i el mestre, van posar-se a cantar el sol solet en català en temps del franquisme i la repressió.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca de la Vanguardia des de 1881 http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2002/04/29/pagina-2/33970747/pdf.html?search=vivir%20en%20barcelona</p>	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: L'article no parla del mètode en si, però en deix entreveure que va ser important i encara era vigent durant la postguerra. L'article es més emotiu quan saps que l'autor va ser ex-alumne del centre.</p>	

Data publicació: 2005	Referència: 89-TFM
Document: La estancia de Maria Montessori en Barcelona	
Font: <i>Revista de Historia de la Psicología.</i> nº2-3. P.200-212	Autor: Milagros Sáiz i Dolors Sáiz (UAB)
Idioma: Castellà	
<p>Paraules clau: Psicologia pedagògica, Eladi Homs, Joan Palau Vera, Renovació pedagogia catalana, Consell d'investigació pedagògica, Casa de la Maternitat, mestres pensionades, Escola Estiu, Anna Maccheroni, Escola Montessori, Consell de Pedagogia, Laboratori de Pedagogia, Curs Internacional Montessori, <i>Quaderns d'Estudi</i>, <i>Butlletí dels mestres</i>, Guerra Civil.</p>	
<p>Resum: Aquest article vol analitzar el procés d'entrada d' idees del mètode així com descriure la tasca que va dur a terme la mateixa Doctora durant el temps que va estar vivint aquí i de quina manera això va influir en la psicologia pedagògica del moment.</p> <p>El mètode Montessori va entrar a Catalunya de mans d'Eladi Homs i Joan Palau. Palau va ser dels primers a saber sobre el sistema gràcies a llibres de Montessori i després de viatjar a Roma per veure La Casa dei Bambini duu a terme una experiència montessoriana a la Casa de la Maternitat. Tot seguit parla de les mestres pensionades per anar a Roma i com després aquestes mostren al mètode a l'Escola d'Estiu.</p> <p>Del 28 de febrer al 10 de maig de 1916 es duu a terme el III Curs Internacional Montessori, a Barcelona.</p> <p>Després es crea la primera Escola Montessori de qui n'és directora Anna Maccheroni doncs també hi ha el grau elemental, fins al 1920 que passa a ser directora Maria Montessori i subdirector Eladi Homs.</p> <p>Al 1918 Montessori dirigeix el Laboratori de Pedagogia i la seva tasca era investigar els mètodes que hi havia a la resta d'Europa per tal d'avançar culturalment. Montessori posa dins el seu equip a Antoni Batlle, Joan Alzina i LLuis Floch i Torres. Però el 1921 l'equip dimiteix.</p> <p>Al 1933 es duu a terme el XVIII Curs Internacional Montessori a Barcelona. Al 1936 amb la Guerra Civil, Montessori tanca la seva casa de Barcelona.</p> <p>Tot seguit les autores introdueixen la influència dels plantejaments montessorians dins la psicologia catalana.</p> <p>I acaba conclouent que Montessori a Catalunya va ser respectada per alguns i mal valorada per</p>	

d'altres. Tot i així va ser molt gran la influència de Montessori en la formació del mestres i la creació d'escoles.

Font digital: <http://www.revistahistoriapsicologia.es/revista/2005-vol-26-n%C3%BAm-2-3/>

Observacions:

- L'Escola Montessori de la Diputació al 1916 tenia 118 matriculats, i al 1921 tenia 116 alumnes (aquest any era escola Montessori de la Mancomunitat)

Dates cronològiques:

- Montessori va tenir casa a Barcelona del 1918 al 1936
- 1915 publicació del mètode de la pedagogia científica en castellà de la mà de Joan Palau
- Novembre 1913 se li encarrega a Palau i Vera dur a terme un assaig del mètode a la Casa de la Maternitat
- 1914, I Curs Internacional Montessori a Barcelona en el que bequen 6 mestres catalanes (2 el Consell i 4 l'ajuntament) i el curs dura 4 mesos.
- Primera Escola d'Estiu 1914 on s'ofereix "El mètode Montessori" de la mà de Joan Palau i les 6 mestres pensionades
- El Consell de Pedagogia proposa duu a terme del 28.02.1916-10.05.1916 la celebració del III Curs Internacional Montessori, a Barcelona
- 1917 l'Escola d'Estiu estudia diferents pedagogs i Eladi Homs es l'encarregat de parlar del mètode Montessori
- Primavera 1920 Montessori està a establerta a Barcelona
- 1920 Montessori i Eladi Homs directors de l'Escola Montessori que abans portava Anna Maccheroni.
- 1918 -1921 Montessori accepta dirigir el Laboratoro-Seminari de Pedagogia de la Mancomunitat
- Montessori també va ser "consellera tècnica" del "Consell de Pedagogia" del que també dimiteix al 1921.
- 1933 torna a residir a la casa de Barcelona (perquè es exiliada d'Itàlia) fins 1936 (per la Guerra Civil)
- 1933 es celebra a Barcelona el XVIII Curs internacional Montessori

Perspectives de noves recerques:

- 1915, Dins dels “Cursos Monogràfics d’Alts Estudis i d’Intercanvi” Anna Maccheroni explicava la “psicologia de los sentidos dentro del método Montessori”
- Primavera 1920 Montessori dins els “Cursos Monogràfics d’Alts Estudis i d’Intercanvi” presenta “El desarrollo inicial de la conciencia”

Impressió personal: És un article molt complert en quant a informació de dates rellevants, i et mostra totes les tasques que es van encarregar a Montessori des de la Mancomunitat.

Data publicació: 01.04.2008	Referència: 90-TFM
Document: Els nostres records d'escola	
Font: <i>La memòria del futur</i> nº7, Vilanova i la Geltrú	Autor: Ajuntament de Vilanova i la Geltrú
Idioma: Català	
Paraules clau: Escola Montessori de Vilanova i la Geltrú, Lluïsa Farràs, música, Casa de la Maternitat, Escola d'Estiu, Casa dels Nens de la Diputació, III Curs Internacional Montessori.	
<p>Resum: Dins la revista trobem un apartat que parla de l'escola Montessori de Vilanova i la Geltrú.</p> <p>Jaume Dalla explica la seva experiència anant a aquesta escola, en té records entranyables. Explica que l'escola tenia una sala pels nens de 5 a 7 anys i una altra pels de 7 a 9 anys, cada aula tenia una mestra i una auxiliar i la dels grans era la Lluïsa Farràs. Recorda que hi havia un cànitr per beure aigua, i alguns materials com els marcs de vestir anomenats "telers", lletres en relleus, etc.</p> <p>Recorda que la música era molt important i tenien un piano, amb el que assajaven cançons i feien "marxes".</p> <p>Descriu el jardí de l'escola on hi havia un estany amb peixos i un sorral.</p> <p>Tot seguit trobem un altre article en el que es citen algunes dates importants en la introducció del mètode a Catalunya com quan Joan Palau dirigí la Casa de la Maternitat, o els cursos de l'Escola d'Estiu, també l'obertura de La Casa dels Nens de la Diputació i el III Curs Internacional Montessori celebrat a Montessori.</p> <p>A continuació explica com va ser iniciada l'escola Montessori de Vilanova a través d'un grup de pares metges durant el curs 1928-29. Era una escola mixta i costosa. Però el mètode Montessori només s'aplicava al grup de Parvulari (3-8 anys).</p> <p>Tot seguit parla del llibre del 1r Curs Nacional Montessori de LLuisa Farràs.</p> <p>L'escola es tanca el 1935.</p>	
Font digital: https://www.vilanova.cat/doc/doc_25759566_1.pdf	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publicació periòdica de la col·lecció La Memòria del Futur 	

- Lluïsa Farràs ja surt en un article anterior sobre la mateixa escola
- L'escola tenia un preu de 12 pessetes al mes (1928). Al curs 1929-30 tenien 29 alumnes, al 1931-32 tenien 42 alumnes.

Dates cronològiques:

- 1914 Palau i Vera fa l'assaig del mètode a la Casa de la Maternitat
- 1914 Escola d'estiu en el que es parla del mètode
- 4.02.1915 s'inicia la Casa dels Nens de la Diputació de Barcelona
- 16.02.1916 inauguració del III Curs Internacional Montessori ara a Barcelona
- 1935 Mussolini prohibeix el mètode a Itàlia
- 1924, durant la dictadura de Primo de Rivera es tanca l'escola Montessori de la Diputació
- 1928-35 Escola Montessori de Vilanova i la Geltrú.

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: Aquests són uns articles molt interessants per conèixer de més a prop com eren i funcionaven les Escoles Montessori i adonar-se'n que també va arribar a petites poblacions com era Vilanova.

Data publicació: 2010	Referència: 91-TFM
Document: 5 educadores mallorquines en el si de la renovació educativa	
Font: <i>Annals del patronat</i> n°21. Mallorca	Autor: Antoni J. Colom
Idioma: Català	
Paraules clau: Renovació pedagògica, Mallorca, Escola Estiu, Escola Froebeliana, pàrvuls, mètode Montessori a les illes.	
<p>Resum: L'article parla de cinc mestres importants en la renovació pedagògica de Mallorca i una d'elles, Rosa Estaràs, en quan a introduir el mètode Montessori per primera vegada a la illa. Paula Antonia Cañellas fou la mestra que va introduir les colònies escolars femenines. En l'article parla que a la seva biblioteca personal tenia llibres de molts pedagogs entre ells Montessori, i també que en els anys 20 va aplicar un mètode entre Froebel i Montessori a la seva aula de pàrvuls.</p> <p>Tot seguit trobem Rosa Estaràs Valerí que va ser becada per assistir a l'Escola d'Estiu de Barcelona organitzada per Rosa Sensat on s'assabentà del mètode Montessori que més tard va aplicar a la seva escola del barri de Palma de Santa Catalina. Va ser encarregada de "l'Escola froebeliana" que era la secció de pàrvuls de la graduada de Llevant on continuà aplicant el mètode Montessori.</p>	
<p>Font digital: EL RACO. Revistes Catalanes amb accés Obert http://www.raco.cat/index.php/AnnalsPEHOC/issue/view/20999/showToc</p>	
Observacions: ---	
<p>Dates cronològiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1914 introducció del mètode Montessori a Mallorca 	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: No parla massa del mètode Montessori però serveix per veure que a Mallorca també i va tenir cabuda.	

Data publicació: 2010	Referència: 92-TFM
Document: Quaderns d'estudi. L'aportació del gènere	
Font: <i>Annals del patronat</i> n°21. Mallorca	Autor: Isabel Miró i Xavier Ferré
Idioma: Català	
Paraules clau: Consell d'Investigació Pedagògica, <i>Quaderns d'Estudi</i> , mètode Montessori, Anna Maccheroni, Escola Municipal de Canet de Mar.	
<p>Resum: Aquest article vol mostrar les teories de Montessori que acull la revista <i>Quaderns d'Estudi</i>. Comença explicant el motiu pel qual va engegar-se el Consell d'Investigació Pedagògica, i aquest mateix publicant els <i>Quaderns d'Estudis</i>.</p> <p>L'article cita frases extretes de la mateixa revista nombrada que fan esment al que aportava Montessori a la pedagogia catalana. Maccheroni també va publicar articles a la revista <i>Quaderns d'Estudi</i> per tal de donar a conèixer els resultats de l'aplicació del mètode en el nivell elemental. Tot seguit parla de l'escola Municipal de Canet de Mar, que tenia per directora Julita Farnés que va ser qui traduïa els principis de Montessori dins el binomi escola-família. Tot això en un article a la revista esmentada el 1919.</p> <p>Seguint analitzant els articles referents a gènere parla de la conferència que Montessori va oferir a Roma el 1914 "Sobre l'educació moral i religiosa" que es publica el 1919 a <i>Quaderns d'Estudi</i>.</p>	
<p>Font digital: EL RACO. Revistes Catalanes amb Accés Obert</p> <p>http://www.raco.cat/index.php/AnnalsPEHOC/issue/view/20999/showToc</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Quaderns d'Estudi</i> (1915-1923) dirigida per Eugeni d'Ors i Eladi Homs • 11 de juny de 1913 constitució del Consell d'Investigació. 	
<p>Dates cronològiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1916 Anna Maccheroni és mestra a la Casa de la Maternitat • Dolors Canals i Ferrer fou la primera directora el curs 1915-16 a la Casa dels Nens de la Mancomunitat. • Escola Municipal de Canet de Mar que començà mètode Montessori el curs 1918-19 	
Impressió personal: És un article molt concret d' anàlisi de la revista Quaderns d'estudi que és	

interessant per aquest treball perquè pots veure recollit els diferents articles de la revista que parlen de Montessori i veure doncs que aquesta recolzava el mètode i pretenia que fos una eina de divulgació.

Data publicació: 2011	Referència: 93-TFM
Document: L'escola Montessori de Canet de Mar (1918-1939)	
Font: <i>El Sot de l'Aubó</i> n°36. Canet de Mar	Autor: Jordi Pomés Vives
Idioma: Català	
Paraules clau: Escola Montessori de Canet de Mar, Alexandre Galí, Consell d' Investigació Pedagògica, Escola Montessori de la Diputació.	
<p>Resum: Canet de Mar va tenir una escola Montessori des de finals del 1918 a principis del 1939. Els ex-alumnes en parlen amb molta il·lusió i molt bon record. Les mestres eren Maria i Conxita Saus. L'article parla de que Galí n'era assessor i Montessori havia visitat l'escola varies vegades. El promotor de l'escola va ser Josep Fons i Vidal que també va ser alcalde de Canet per 4 anys. Ell va mostrar molt entusiasme per l'escola durant els seus 20 anys de funcionament i ajudava a seguir endavant. Aquest tenia molt bona relació amb els dirigents del Consell d' Investigació Pedagògica.</p> <p>L'escola va començar sota l'hospici de l'Ajuntament i seria escola privada de pàrvuls sota l'assistència i patrocini de la Mancomunitat. Julita Farnés va ser la directora i única mestra del moment, doncs tenia experiència per haver treballat a l'Escola Montessori de la Diputació. Tan sols va estar dos cursos escolars.</p> <p>Tot sovint descriu l'escola amb els materials que tenien, el gran jardí, i el seus funcionament. Al 1920 hi hagueren canvis substancials a l'escola en quan a gent que estava recolzant-la, doncs van haver de crear un patronat. L'Escola Montessori es va traslladar a l'escola de Teixits del 1923 al 1931, i després va traslladar-se altre cop però l'escola seguia creixent en subscripcions. Al 1939 l'escola tancà les portes per causa de la finalització de la guerra i la falta d'ajuts.</p>	
<p>Font digital: El RACO. Revistes Catalanes d'Accés Obert</p> <p>http://www.raco.cat/index.php/SotAubo/issue/view/18094</p>	
<p>Observacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1932 Galí va presentar l' experiència de l'escola de Canet a Suïssa. Galí va ser un dels principals assessors de l'escola. • Galí diu que de les 40 escoles que hi havia abans de la Guerra Civil només n'hi havien 8 que apliquessin el mètode de manera modèlica: 4 a Barcelona, 1 a Vilafranca del 	

Penedès, una de Vilanova i la Geltrú, una de Vic i la de Canet de Mar.

- Montessori va visitar l'escola de Canet varies vegades.
- Estiu 1915 curs Montessori ambulat a Canet de Mar de la mà del Consell de Pedagogia.
- Al curs 1918-19 tenien 36 alumnes, però tan sols 25 eren presencials tot el curs.
- Al 1920 Julita Farnés es substituïda per Júlia Mestres.
- 1923 Maria Saus fou mestra de l'Escola.
- Al 1920 ja no rep l'ajut de l'ajuntament

Dates cronològiques:

- Al 1915 ja hi havia 15 escoles a Barcelona que apliquessin Montessori
- 10 novembre 1918 inauguració Escola Montessori de Canet. Montessori va estar a la inauguració.

Perspectives de noves recerques: ---

Impressió personal: L'article és molt interessant en quant t'explica molt detalladament el procés de creació de l'escola i la seva evolució i com d'important era el mètode per voler continuar-lo durant 20 anys.

Data publicació: 2013	Referència: 94-TFM
Document: L'escola Montessori al barri de la Torrassa	
Font: <i>Quaderns d'Estudi</i> , 24. L'ensenyament a l'Hospitalet	Autor: Maria Triquell Manuel, i Guadalupe Miras Bernal
Idioma: Català	
Paraules clau: Escola Montessori, Teresa Navarro, conferències, disciplina, material, sensorial, silenci.	
<p>Resum: L'article comença analitzant la situació del barri on seria l'Escola Montessori. Parla de Teresa Navarro que fou la fundadora d'aquesta. Al 1926 Navarro havia acabat els seus estudis de mestra on va tenir mestres molt immersos en la renovació pedagògica. Teresa Navarro va ser deixeble de la doctora Montessori a partir de les conferències de la Doctora de l'any 1933. Navarro es va fer el material necessari a Barcelona i va viatjar a Itàlia per complementar-lo al 1956. Teresa Navarro va meravellar-se dels resultats dels infants en aquest mètode i va decidir fundar la seva escola. Tot seguit les autores passen a descriure i resumir de què es tracta el mètode Montessori. L'escola de Rubí anirà ampliant-se per demanda de les famílies que volen que els seus fills continuïn. En l'actualitat el mètode Montessori s'utilitza tan sols en el parvulari.</p>	
Font digital: El RACÓ i a Centre d'estudis de l'hospitalet http://www.celh.org/	
Observacions: ---	
Dates cronològiques: ---	
Perspectives de noves recerques: ---	
Impressió personal: Trobo que parla molt de l'escola en quant a mètode que està molt bé, però manca informació en quan a dates més concretes de quan va iniciar l'escola, etc.	

Data publicació: 16.04.2014	Referència: 95-TFM
Document: Cent anys de Montessori	
Font: <i>El Periódico</i> , pag.27. Barcelona	Autor: M.J.I i Cristina Claverol.
Idioma: Català	
Paraules clau: Escola Montessori-Palau, centenari, el mètode Montessori a Catalunya	
<p>Resum: Aquest article parla de l'Escola Montessori-Palau, on es durà a terme la celebració del centenari de la primera escola Montessori a Espanya.</p> <p>L'article és una entrevista a Montse Julià que explica com és el procés educatiu dels infants. I afegeix una de les mestres que el mètode dins l'escola també implica a les famílies.</p> <p>En aquest article també i surt Joan Soler, que breument detalla la Catalunya del temps en que es va iniciar Montessori a Catalunya.</p> <p>L'article conté unes il·lustracions d'una possible aula de primària i també del material de la Torre Rosa per poder donar més informació sobre el funcionament i el mètode.</p>	
<p>Font digital: Hemeroteca Històrica del Periódico de Catalunya</p> <p>http://archivo.elperiodico.com/ed/20140416/pag_027.html</p>	
Observacions: ---	
<p>Dates cronològiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 1950-60 Renovació pedagògica 	
Perspectives de noves recerques: ---	
<p>Impressió personal: És un article on es pot veure de forma breu el funcionament del mètode i treure informació sobre aquest a Catalunya.</p>	

5. Anàlisi

5.1 Anàlisi quantitativa

En aquest apartat hem realitzat l'anàlisi dels 95 articles treballats segons diverses variables quantitatives.

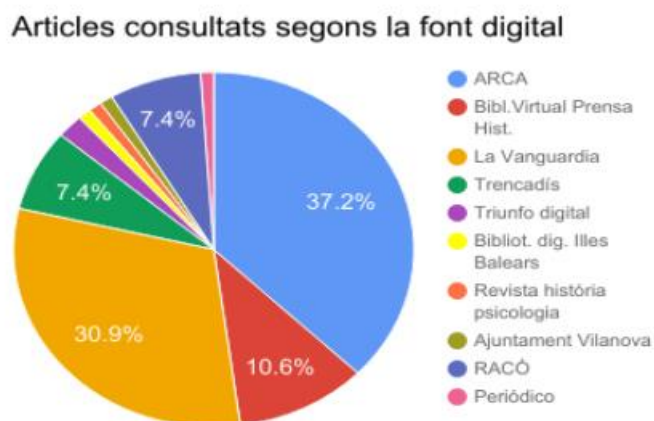
Tal com hem comentat anteriorment, en les fitxes elaborades per cada article hi ha diferents ítems (data, publicació, font digital, impressió personal, etc.) i alguns d'aquests ens han servit per poder elaborar una anàlisi quantitativa dels articles a partir de gràfiques circulars i de barres.

L'objectiu d'aquesta anàlisi és realitzar una valoració d'aquestes fonts d'informació a partir de dades numèriques.

Les variables analitzades són:

- Les fonts digitals: En el que s'analitza la quantitat de articles trobats en cada cercador.
- La publicació: Analitzant la quantitat d'articles segons la revista o diari de procedència
- Tipus de publicació: Detallant la quantitat d'articles procedents de revistes i la quantitat procedent de diaris.
- Etaques històriques: Detallant la quantitat d'articles segons la època històrica de publicació.
- Anys: Analitzant gràficament la quantitat d'articles des del 1911 al 2014.

a) Anàlisi segons les fonts digitals

Il·lustració 3. Gràfica d'anàlisi segons les fonts digitals. Font: Elaboració pròpia

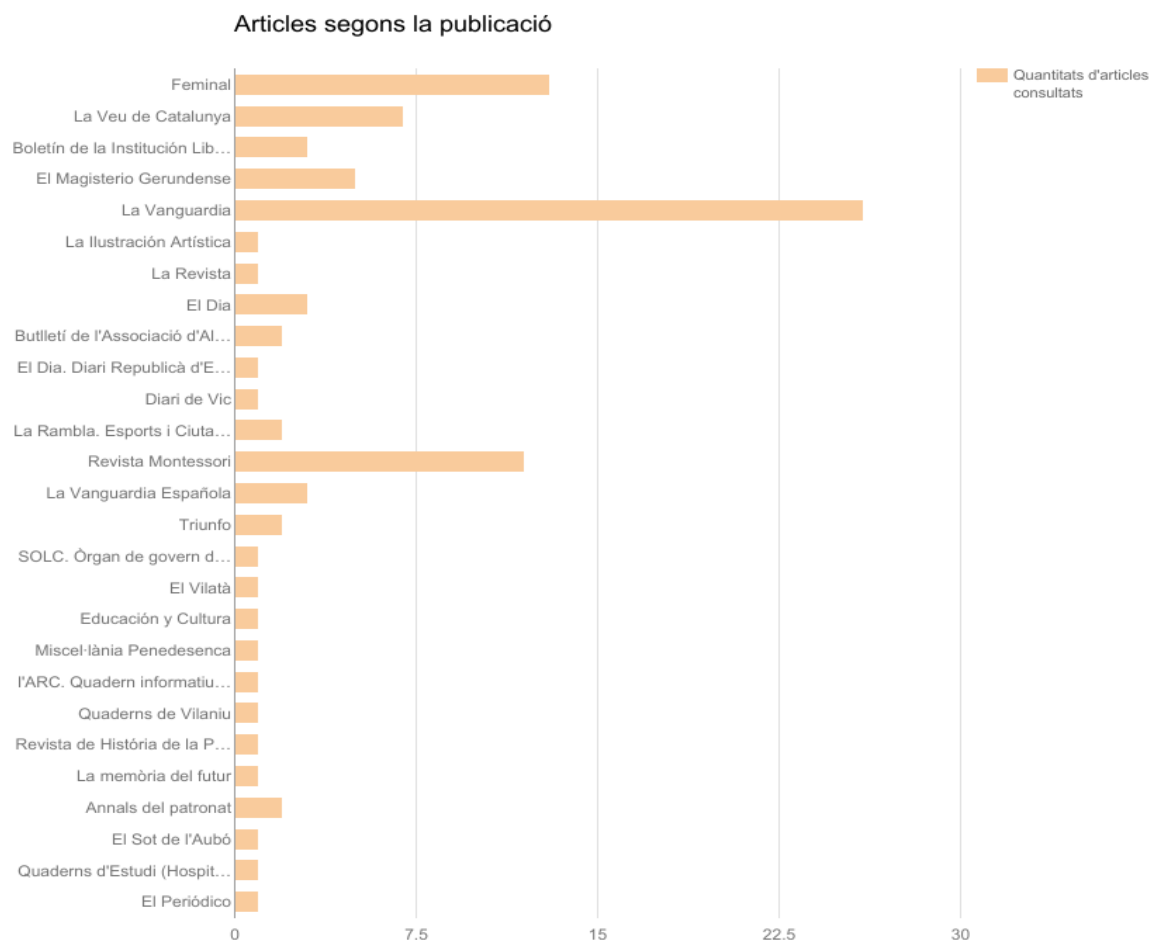
Amb aquesta gràfica circular podem veure la quantitat de revistes per percentatge, segons el cercador digital usat per trobar els articles.

Ens adonem fàcilment que dels 95 articles digitals consultats, la majoria són d'ARCA. La següent posició és per l'Hemeroteca digital de *la Vanguardia*. Aquestes dues fonts digitals recullen més del 60% dels articles treballats. L'ARCA ens possibilita trobar diferents revistes, en canvi l'Hemeroteca de la *Vanguardia* tan sols els articles d'aquest diari.

La tercera font més usada va ser la “Biblioteca Virtual de Prensa Histórica” del Ministeri. Seguida d'aquesta tenim en el mateix percentatge el Trencadís i El RACÓ. El Trencadís és la web on trobar els fons locals digitalitzats de la xarxa de biblioteques municipals de Barcelona, i el RACÓ (al igual que l'ARCA) és un cercador de revistes publicades a Catalunya.

Per acabar l'anàlisi cal dir que hem trobat un percentatge molt mínim en altres cercadors com “Triunfo digital”, Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, “Revista de Historia de la Psicología” i el “Periódico”. En aquest darrer hi trobarem les seves pròpies revistes o diaris. I també amb un percentatge molt baix hi ha l'ús de la Biblioteca digital de les Illes Balears de la Universitat de les Illes Balears .

Tot i que ARCA és la font digitalitzada que ha aportat més articles a aquest treball, caldria haver indagat més en la resta de fonts consultades doncs cada una d'elles consta de molts més articles, a part dels que jo he aportat. Aquesta doncs és una tasca que voldria continuar en un treball posterior més extens.

b) Anàlisi segons les publicacions

Il·lustració 4. Gràfica d'anàlisi segons les fonts de publicació. Font: Elaboració pròpia

Amb aquesta gràfica de barres tenim detallada la quantitat d'articles localitzats i consultats segons la revista o diari de procedència; o sigui segons, la seva font. Observem que el major nombre d'articles està extret del diari la *Vanguardia* amb un total de 26 articles, que és poc més del 25% del total d'articles consultats.

Amb una quantitat molt ajustada entre ells, es troba la revista *Feminal* i la revista *Montessori*, que juntes sumen poc més de l'altre 25%. Així doncs tenim que la meitat d'articles consultats provenen del diari *La Vanguardia*, *Feminal* i *Revista Montessori*.

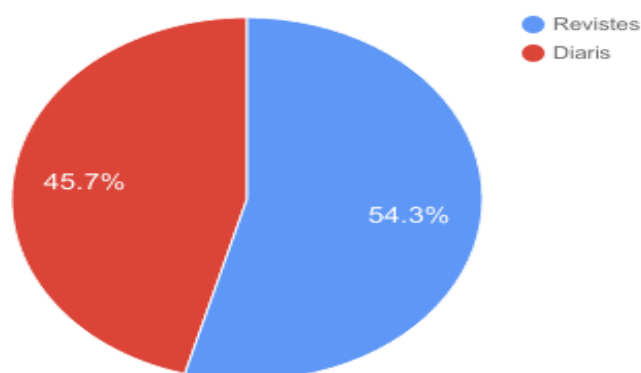
Les següents fonts que aporten entre cinc i deu articles són el diari *La Veu de Catalunya* i *El Magisterio Gerundense*. La resta de fonts aporten tres o menys de tres articles.

En un treball posterior caldria buscar més articles sobre el mètode Montessori dins

d'aquestes mateixes fonts, doncs sabem que per exemple dins el diari *La Vanguardia* hi ha més articles del nostre interès apart dels aportats. A més caldria estendre's a buscar altres revistes i diaris que no hem consultat per aquest treball, com per exemple el diari *La Rambla* o la revista *Catalunya*.

c) Anàlisi segons el tipus de publicació

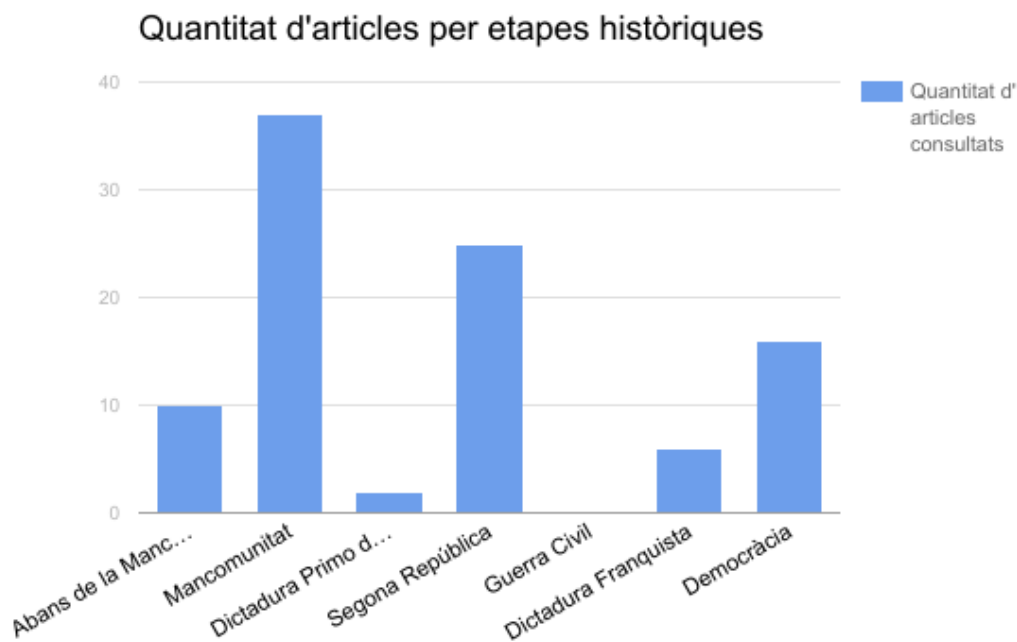
Segons si són procedents de revistes o diaris

Il·lustració 5. Gràfica d'anàlisi segons si són revistes o diaris. Font: Elaboració pròpia

En aquesta gràfica observem que poc més de la meitat dels articles consultats, un 54%, són provinents de revistes. La resta provenen de diaris.

Caldria fer una recerca més acurada de totes les publicacions fetes durant els anys 1911-2014, per poder verificar realment si el públic podia accedir a més informació sobre el mètode Montessori a través de diaris, de revistes o en igualtat de condicions.

d) Anàlisi segons les etapes històriques

Il·lustració 6. Gràfica d'anàlisi segons les etapes històriques. Font: Elaboració pròpia

En aquesta gràfica tenim classificats els articles aportats segons les diverses etapes polítiques per les que passa Catalunya entre el 1911 i el 2014.

Tot i que els articles que hem estudiat no segueixen una recerca sistemàtica en aquesta direcció, és interessant veure que la majoria d'articles es donen quan Catalunya té més poder d'autodecisió i autonomia com és en el cas de l'època de la Mancomunitat (1914-1923) i de la Segona República (1931-39).

També podem veure que no tenim cap article publicat en l'època de la Guerra civil. Així com en les etapes de repressió i dictadura, en les qual, tenim menys quantitat de publicacions.

A partir d'aquesta constatació podem suposar que la Guerra Civil era un temps durant el qual no s'escribia sobre el mètode Montessori, i que en els anys de Dictadura hi havia molta repressió i censura i per això hi ha menys publicacions, però hauríem de buscar més fonts i fer una recerca més acurada d'aquestes èpoques en un treball posterior per poder verificar les nostres suposicions.

e) Anàlisi segons els anys de publicació

Il·lustració 7. Gràfica d'anàlisi segons els anys de publicació. Font: Elaboració pròpia

Continuant amb l'anàlisi històric, hem realitzat una gràfica en la que hem situat els articles analitzats, segons el seu any de publicació, entre els anys 1911 i 2014. Aquesta gràfica ens dóna una informació més detallada que la gràfica anterior.

Veiem que hi ha un percentatge molt elevat d'articles publicats entre el 1911 i el 1940, havent-hi una baixada considerable la meitat del període. Això ens fa suposar que en els primers anys en que apareixen publicacions sobre el mètode Montessori hi ha un gran interès per part del públic, periodistes i lectors, que es repeteix durant els anys de la Segona República. Entre mig d'aquests alts percentatges es troba la dictadura de Primo de Rivera que com hem comentat anteriorment suposàvem que era un temps en el que la prohibició no deixava lloc a certes publicacions.

Als voltants de 1970 notem un petit augment en quantitat d'articles. Era en les acaballes del Franquisme i es va donar un interès més gran per la renovació pedagògica. També suposem que veient el final de la Dictadura les redaccions es veien amb més possibilitat de publicar articles sobre el tema d'interès d'aquest treball.

Del 1980 al 2014 es mostra un ritme de publicació bastant més regular i repartit, amb alts i baixos, però més equitativa. Això ens permet suposar que la democràcia va fer possible que el mètode Montessori fos altre cop d'interès per al públic, tot i que dels

nostres articles consultats n'hi ha molt pocs d'aquesta època.

Tot i així, aquestes són reflexions fetes a partir dels 95 articles que nosaltres hem analitzat. En un proper treball d'indagació més profunda podríem donar respostes més segures i analitzar realment els motius dels alts i baixos en la quantitat de publicacions. Aquest exercici que hem realitzat ens ha permès posar en pràctica un possible mètode d'anàlisi i valorar les seves possibilitats.

6.2 Anàlisi qualitativa

En aquest apartat analitzarem el buidatge i la informació de les fitxes de cada article : el resum, les observacions i impressions i les perspectives de noves recerques. D'aquesta manera, amb l'anàlisi qualitatiu volem oferir una síntesi i valoració de cada apartat de les fitxes elaborades per cada article amb l'objectiu d'obtenir una perspectiva diferent sobre la visió que les publicacions donaven del mètode.

a) Anàlisi dels resums i continguts dels articles

Els resums realitzats dels articles intenten aportar al lector una síntesi d'idees bàsiques que es troben en el document llegit. Així trobem que les idees més repetides són:

- Una breu biografia de Maria Montessori. Molts articles aporten informació sobre qui era Maria Montessori i com aquesta va arribar a elaborar el conegut mètode. La majoria explica l'experiència de Montessori com a estudiant de Medicina i com això la va portar a treballar amb infants amb necessitats especials, sent aquest el seu motiu de creació de material a través de la seva observació. Continuen l'explicació comentant la vivència de "La Casa dei Bambini" de Roma.

- Una breu introducció al mètode Montessori. La majoria d'articles parlen del mètode centrant-se en algun tema en particular (llibertat, rol del mestre, disciplina, observació..) o parlant d'aquest en general. També algun dels articles esmenta materials Montessori i expliquen breument com s'utilitzen. Alguns d'aquests articles són els que, al parlar del sistema, fan un judici de crítica negativa valorant que és un mètode inútil. D'altres, en canvi, el valoren molt positivament.

- El mètode Montessori a Catalunya. Trobem varis articles que es centren en informar sobre aquest sistema en terres catalanes, sobretot a Barcelona. Això vol dir que parlen sobre les escoles Montessori creades a Catalunya o els diversos cursos Montessori que es van anar duent a terme per tal d'escampar el mètode entre mestres i pedagogs (escola d'estiu, Curs Internacional Montessori, xerrades de les pensionades, l'estada de Anna Maccheroni, etc). En aquest tipus d'articles surten noms de persones com Joan Palau i Vera, que va ser qui va introduir el mètode a Catalunya en l'aplicació pràctica a la Casa de la Maternitat, el Consell d'Investigació Pedagògica o el Consell de Pedagogia.

b) Anàlisi de les observacions i impressions personals

Les observacions anotades en les fitxes són informació relativa a fets curiosos o importants a recordar que trobem dins els articles. Algunes d'aquestes observacions fan referència a:

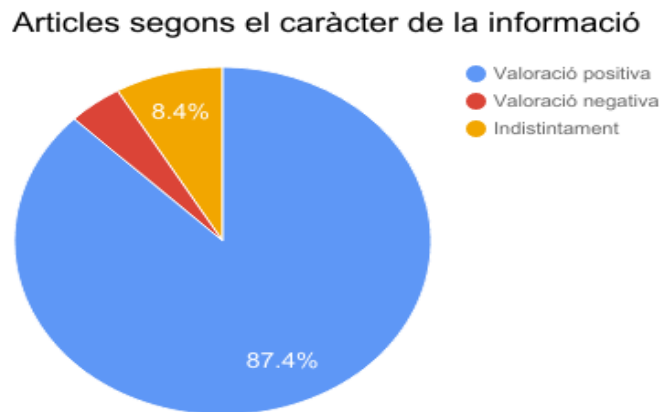
- Informació sobre el mètode Montessori fora de Catalunya (per exemple, citació d'escoles a París o Suïssa).
- Informació concreta del mètode com que a l'edat de 4 anys els nens ja poden escriure tot usant un material concret.
- Informació sobre la biografia de Montessori que personalment desconeixia com que va ser professora auxiliar a la Facultat de Medicina de la Universitat de Roma.
- Advertir que l'article conté fotografies interessants, per exemple, de nens treballant en una escola Montessori.
- Informació curiosa a Catalunya, com que els fills de Prat de la Riba van ser alumnes de La Casa dels Nens de Barcelona

Algunes d'aquestes informacions trobades a dins de l'epígraf d'observacions, també poden servir per seguir la recerca d'informació més endavant en un treball més extens. Així per exemple pot buscar-se informació sobre els fills de Prat de la Riba per poder arribar a fer algun contacte amb la família i parlar de l'experiència, o totes aquelles observacions que fan referència a materials concrets que han canviat amb els anys pot mostrar-nos una evolució del material i cercar el motiu del canvi.

En relació a les impressions personals, en cada una d'elles he descrit el sentiment que m'aportava llegir l'article: si pensava que es feia un judici útil o negatiu al sistema, basant-me en la formació que tinc sobre Montessori. Així alguna de les d'idees que escric en les impressions personals són:

- Que m'ha agradat llegir l'article
- Que aporta idees bàsiques bones sobre el mètode
- Siestic o no estic d'acord amb l'autor
- I si s'ha fet un judici negatiu, normalment comento que si l'article prové tan sols de la lectura d'un llibre per part de l'autor de l'article, aquest hauria de poder fer també un anàlisi pràctic d'aquest anant a visitar alguna escola que usi aquest mètode.

Anàlisi segons la valoració dels articles en relació al mètode Montessori

Il·lustració 10. Gràfica d'anàlisi segons la informació que donava cada article sobre el mètode. Font: Elaboració pròpia

Aquesta gràfica està realitzada a partir de la meua opinió personal després de llegir cada article. Així doncs, un cop llegit el document, escrivia la meua opinió personal sobre aquest i valorava si donava una visió positiva o negativa sobre el mètode Montessori. Això significa que un cop feta la meua lectura opinava si les paraules de l'autor aportaven informació favorable a que els lectors mostressin interès per conèixer més sobre el mètode Montessori, o al contrari, l'autor donava una opinió poc positiva cap al mètode i podia fer que els seus lectors creguessin que aquest mètode no era adequat.

Amb aquesta gràfica podem veure que la majoria dels articles, segons la meua opinió,

aporten una informació positiva vers el mètode. Així interpretem que aquest 87% d'articles de valoració positiva podien haver fet que la gent seguís interessada pel mètode Montessori, fent que els lectors assistissin a formacions concretes que es feien a Catalunya sobre el mètode o que el volguessin aplicar en el cas que fossin mestres o simplement sol·licitessin més informació sobre el mètode. Hi ha un percentatge d'articles que hem catalogat com "Indistintament" perquè donaven informació positiva i negativa a la vegada. És a dir, l'autor valorava que hi havia certs aspectes del mètode que no li agradaven però d'altres sí.

Aquesta anàlisi és molt personal i subjectiva, perquè en alguns articles he vist que s'atacava el mètode o es valorava negativament tan sols amb la lectura d'algun dels llibres de Maria Montessori. D'altres articles feien un judici negatiu però constructiu. És a dir, eren crítiques per tal de poder millorar el mètode Montessori en allò que li mancava. D'altres articles elogiaven Maria Montessori i el seu sistema.

c) Anàlisi sobre les perspectives de noves recerques

En l'apartat de perspectives de noves recerques he anotat aquella informació dels articles que cal guardar i que pot ser útil per poder seguir la recerca d'informació sobre el mètode Montessori a Catalunya en un proper treball de Doctorat.

Aquestes perspectives fan referència a:

- Buscar documents escrits concrets de conferències donades a Catalunya sobre el sistema Montessori de la mà de persones concretes i assabentades com la mateixa Maria Montessori, Anna Maccheroni o les mestres pensionades, per exemple Maria Villuendas o Leonor Serrano.
- Buscar articles o esdeveniments concrets. Com per exemple que algun article cita que en la mateixa revista però en uns números anteriors ja s'havia parlat del mètode, o parla d'algun esdeveniment al voltant del mètode Montessori que es va fer en una data concreta. Aquesta és una informació que es vol tenir guardada però situada per poder buscar-la més endavant
- Buscar informació sobre persones concretes. Tot sovint alguns articles parlen d'alguna persona que ha tingut contacte amb el mètode o la mateixa

Maria Montessori, com per exemple, el fillol que tenia la Doctora a Pineda (Catalunya) o alguna mestra catalana que va assistir al Curs Montessori (per exemple Ernestina Corominas) .

- Buscar informació sobre escoles concretes de Catalunya que van usar el mètode Montessori. Hi ha diversos articles que parlen de l'experiència de diverses escoles Montessori a Catalunya, com per exemple La Casa dels Nens de Barcelona, Casa de la Maternitat de Barcelona o l'Escola Montessori de Vilanova.

6. Conclusions

A l'inici del treball ens hem plantejat els cinc objectius que volíem assolir. En aquest apartat hem sistematitzat les conclusions a partir dels objectius formulats.

- Objectiu 1

Cercar i documentar publicacions distribuïdes a Catalunya entre els anys 1911 i 2014 que tractin sobre el mètode Montessori.

Aquest treball consta de 95 articles publicats a Catalunya d'entre els anys 1911-2014 que tots ells tenen en comú el tractament del mètode Montessori. Així que, tot i que els articles aquí presentats segueixen l'objectiu, cal tenir present que no hem estudiat tots els articles publicats a Catalunya durant els anys 1911-2014 sinó tan sols una petita selecció.

Els articles seleccionats per aquest treball aporten interessant informació sobre el mètode Montessori a Catalunya. Es tracta d'informació sobre cursos que es donaven, escoles Montessori que treballaven en el territori català, així com també informació bàsica sobre el sistema pedagògic i sobre la vida de Maria Montessori.

Aquesta cerca més acurada i completa que caldria fer la deixem per un treball posterior.

- Objectiu 2

Catalogar i sistematitzar els articles i la informació recollida.

Per tal de catalogar els articles hem creat una graella que trobareu en l'Annex 1 on hi ha una breu informació sobre cada article (data, publicació, paraules clau, etc.) que ens ofereix una ullada ràpida al conjunt dels 95 articles. En el punt 4 del treball hi trobeu una fitxa per cada article amb la mateixa informació que la graella però a més un resum del contingut, observacions, dates cronològiques i impressions personals que aporten informació més concreta i completa de l'article.

- Objectiu 3

Analitzar el valor i opinió que dóna cada article al mètode Montessori

La realització d'aquest objectiu l'hem dut a terme a partir del Resum i les Impressions personals descrites en cada fitxa i l'hem valorat posteriorment dins de l'anàlisi quantitatiu i qualitatiu.

Les nostres conclusions han sigut que la majoria d'articles aporten una opinió positiva i útil vers el mètode Montessori però com hem destacat anteriorment, aquesta està feta a partir de la meua opinió personal després de llegir l'article.

- Objectiu 4

Analitzar la situació històrica i educativa del moment juntament amb la qualitat de les publicacions cercades.

En la Síntesi dels context històric hem descrit la Catalunya del 1900 al 2014 per poder situar els nostres articles. Després dins de l'Anàlisi quantitatiu hem analitzat gràficament la quantitat de publicacions segons etapes històriques i també segons anys. En aquesta anàlisi hem vist que els temps de dictadura i Guerra Civil hem trobat menys publicacions, però hem advertit que caldria aprofundir més en la recerca. D'altra banda hi ha un percentatge molt elevat d'articles publicats entre el 1911 i el 1920, i 1930 a 1940, aproximadament. I del 1980 al 2014 tenim una publicació més regular d'articles.

Per altra banda, potser estaria bé per dur a terme un compliment més acurat d'aquest objectiu, situar cada article trobat en la data corresponent i, a més, valorar si és de caràcter útil cap a la propagació del mètode a Catalunya. Podríem construir una gràfica com la que ja tenim en l'anàlisi qualitatiu però afegint-hi la valoració de l'article envers el mètode. Així podríem analitzar més concretament si certes etapes històriques coincideixen amb la opinió que donen els autors sobre el mètode. Per exemple l'article sobre *El error fundamental del método Montessori* de Ugo Spirito³³ o *Maria Montessori* escrit per Eugeni d'Ors³⁴.

³³ Vegeu article amb referència 45-TFM dins l'annex

³⁴ Vegeu article amb referència 74-TFM dins l'annex

- Objectiu 5

Anàlitzar les fonts de les publicacions periòdiques dels que disposava la gent per tal de conèixer el mètode

Aquest objectiu l'hem dut a terme a través de l'apartat d'Anàlisi, on hem vist que la majoria de fonts que nosaltres hem trobat són d'articles i una part important provenen de la revista *Feminal*.

Com s'ha comentat anteriorment en la metodologia, aquest treball es basa tan sols en els articles que jo havia trobat anys enrere. Però aquesta recerca vol ser la base d'un treball de Doctorat posterior en el qual m'agradaria aprofundir en la recerca d'articles digitals i en paper per poder descriure millor la història del mètode de Maria Montessori a Catalunya.

Per això ja tinc localitzats i ubicats molts més articles que tot seguit us detallo:

- A l'ARCA (Associació de Revistes Catalanes Antiques) hi surten 893 resultats amb la paraula Montessori.
- A RACÓ (Revistes Catalanes d'Accés Obert) hi surten 460 resultats tot i que la majoria son articles repetits o internacionals.
- L' Hemeroteca de la Vanguardia té 829 resultats entre els quals hi ha articles que són repetits perquè antigament feien edició de matí i edició de tarda.
- A la Biblioteca Virtual de premsa històrica del "Ministerio de Educación, Cultura y Deporte" hi surten 1340 cerques.
- Al Trencadís hi surten 457 resultats. Però hi ha moltes publicacions que ja surten també a l'ARCA.

Altres fonts d'informació no utilitzades per aquest TFM però que podrien servir per continuar la cerca són:

- Memòria Digital de Catalunya
- Biblioteca Rosa Sensat. En aquesta s'hi poden consultar tots els *Quaderns d'Estudi* entre d'altres.
- Arxiu Històric de la Diputació de Barcelona. On s'hi troben cartes del Consell Pedagògic de la Mancomunitat dirigides a Montessori i Anna Maccheroni, actes

del Consell de Pedagogia, retalls de diaris, informació dels cursos Montessori, etc.

- Biblioteca de Catalunya. S'hi troben llibres publicats per Montessori, així com els resums dels Cursos Internacionals, entre d'altres.

Així doncs segons la informació donada a través de les gràfiques de l'apartat de l'anàlisi suposem que tan els diaris i les revistes, sobretot les darreres, eren una important font de coneixement i propagació del mètode pels habitants de Catalunya, fossin mestres o pares. Podem veure que hi ha revistes i diaris que tenen publicacions molt freqüents sobre el mètode Montessori com per exemple el diari *La Vanguardia*, la revista *Feminal* i la revista *Montessori*.

7. Epíleg:

Reflexions finals

Aquest ha sigut un treball molt plaent, doncs a partir de la lectura dels articles he obtingut informació nova sobre Maria Montessori i el seu mètode a Catalunya. Per exemple, el suport de la Mancomunitat i específicament del Consell Pedagògic per tal que els mestres obtinguessin formació sobre el mètode per poder implantar-lo a les escoles, o la informació sobre el mètode i els seus materials que dona Federico Climent a *La Vanguardia* amb tot un seguit d'articles. Sobretot em satisfà molt haver trobat les revistes *Montessori* publicades per la mateixa doctora a Barcelona on expliquen perfectament diversos aspectes del mètode. He trobat molt interessant el paper que va tenir Maria Montessori dins la pedagogia catalana formant part del Consell Pedagògic, dirigint el Laboratori de Pedagogia, duent a terme Cursos Internacionals a Barcelona i dirigint també alguna escola Montessori a Barcelona. Com he comentat anteriorment, sóc una apassionada del mètode Montessori i de Catalunya, així doncs, poder ajuntar els dos temes ha sigut i és molt emocionant.

Una de les grans dificultats que he trobat ha sigut la impossibilitat de consultar més bibliografia per tal d'ampliar el context històric i educatiu de Catalunya, ja que en aquest últim any em trobava vivint a Estats Units. La distància en la que em trobava de Catalunya ha sigut doncs una de les limitacions d'aquest treball. A més, com ja hem comentat anteriorment, aquesta recerca es basa en l'estudi de 95 articles, tot i que tenim coneixement que en les fonts digitals consultades podem trobar-ne molts més dins de la franja històrica estudiada. Un dels aspectes a millorar seria fer una cerca més exhaustiva de publicacions digitalitzades sobre Maria Montessori. La falta de temps m'ha impedit cercar i analitzar més articles, sobretot en les franges en les que n'he trobat menys com és la Guerra civil o les dues dictadures espanyoles, tant la de Primo de Rivera com la de Franco.

Tot i haver-hi aspectes millorables em sento molt satisfeta d'aquest treball, doncs la recerca d'articles per internet va ser la part més satisfactòria juntament amb el buidatge d'informació que m'oferia nous aprenentatges en relació al sistema Montessori. Recordo la recerca com una vivència emocionant, en la que la lectura d'un article em facilitava informació important que al buscar-la em portava a un altre article, fins tenir la col·lecció actual. L'emoció que em provocava trobar informació nova sobre el mètode a Catalunya em va portar a parlar amb gent que havia treballat amb escoles que

aplicaven el sistema, buscar documentació a la Diputació de Barcelona, etc. Però tot i les ganes de seguir buscant vaig haver de centrar-me en els objectius d'aquest treball com era la recerca d'articles digitalitzats, i deixar l'altra informació per un treball posterior.

Em sento satisfeta d'haver dut a terme aquest treball en el que he après com iniciar-me en la recerca de documentació i la seva anàlisi, però a més em satisfà molt poder oferir un recull d'articles sobre el mètode Montessori a aquells que puguin sentir interès sobre aquest. Estic segura que hi ha informació dins els articles que molts "Montessorians" desconeixen, i els pot donar nous coneixements sobre Montessori en els seus inicis. La informació extreta dels articles ha sigut un molt bon complement a la formació rebuda en el Màster, tan en la formació AMI com en la formació concreta de la Universitat. Ha sigut la primera vegada que elaboro un treball d'anàlisi de documents i he après a organitzar la informació per poder fer una anàlisi i unes conclusions ben elaborades. Al rebre la formació necessària per tal d'elaborar aquest treball vaig descobrir els diferents mètodes d'investigació, i em sentia encuriósida per cada un d'ells i pensava en què podria oferir a partir d'aquests. Aquesta vegada, al tenir els articles des de temps anterior va ser fàcil encaminar el treball, però segueixo sentint-me atreta per obrir-me a nous camps d'investigació que encara no he treballat.

En relació a la meva experiència professional, he rebut molt bona formació en el Màster que aquest treball complementa però a més m'ofereix una visió més concreta del sistema Montessori a Catalunya. Tal i com hem comentat al llarg del treball, aquesta recerca vol ser l'inici d'una recerca més exhaustiva de documentació, que pot oferir més informació sobre el mètode Montessori a Catalunya. Per això tinc molt d'interès en iniciar un Doctorat que agrupés i analitzés tot aquest conjunt d'informació sobre Montessori a Catalunya que avui en dia es troba distribuïda per arreu i és desconeguda per molts.

8. Bibliografia

8.1 Referències bibliogràfiques

Duran, Ll. (1999) Resum d'història de l'Associació Protectora de l'ensenyança Catalana. Dins *Pedagogia a Catalunya* (p.44-69). Barcelona: Fundació Jaume I.

González-Agàpito, J. (1999a) La renovació pedagògica al primer terç del segle XX. Dins *Pedagogia a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume I.

González-Agàpito, J. (1999) Resistència cultural i renovació pedagògica. Dins *Pedagogia a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume I.

Marquès, S. (2013) L'esplendor del magisteri gironí. Dins *La renovació de l'escola pública de l'Empordà a tot Catalunya*. Figueres – Girona: Arxiu Comarcal de l'Alt Empordà, Arxiu Històric de Girona, Museu del Joguet de Catalunya.

Marquès, S. Moret, R.M. Gonzalez-Agàpito, J. Pujol, D. (2013). *La renovació de l'escola pública de l'Empordà a tot Catalunya*. Figueres – Girona: Arxiu Comarcal de l'Alt Empordà - Arxiu Històric de Girona - Museu del Joguet de Catalunya.

Moret, R. M. (2013) La renovació Pedagògica durant la República, 1931-1939. Dins *La renovació de l'escola pública de l'Empordà a tot Catalunya*. Figueres – Girona: Arxiu Comarcal de l'Alt Empordà, Arxiu Històric de Girona, Museu del Joguet de Catalunya.

Nogué Font, J. i Garcia Ramon, M^a.D. (1997) Vida i obra de Pau Vila i Dinarès (1881-1980). *Treballs de la Societat catalana de Geografia*, 45, vol.XII. IEC.

Soler, J. i Vilanou, C. (1999) El Noucentisme: construir un país a través de l'educació. Dins *Pedagogia a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume I.

Tort, A. i Pujol, M. (2015) Referents per a una nova escola democràtica. La influència de la pedagogia italiana en els col·lectius de mestres durant la transició política a Catalunya i a Espanya. *Educació i història: Revista d'història de l'educació*, 25, 149-175

8.2 Bibliografia de consulta

Varis autors (1933) *L'escola pública de Barcelona i el mètode Montessori*. Barcelona: Comissió de Cultura - Ajuntament de Barcelona

Canals, M.A. i altres (2001). *La renovació pedagògica a Catalunya des de dins (1940-1980)*. Barcelona: Ed 62/ Rosa Sensat.

Codina, M.T. (2006). *Educar en temps difícils. Escola Talitha, 1956-1974*. Vic: Eumo.

Domènech, S. (1998). *L'Institut-Escola de la Generalitat i el doctor Josep Estalella*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Domènech, S. (2008). *Els alumnes de la República. Els grups escolars de l'Ajuntament de Barcelona*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

González-Agàpito, J.(Ed.) (1992). *L'Escola Nova catalana (1900-1939)*. Vic: Eumo.

González-Agàpito, J.; Mayordomo, A.; Marquès, S.; Sureda, B. (2002). *Tradició i renovació pedagògica. 1898 – 1939*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat/ Institut d'Estudis Catalans.

Marquès, S. (1993). *L'escola pública durant el franquisme*. Barcelona: PPU.

Monés, J.(1981). *L'escola a Catalunya sota el franquisme*. Barcelona: Rosa Sensat/ Ed 62.

Monés, J. (1977). *El pensament escolar i la renovació pedagògica a Catalunya (1833-1938)*. Barcelona: La Magrana.

Montessori, M. (1984). *La descoberta de l'infant*. Vic: Eumo.

Navarro, R. (1979). *L'educació a Catalunya durant la Generalitat 1931-1939*. Barcelona: Ed 62.

Pallach, J. (1978). *Els mestres públics i la reforma de l'ensenyament a Catalunya (1901-1908)*. Barcelona: CEAC.

Solà, P. (1976) *Las escuelas racionalistas en Catalunya (1909-1939)*. Barcelona: Tusquets.

Solà, P. (1978). *Francesc Ferrer i Guàrdia i l'Escola Moderna*. Barcelona: Curial.

Solà, R. (2003). *L'escola Ton i Guida. Quan la pedagogia activa va anar al suburbi (Barcelona 1962-1994)*. Barcelona: Ed 62.

Soler, J. (2009). *La renovació pedagògica durant el segle XX. La cruïlla catalana: dinàmismes i tensions*. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona.

Soler, J. (2015) (Coord.) *Vint mestres i pedagogues catalanes del segle XX*. Barcelona: Rosa Sensat.

Per consultar les diverses lleis d'educació:

Les set reformes educatives de la democràcia (2013) Consultat 21 gener 2016 des de <http://www.ccma.cat/324/Totes-les-reformes-educatives-de-la-democracia/noticia/1898032/>

LOMCE (n.d) Consultat 22 gener 2016 des de <http://www.mecd.gob.es/educacion-mecd/mc/lomce/inicio.html;jsessionid=C9BBADF2FDD86D03E22AF7FB3D3F1FDD>

9. Annex

Annex 1- Documents consultats

Annex 2 – Recull d'articles